

A photograph of two young girls dancing in a bright, modern living room. The girl on the left is wearing a white t-shirt and denim overalls, with her hair blowing in the air. The girl on the right is wearing a pink t-shirt and denim jeans, also with her hair blowing, and she is holding a black smartphone. They are holding hands and appear to be in the middle of a dance. The room features a white sofa, a glass coffee table, and large windows in the background.

DNA Koululaistutkimus

2023

Sisällys

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, puhelimen käytön rajoittaminen
- Käytön turvaaminen, huolenaiheet ja pelisäännöt
- Pelaaminen
- Yhteenveto

Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

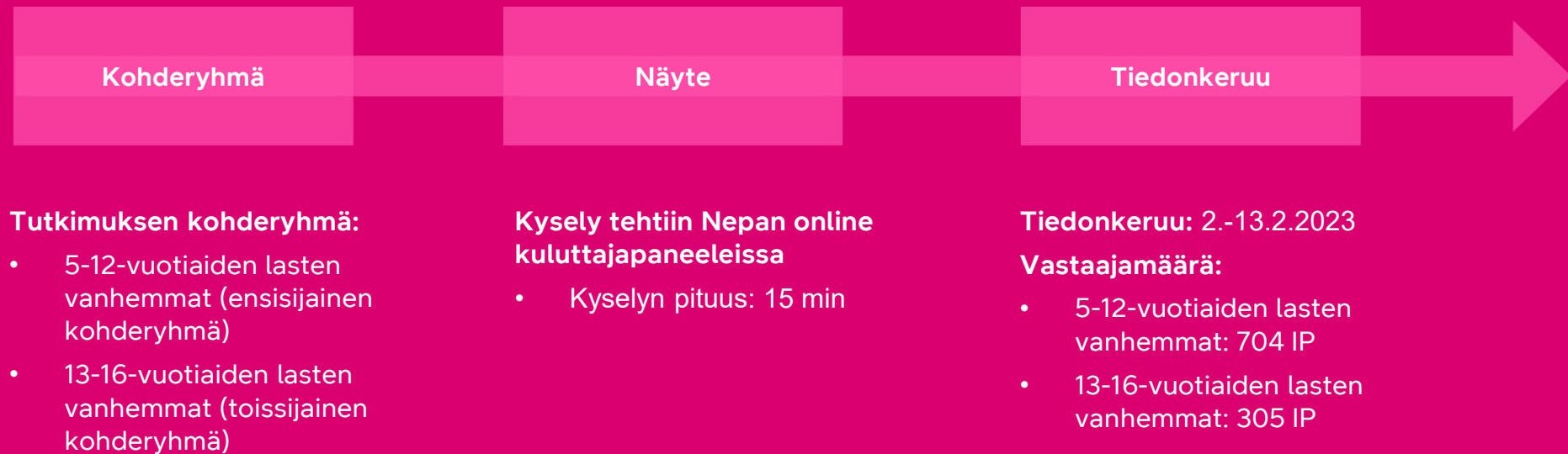
Tutkimuksen tavoitteet

- DNA toteuttaa vuosittain tutkimuksen kouluikäisten lasten ja nuorten puhelimen käyttöön ja hankintaan liittyvistä tekijöistä. Tutkimus on toteutettu jo yli kymmenen vuoden ajan.
- Koululaistutkimuksen kohderyhmän muodostavat ensisijaisesti 5-12-vuotiaiden ja toissijaisesti 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat.
- Tutkimuksen on toteuttanut DNA:n toimeksiannosta Nepa Insight Oy.

Pääkysymys

- Miten suomalaiset lapset ja nuoret käyttävät puhelinta ja mitkä tekijät vaikuttavat puhelimen hankintaan & käyttöön?

Tutkimusmenetelmä ja tiedonkeruu

Raportoinnin kulku

Puhelimen
hankinta ja
omistaminen

Tarvikkeet ja
ominaisuudet

Sovellukset ja
käyttökohteet

Puhelimen ja muiden
laitteiden käyttö,
pelisäännöt ja
puhelimen käytön
rajoittaminen

Käytön
huolenaiheet ja
turvaaminen

Pelaaminen

Yhteenveto

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Pelaaminen
- Yhteenveto

Lähes kaikilla 7-vuotiailla tai sitä vanhemmilla on oma puhelin. Puhelin omistetaan vuosi vuodelta nuorempana.

Puhelimen omistaminen

Lapsella on puhelin, %

Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)

	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2023)	74	79	128	98	136	103	86
2023	80%	92%	100%	99%	100%	100%	100%
2022	87%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2021	60%	81%	99%	100%	100%	100%	100%
Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä.							
2020	15%	45%	88%	96%	98%	99%	95%
2019	36%*	66%	96%	97%	100%	100%	100%
2018	43%*	75%	96%	97%	100%	96%	100%
2017	34%*	74%	97%	100%	100%	100%	99%
2016	20%*	61%	95%	98%	99%	99%	99%
2015	29%*	61%	98%	99%	100%	100%	100%

***2015-2019 kysytty vain 6-vuotiaista**

Onko lapsen käytössä puhelin? (äly-, perus- tai kellopuhelin 2021, äly- tai peruspuhelin 2015-2020)
n= 5-12v = 704 IP

Huom: trendilukuja tarkasteltaessa huomioitava, että 2020 tutkimuksessa on eri paneelilähde ja tätä aiemmissa tutkimuksissa ei ole mukana 5-vuotiaita).

Valtaosalla lapsista on älypuhelin. Älypuhelinien osuus 5-7-vuotiailla lapsilla on laskenut edellisestä vuodesta.

Puhelimen omistaminen

Lapsella on älypuhelin, %

	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2023)	74	79	128	98	136	103	86
2023	65%	68%	88%	92%	96%	99%	100%
2022	75%	89%	91%	96%	96%	98%	95%
2021	53%	76%	96%	97%	91%	99%	98%
<small>Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä.</small>							
2020	13%	38%	78%	88%	96%	99%	95%
2019	32%*	62%	88%	95%	99%	98%	100%
2018	36%*	60%	86%	90%	90%	89%	98%
2017	29%*	69%	88%	98%	93%	98%	99%
2016	14%*	48%	86%	88%	91%	98%	99%
2015	17%*	46%	74%	85%	93%	96%	97%

Älypuhelimien osuus, % lapsista, joilla on puhelin

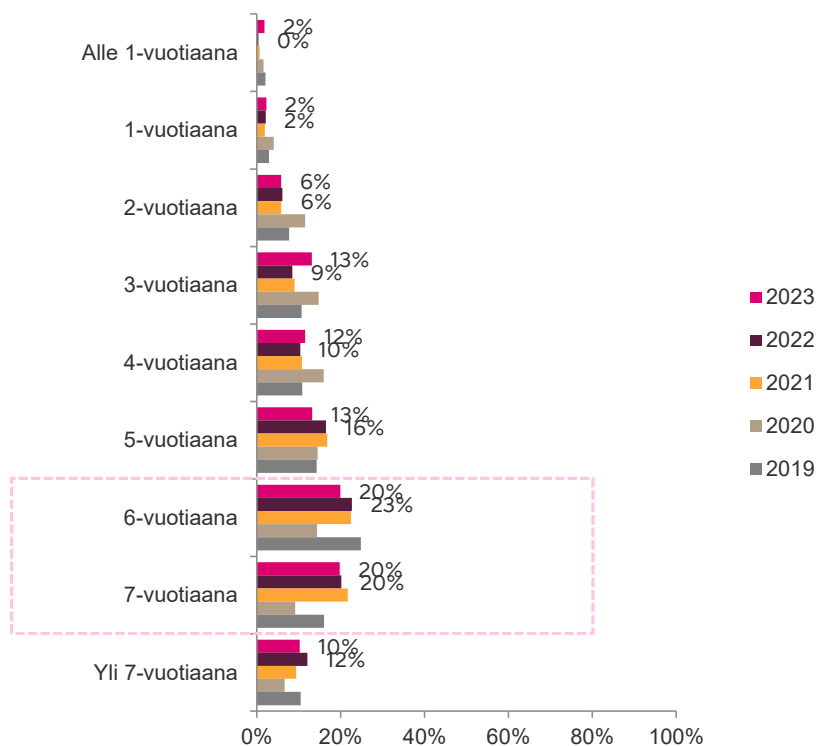
	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2023)	59	73	128	97	136	103	86
2023	81%	74%	88%	93%	96%	99%	100%
2022	85%	89%	91%	96%	96%	98%	95%
2021	90%	94%	97%	97%	91%	99%	98%
<small>Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä.</small>							
2020	83%	85%	89%	91%	98%	100%	100%
2019	89%*	95%	92%	98%	99%	98%	100%
2018	83%*	80%	90%	92%	90%	92%	98%
2017	84%*	94%	90%	98%	93%	98%	100%
2016	73%*	79%	90%	90%	93%	100%	100%
2015	62%*	76%	76%	86%	94%	96%	97%

***2015-2019 kysytty vain 6-vuotiaista**
Onko lapsen käytössä puhelin? (älypuhelin)
n= 5-12v = 704 IP

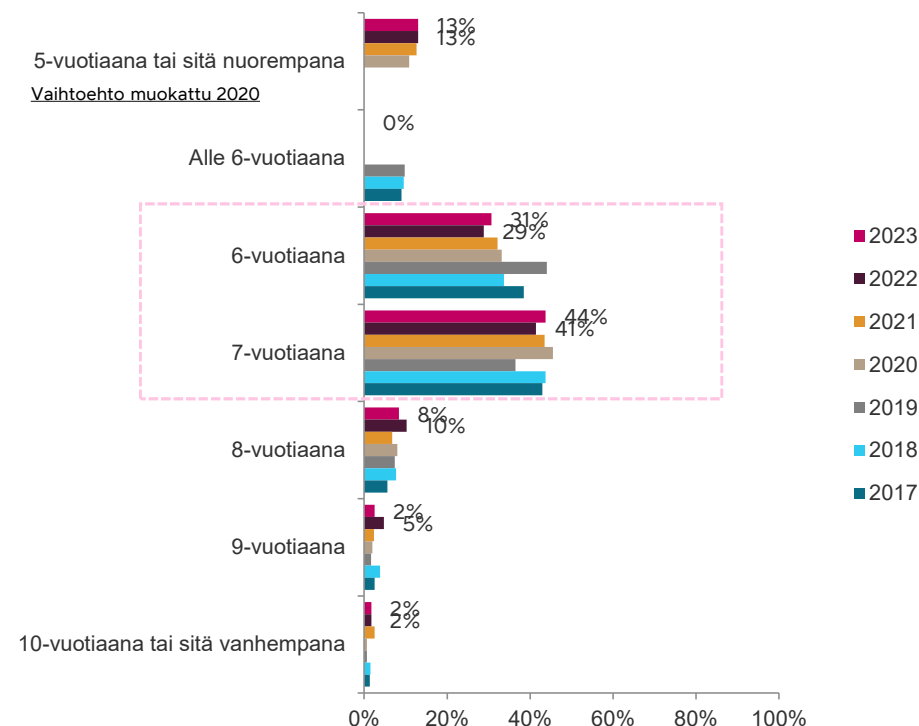
Älypuhelinta käytetään ensimmäisen kerran varhaisesta iästä, yleisimmin 6-7-vuotiaana. Tässä iässä suurin osa saa myös ensimmäisen puhelimensa.

Ensimmäinen puhelin

Käyttänyt älypuhelinta ensimmäisen kerran

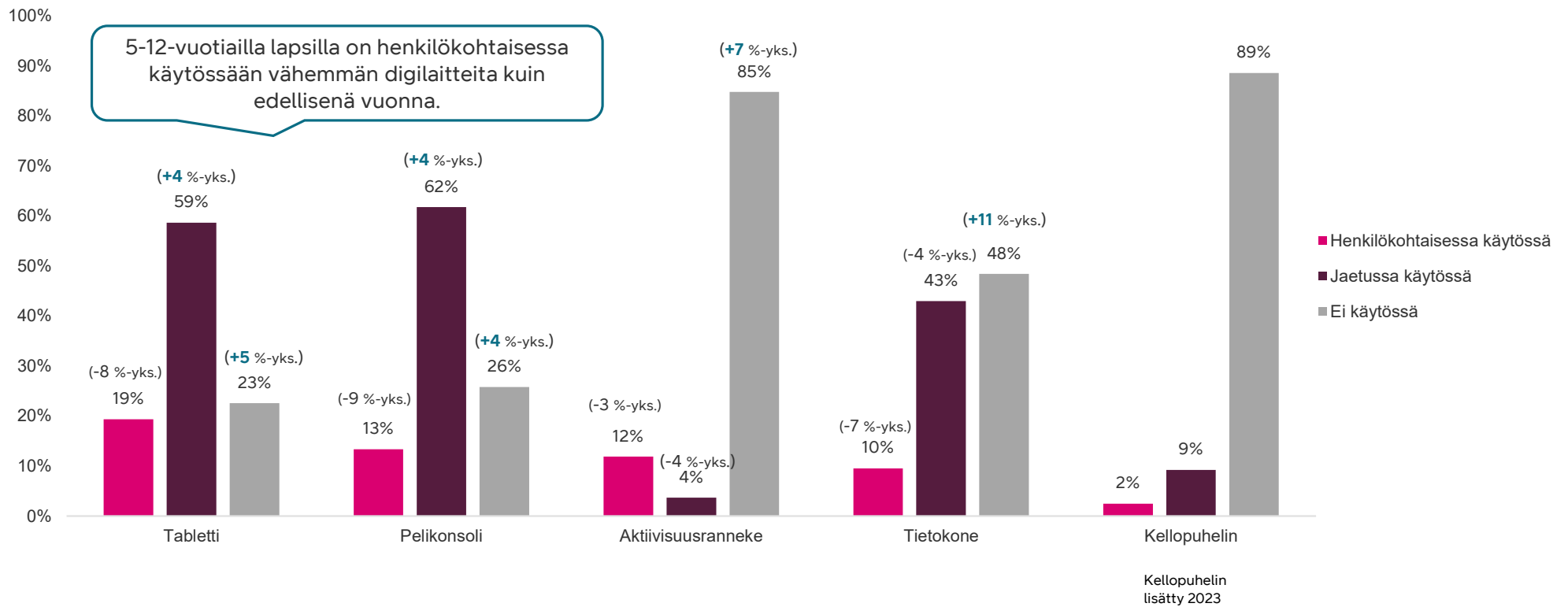
Saanut ensimmäisen puhelimen

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Minkä ikäisenä lapsesi on käyttänyt älypuhelinta ensimmäisen kerran? Kyseessä voi olla esimerkiksi vanhemman tai muun perheenjäsenen laite. n= 5-12v = 701 IP
 Minkä ikäisenä lapsi sai ensimmäisen henkilökohtaisen puhelimensa? n= 5-12v = 682 IP

Ennen lapsen henkilökohtaisen puhelimen hankintaa enemmistöllä on ollut jaetussa käytössä pelikonsoli tai tabletti.

Käytössä ennen ensimmäisen puhelimen hankintaa (suluissa kehitys 2022 verrattuna)

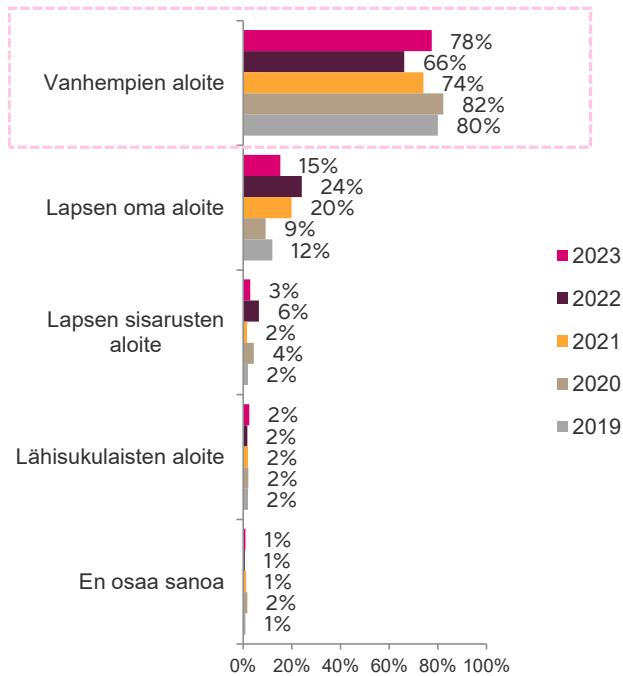
Oliko lapsella jokin seuraavista digilaitteista käytössään ennen henkilökohtaisen puhelimen hankintaa?
n= 5-12v = 682 IP

Sensitivity: Internal

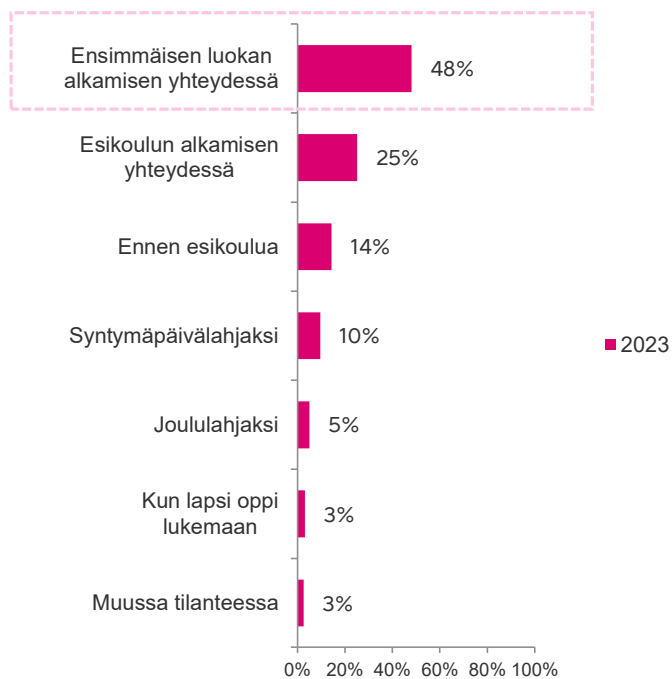
Ensimmäinen puhelin hankitaan yhä useammin vanhempien aloitteesta. Puolet hankkii puhelimen ensimmäisen luokan yhteydessä ja neljännes esikoulun alkaessa. Tärkein syy puhelimen hankintaan on yhteydenpito perheen välillä, toisena tulee turvallisuus.

Ensimmäisen puhelimen hankinta

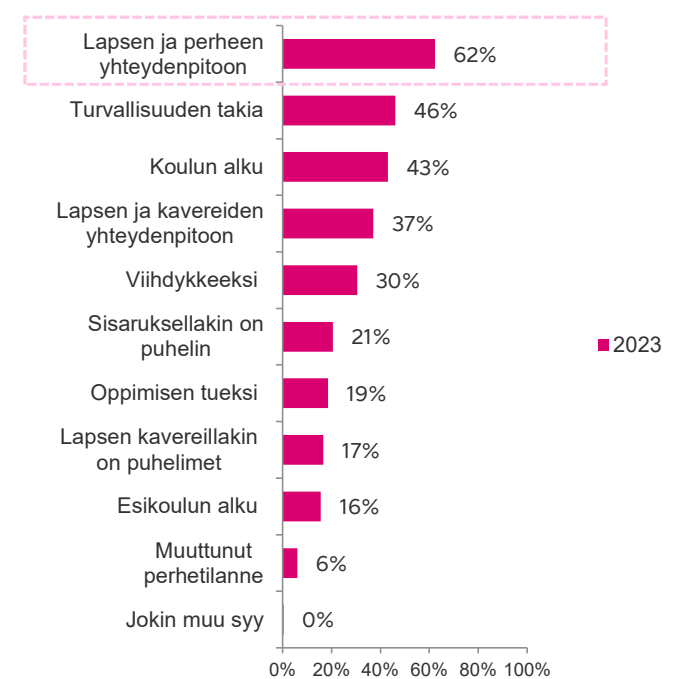
Kenen aloitteesta puhelin hankittiin

Missä tilanteessa puhelin hankittiin

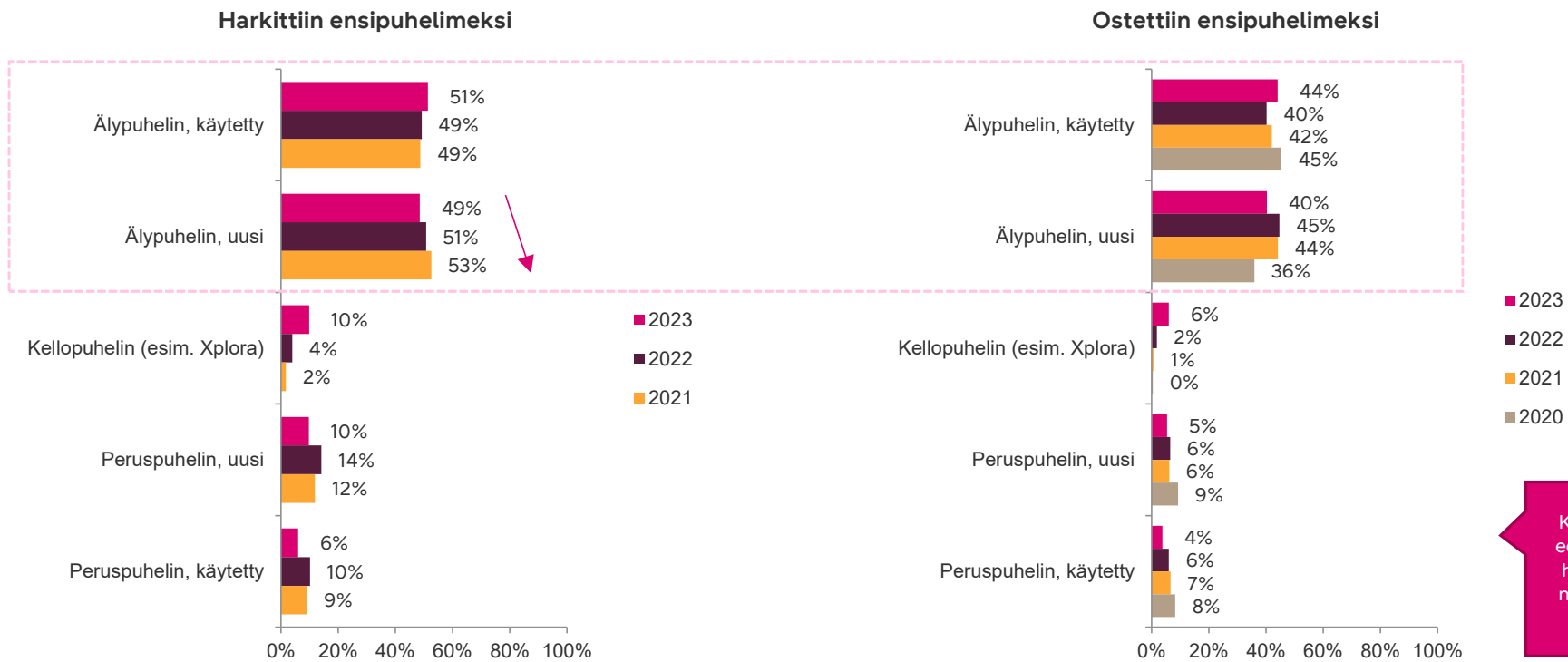
Puhelimen hankinnan syyt

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä.
 Kenen aloitteesta lapsesi puhelin hankittiin? n = 5-12v = 682 IP
 Missä tilanteessa lapsen ensimmäinen puhelin hankittiin? n = 5-12v = 682 IP
 Miksi lapselle hankittiin puhelin? n = 5-12v = 302 IP

Vuonna 2023 käytetty älypuhelin ostettiin hieman useammin kuin uusi älypuhelin ensimmäiseksi puhelimeksi. Uuden älypuhelimien harkinnassa nähdään loivaa laskevaa trendiä.

Ensimmäisen puhelimen harkinta ja osto

Kellopuhelimien osuus on edelleen pieni, mutta sekä harkinnassa että ostossa nähdään kasvua edellisiin vuosiin verrattuna.

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä.
 Mitä vaihtoehtoja harkittiin ensipuhelimeksi?
 Millainen lapsen ensimmäinen puhelin oli?
 n= 5-12v = 682 IP

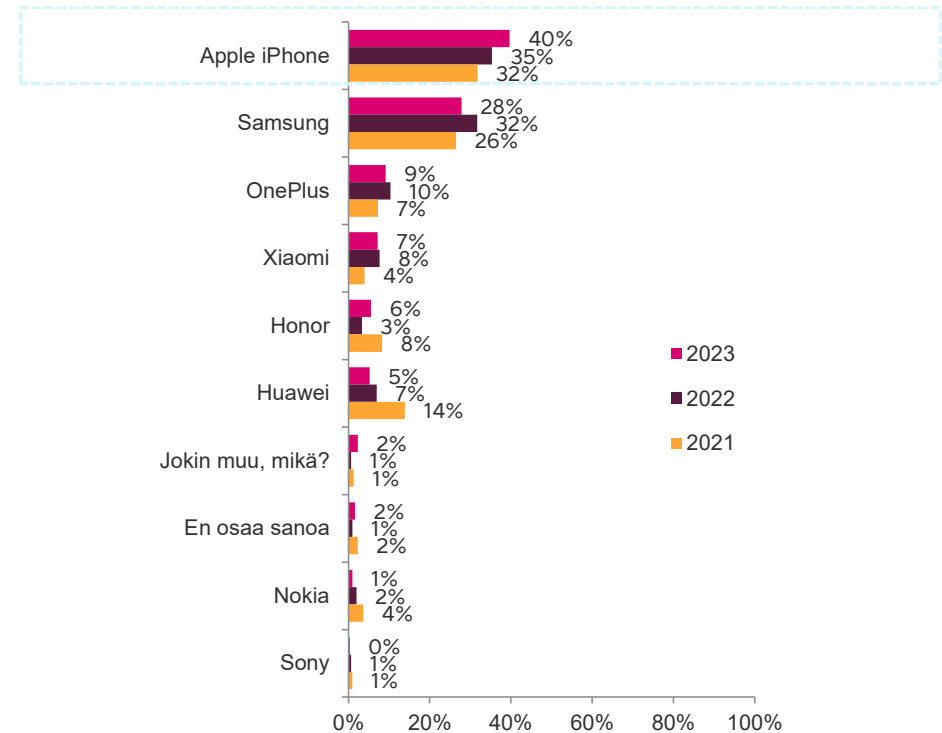
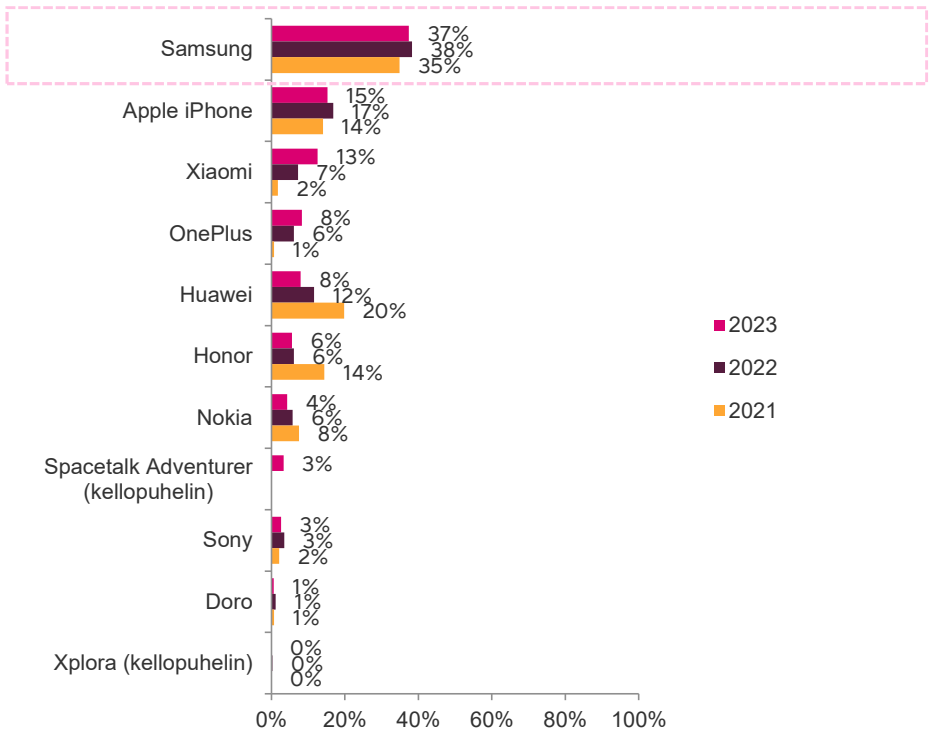
Ensimmäisen puhelimen merkki on tyypillisimmin Samsung, kun taas viimeisimmän puhelimen merkki vanhemmilla lapsilla on useimmiten iPhone.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Ensimmäisen puhelimen merkki

Viimeisimmän puhelimen merkki

Spacetalk Adventurer (kellopuhelin) lisätty 2023

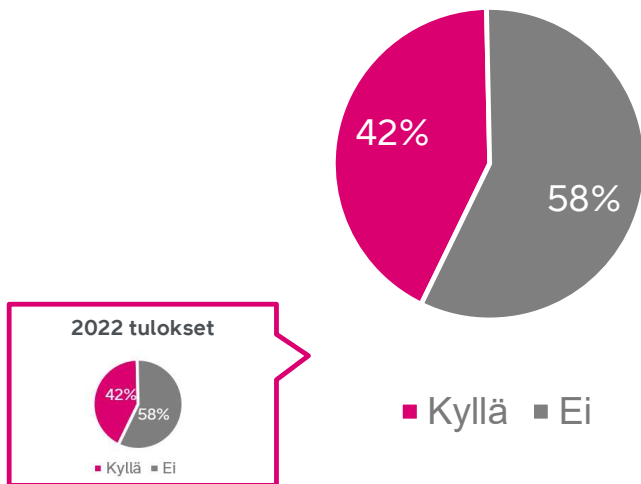
Minkä merkinen puhelin lapsellasi on?
 n= 5-12-vuotiaat, joiden viimeksi hankittu puhelin oli ensimmäinen henkilökohtainen puhelin =302 IP
 n= 13-16-vuotiaat = 305 IP

Sensitivity: Internal

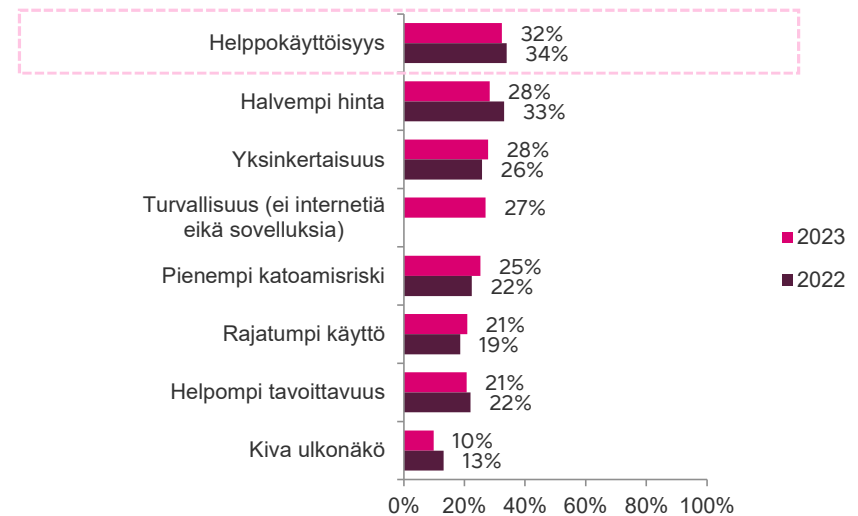
42% oli tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta ostaessaan ensimmäistä puhelinta lapselleen. Helppokäyttöisyys on edelleen tärkein syy, joka saisi valitsemaan kellopuhelimien älypuhelimien sijaan.

Tietoisuus kellopuhelimesta & syitä sen valintaan ensipuhelimeksi

Olitko tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta

Syyt kellopuhelimien valintaan ensipuhelimeksi älypuhelimien sijaan

Olitko tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta ostaessasi ensimmäistä puhelinta lapsellesi? Ne, joiden lapsen ensimmäinen puhelin ei ollut Kellopuhelin. n=938 IP
 Mitkä asiat saivat/saisivat sinut valitsemaan kellopuhelimien ensipuhelimeksi älypuhelimien sijaan? Voit valita useamman vaihtoehdon. n= 987 IP

Turvallisuus (ei internetiä eikä sovelluksia) lisätty 2023

Korkea hinta ja rajatut käyttömahdollisuudet ovat yleisimpiä kellopuhelimien ostonesteitä

Mikä puolestaan ei saisi hankkimaan lapselle ensipuhelimeksi kellopuhelinta?

"Liian kallis hinta"

"Liian vähän ominaisuuksia ja kallis hinta"

"Pieni näyttö, rajatut käyttömahdollisuudet sekä kallis hinta"

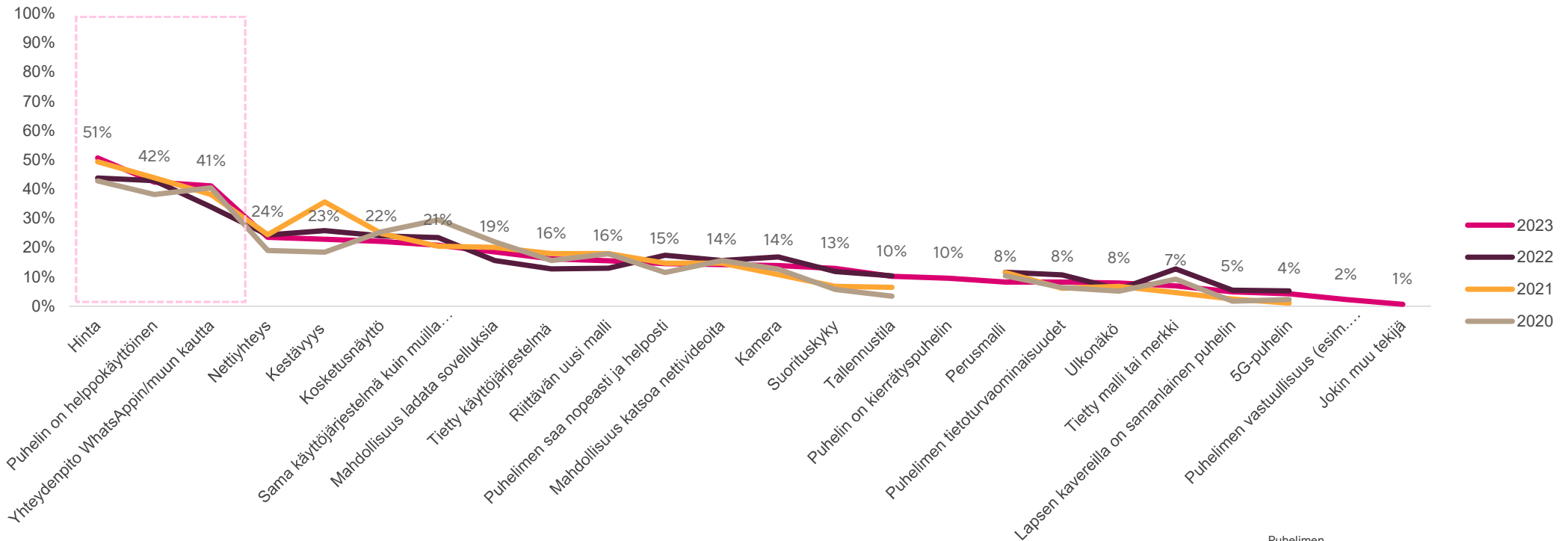
"Huono laatu, vaikea käyttöliittymä ja äärettömän kallis hinta verrattuna puhelimeen"

"Suuri koko pieneen ranteeseen nähden tekee laitteesta kömpelön"

Mikä puolestaan ei saisi hankkimaan lapselle ensipuhelimeksi kellopuhelinta? Ne, joiden lapsen ensimmäinen puhelin ei ollut Kellopuhelin. n= 5-16-vuotiaat= 938 IP

5-12-vuotiaiden lasten ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet ovat edelleen hinta, helppokäyttöisyys ja yhteydenpito.

Ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Mitkä olivat mielestäsi lapsen ensimmäisen puhelimen 3-5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin oli lapsen ensimmäinen henkilökohtainen puhelin. n= 5-12v = 302 IP

Sensitivity: Internal

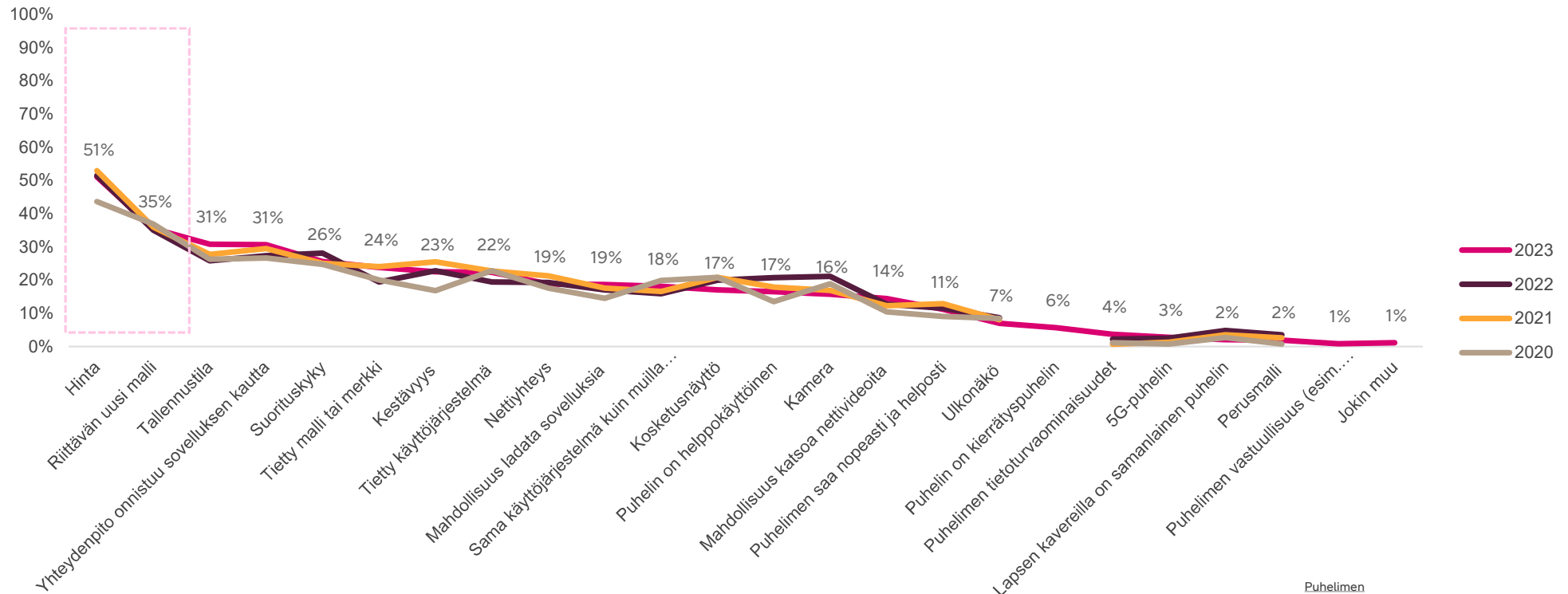
Puhelimen vastuullisuus lisätty 2023

Puhelin on kierrätyspuhelin lisätty 2023

Puhelimen tietoturvaominaisuudet väitettiin muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Puhelimen turvaketti (esim. maksullisten numeroiden esto).

Hinta on myös tärkein valintaperuste viimeisimmälle puhelimelle. Riittävän uusi malli on seuraavaksi tärkein valintaperuste.

Viimeisimmän puhelimen (ei ensimmäinen) tärkeimmät valintaperusteet

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Mitkä olivat mielestäsi lapsen viimeksi hankitun puhelimen 3–5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin ei ollut ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.
n= 5-16v = 617 IP

Sensitivity: Internal

[Puhelimen vastuullisuus](#) lisätty 2023

[Puhelin on kierrätyspuhelin](#) lisätty 2023

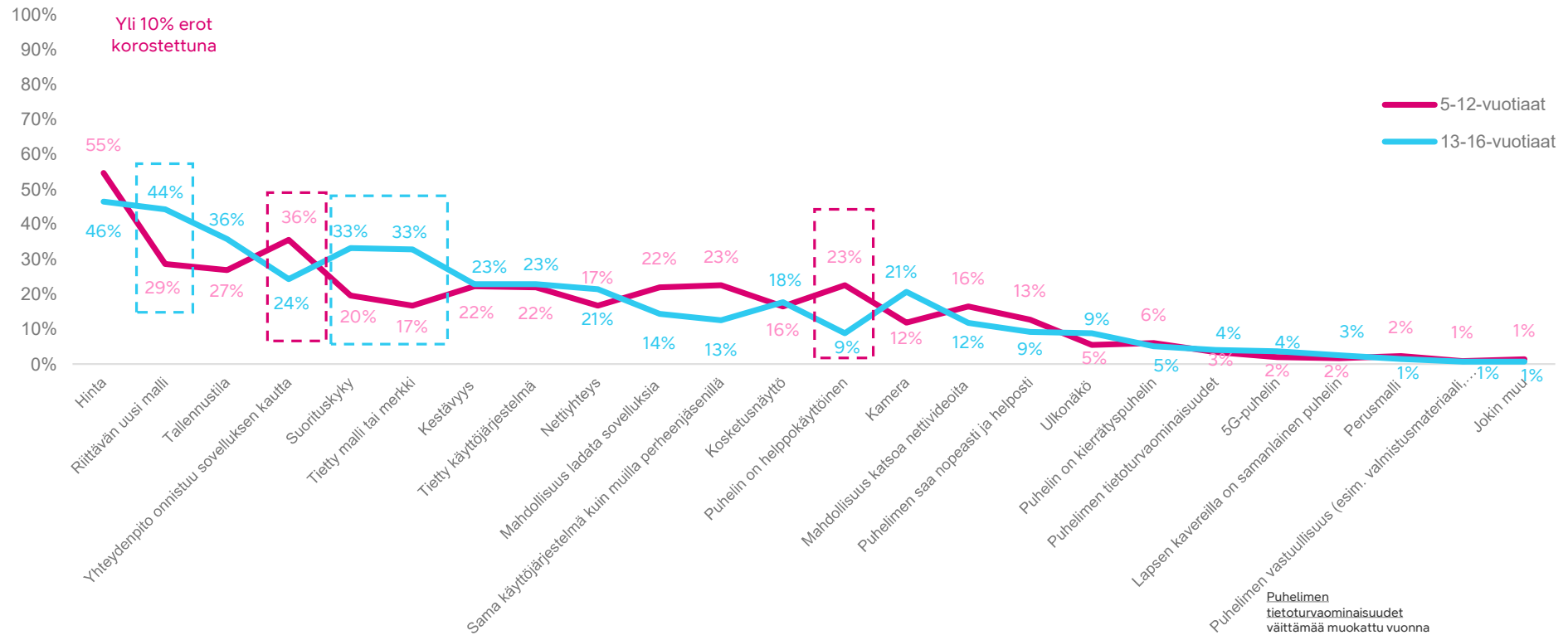
Puhelimen tietoturvaominaisuudet väitettiin muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Puhelimen turvaketti (esim. maksullisten numeroiden esto).

Viimeisintä puhelinta valittaessa uusi malli, tietty malli/merkki, suorituskyky sekä tallennustila ovat tärkeämpiä perusteita vanhempien lasten keskuudessa, kun taas yhteydenpito ja helppokäyttöisyys korostuu nuorempien lasten kohdalla.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Viimeisimmän puhelimen (ei ensimmäinen) tärkeimmät valintaperusteet

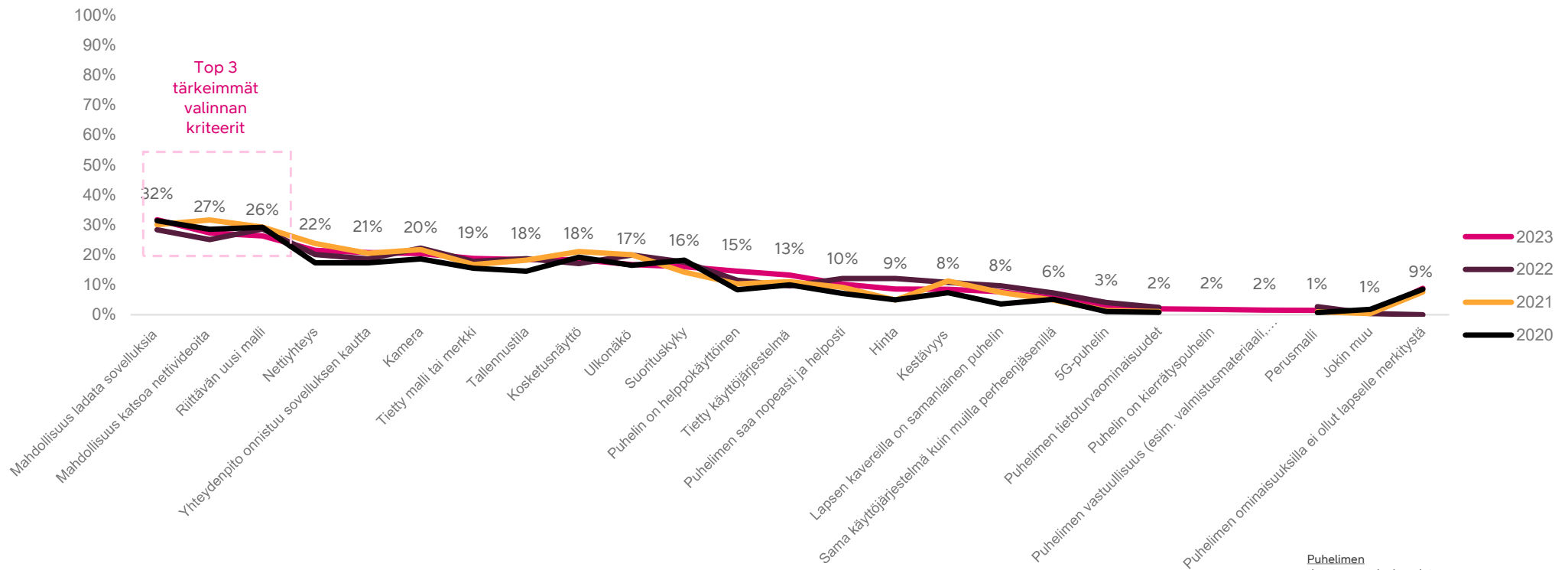

Mitkä olivat mielestäsi lapsen viimeksi hankitun puhelimen 3–5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin ei ollut ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.
 n= 5-12v = 346 IP
 n= 13-16v = 271 IP

Puhelimen tietoturvaominaisuudet väitettiin muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Puhelimen turvapaketti (esim. maksullisten numeroiden esto).

Mahdollisuus ladata sovelluksia, katsoa nettivideoita ja riittävän uusi malli ovat lapselle itselleen tärkeimpiä asioita puhelimen valinnassa.

Lapsi piti itse tärkeänä

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Mitä lapsi itse piti tärkeänä puhelimen valinnassa? n= 5-16-vuotiaat = 953 IP

Puhelimen vastuullisuus lisätty 2023

Puhelin on kierrätyspuhelin lisätty 2023

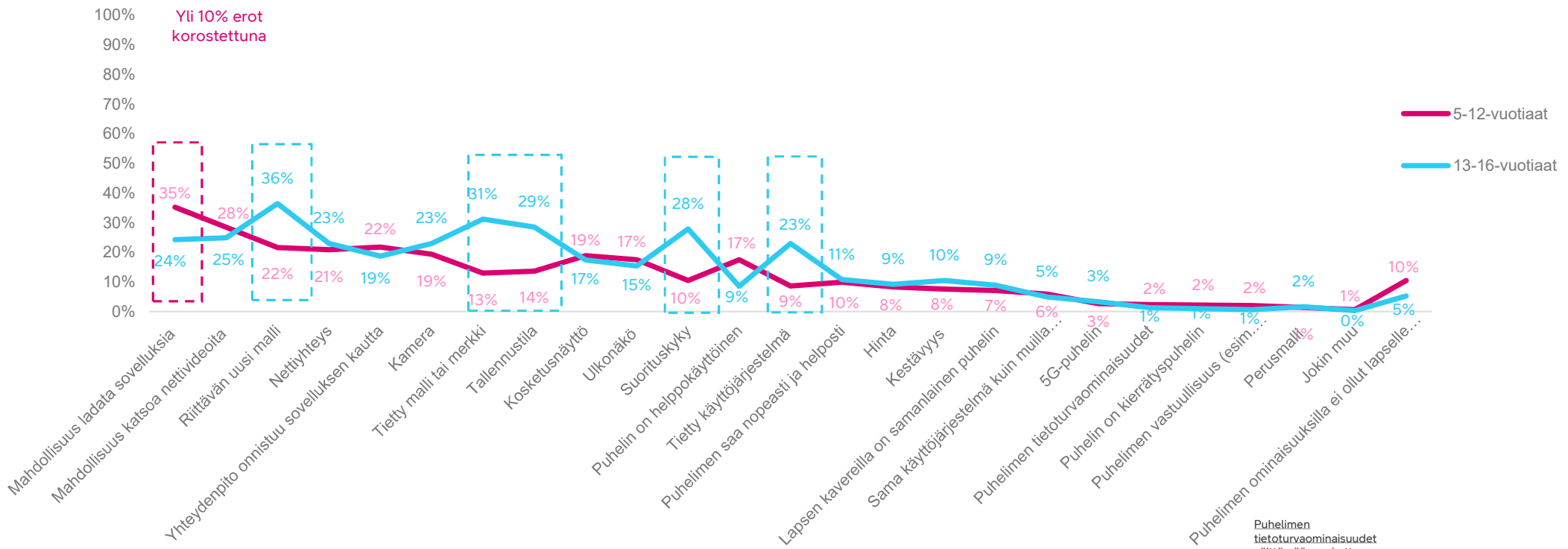
Puhelimen tietoturvaominaisuudet väitettiin muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Puhelimen turvaketti (esim. maksullisten numeroiden esto).

Uusi malli, tietty malli/merkki, tallennustila, suorituskyky ja käyttöjärjestelmä ovat myös tärkeämpiä valinta kriteerejä 13-16-vuotiaille itselleen, kun taas 5-12-vuotiaat lapset pitävät tärkeimpänä mahdollisuutta ladata sovelluksia.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Lapsi piti itse tärkeänä

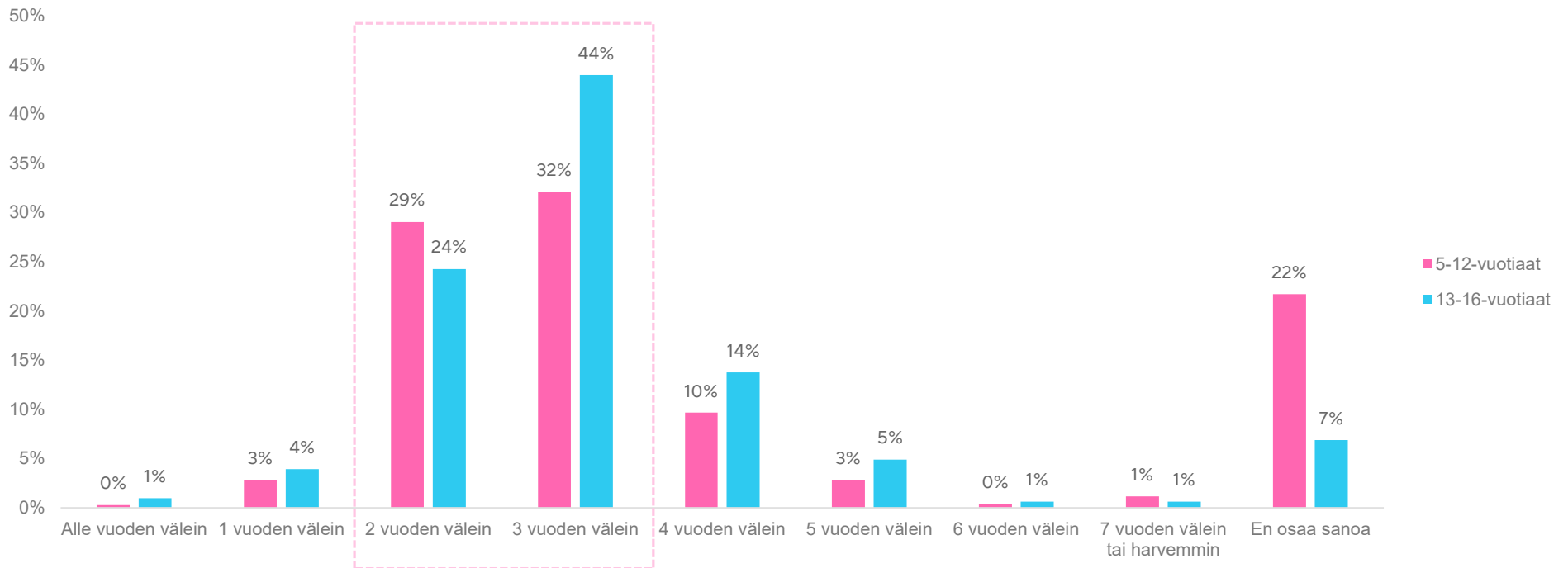
Mitä lapsi itse piti tärkeänä puhelimen valinnassa?
 n= 5-12v = 648 IP
 n= 13-16v = 305 IP

Puhelimen tietoturvaominaisuudet väitettiin muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Puhelimen turvapaketti (esim. maksullisten numeroiden esto).

Lapsille hankitaan uusi puhelin keskimäärin 2-3 vuoden välein. 13-16-vuotiaille uusi puhelin hankitaan useimmiten 3 vuoden välein.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Puhelimen hankinnan useus

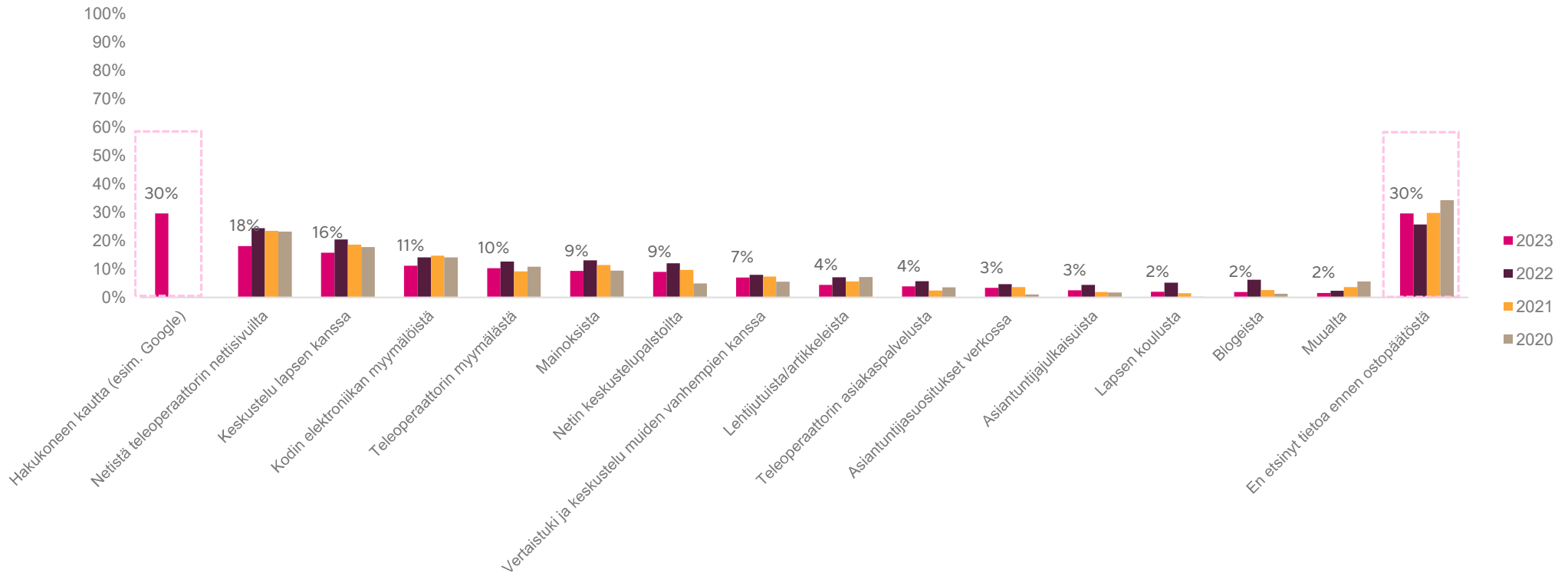

Kuinka usein lapselle keskimäärin hankitaan uusi puhelin (uusi tai käytetty)?
n= 5-12v = 682 IP
n= 13-16v = 305 IP

Uusi kysymys,
lisätty vuonna 2023

Ennen puhelimen hankintaa tietoa etsitään useimmiten hakukoneen kautta. Vajaa kolmannes ei kuitenkaan ole etsinyt tietoa ennen ostopäätöstä.

Mistä tietoa etsittiin ennen puhelimen hankintaa

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Mistä hankit tietoa ennen lapsen puhelimen hankintaa?
n= 5-16-vuotiaat = 987 IP

Hakukoneen kautta (esim. Google) lisätty 2023

Sensitivity: Internal

Puhelinta hankittaessa vanhempia huolestuttavat puhelimen kestävyys, turvallisuus ja hinta.

Lapsen puhelimen hankinnassa huolestuttavat tai mietityttävät asiat

“Kallis hinta, pystyykö huolehtimaan siitä. Akun kesto pakkasessa.”

“Osaako hän toiminnot ja pitääkö puhelimesta huolta”

“Puhelimen kallis hinta jos puhelin menee hukkaan, särkyy tai varastetaan”

“Kestääkö puhelin, oppiiko käyttämään”

”Turvallisuus, tietoturvallisuus, nettietiketti”

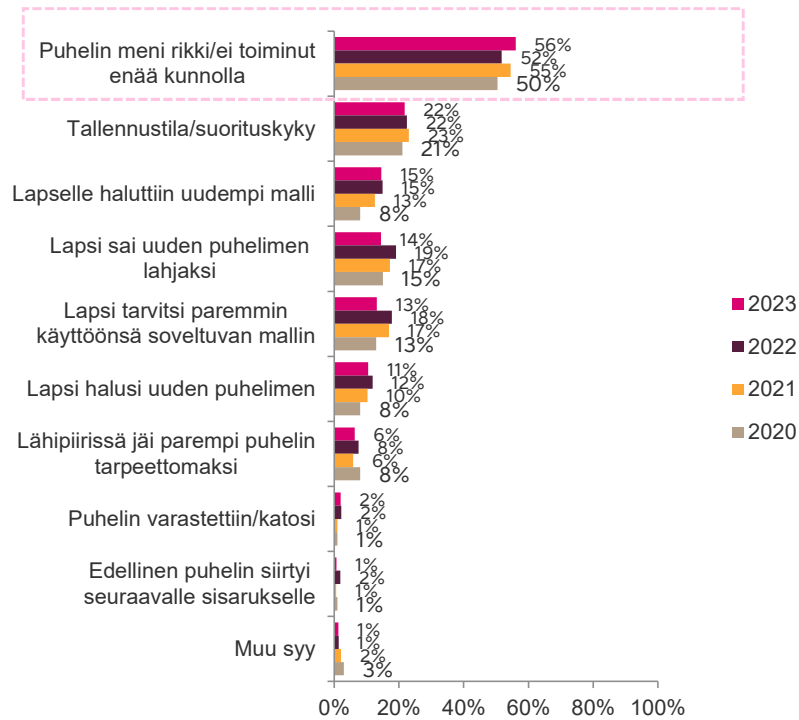
“Liiallinen ruutu-aika, kännykkään koukuttuminen”

Mitkä asiat huolestivat tai mietityttivät hankkiessa puhelinta lapselle?
n= 5-16-vuotiaat= 987 IP

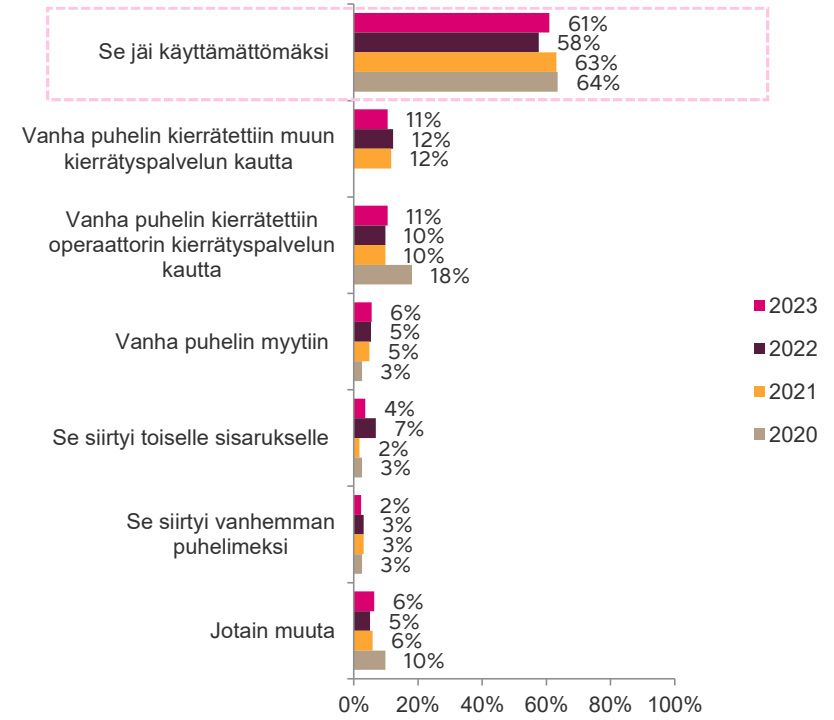
Puhelin uusitaan useimmiten rikkoutumisen vuoksi. Vanha puhelin jää pääosin käyttämättömäksi.

Puhelimen uusinta

Mistä syystä puhelin uusittiin

Mitä vanhalle puhelimelle tehtiin

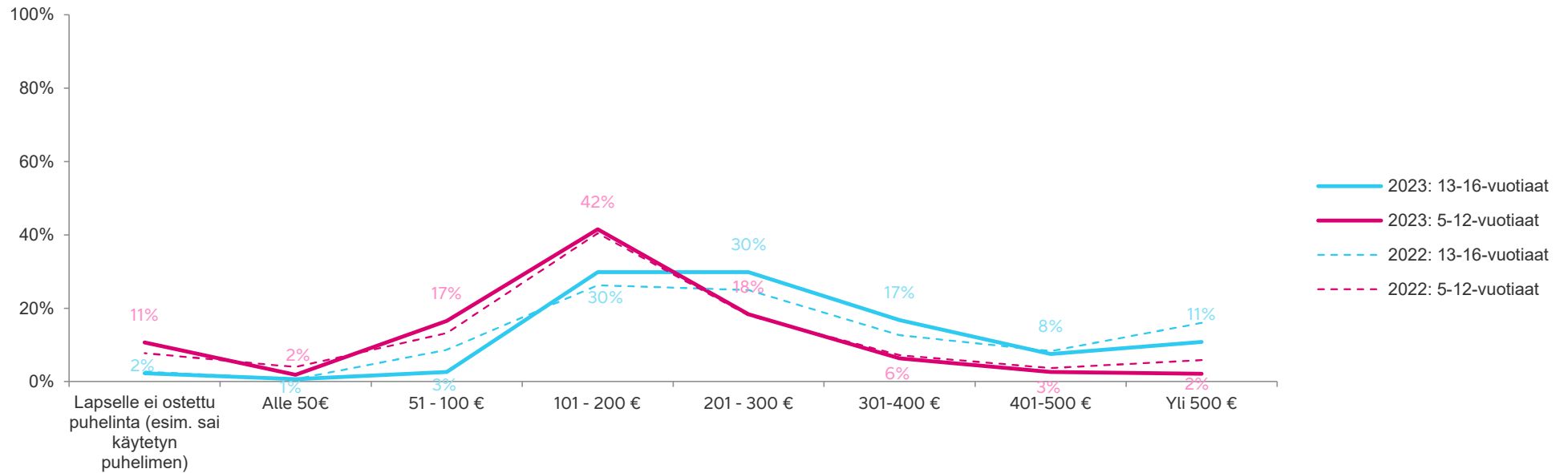

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä.
 Mistä syystä puhelin uusittiin (vaihdettiin uuteen tai käytettyyn)?
 Mitä lapsen vanhalle puhelimelle tehtiin?
 n= 5-16-vuotiaat= 617 IP

Sensitivity: Internal

13-16-vuotiaiden lasten puhelimiin käytetään enemmän rahaa kuin 5-12-vuotiaiden puhelimiin

Puhelimen hinta

71% 5-12-vuotiaista sai korkeintaan 200€ maksavan tai käytetyn/ilmaisen puhelimen (vs. 35% 13-16-vuotiaista)

65% 13-16-vuotiaista sai yli 200€ maksavan puhelimen (vs. 29% 5-12-vuotiaista)

Minkä hintatason puhelin lapsen nykyiseksi puhelimeksi ostettiin?
n= 5-12v = 648 IP
n= 13-16v = 305 IP

Sensitivity: Internal

Merkittävää muutosta ostetun puhelimen hinnassa vuodesta 2022 ei ole tapahtunut

Puhelimen hinta

Vuonna 2023 5-12-vuotiaat lapset saivat hieman harvemmin puhelimen kalliimmasta hintaluokasta kuin edellisellä vuonna.

	5-12-vuotiaat 2023	5-12-vuotiaat 2022	5-12-vuotiaat 2021	5-12-vuotiaat 2020	13-16-vuotiaat 2023	13-16-vuotiaat 2022	13-16-vuotiaat 2021	13-16-vuotiaat 2020
Yli 500 €	2%	6%	2%	2%	11%	16%	11%	10%
401-500 €	3%	4%	2%	1%	8%	8%	7%	5%
301-400 €	6%	7%	5%	4%	17%	13%	11%	18%
201 - 300 €	18%	18%	16%	19%	30%	25%	25%	32%
101 - 200 €	42%	40%	45%	41%	30%	26%	37%	26%
51 - 100 €	17%	13%	16%	13%	3%	9%	5%	5%
Alle 50€	2%	4%	3%	3%	1%	1%	0%	0%
Lapselle ei ostettu puhelinta (esim. sai käytetyn puhelimen)	11%	8%	11%	15%	2%	3%	4%	2%

Minkä hintatason puhelin lapsen nykyiseksi puhelimeksi ostettiin?
n= 2021: 667 IP (5-12-vuotiaat), 302 IP (13-16-vuotiaat) 2020: 462 IP (5-12-vuotiaat), 268 IP (13-16-vuotiaat) 2022: 683 IP (5-12-vuotiaat), 301 IP (13-16-vuotiaat), 2023: 648 IP (5-12-vuotiaat), 305 IP (13-16-vuotiaat)

Puhelimen hankinta ja omistaminen - Yhteenvedo

Ensimmäinen puhelin

- Lähes kaikilla 7-vuotiailla tai sitä vanhemmilla on oma puhelin ja suurimmalla osalla myös 5-6-vuotiaista.
- Valtaosalla lapsista on älypuhelin: ensimmäinen puhelin hankitaan useimmin **6- tai 7-vuotiaalle** lapselle.
- Ensimmäisen puhelimen hankinnan taustalla on tyypillisesti **perheen, kavereiden ja lapsen välinen yhteydenpito ja turvallisuus** sekä **koulun aloitus**.
- Ensimmäinen puhelin hankitaan nyt aavistuksen verran useammin **käytettynä kuin uutena**.
- 5-12-vuotiaiden lasten ensimmäisen puhelimen yleisin merkki on Samsung, kun taas 13-16-vuotiailla lapsilla viimeisin hankittu puhelin on Apple iPhone.

Tärkeää hankinnassa

- Lapsen ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet ovat **hinta, helppokäyttöisyys ja yhteydenpito**. Hinta ja **riittävän uusi malli** ovat vahvimmat valintakriteerit viimeisimmälle puhelimelle.
- Lapsille hankitaan uusi puhelin keskimäärin 2-3 vuoden välein. Ennen puhelimen hankintaa tietoa etsitään useimmiten hakukoneen kautta.
- Puhelinta hankittaessa vanhempia huolettavat tai mietityttävät puhelimen hinta, kestävyys ja turvallisuus.
- Puhelin uusitaan useimmiten rikkoutumisen vuoksi. Vanha puhelin jää pääosin käyttämättömäksi.

Puhelimen hinta

- Yleisin hintaluokka 5-16-vuotiaiden lasten puhelimille on **101-200 €**. Noin kolmasosalla puhelin maksaa kuitenkin enintään 100€ tai se on hankittu esim. käytettynä.
- 13-16-vuotiaiden lasten puhelimiin käytetään **enemmän rahaa** kuin 5-12-vuotiaiden puhelimiin. 65%:lla 13-16-vuotiaista lapsista on yli 200€ maksava puhelin.

Agenda

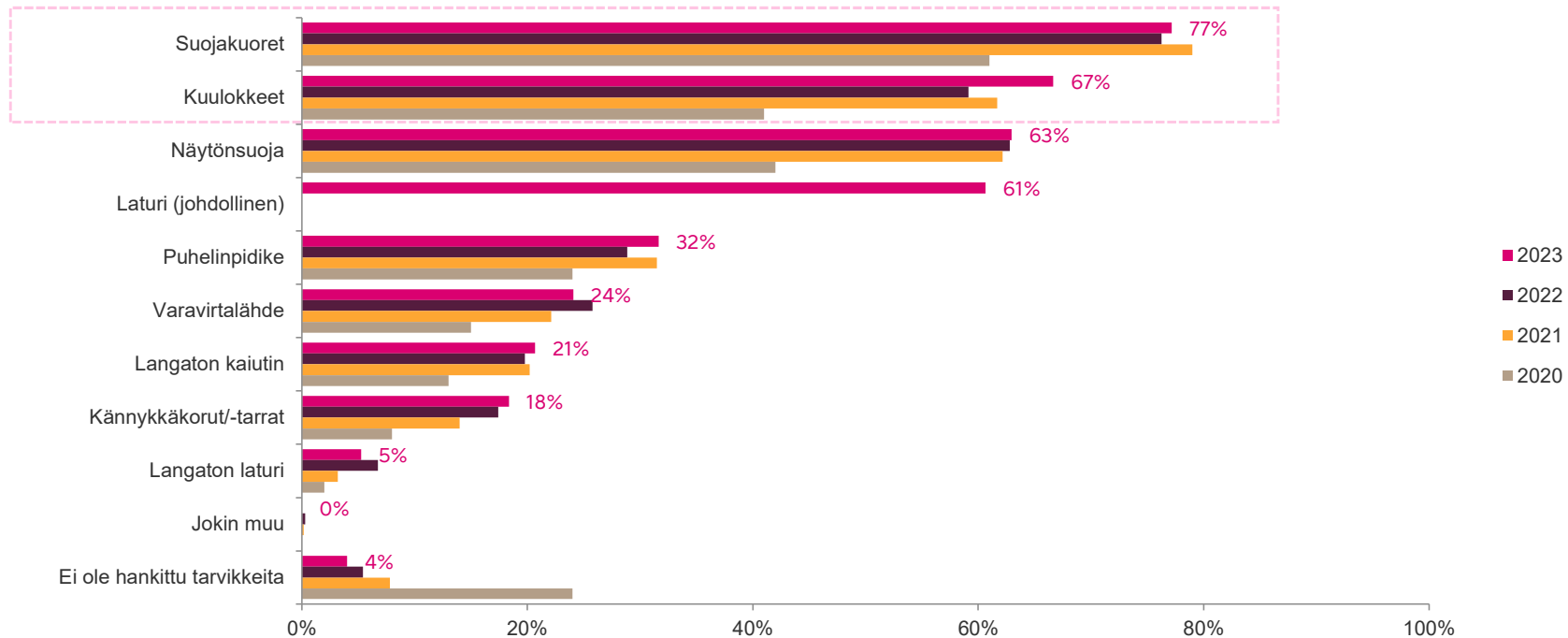
- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Pelaaminen
- Yhteenveto

5-12-vuotiaille lapsille hankitaan lisätarvikkeista edelleen useimmiten suojakuoret. Kuulokkeiden osuus on kasvanut vuodesta 2022.

Lisätarvikkeet

Puhelimeen hankitut lisätarvikkeet

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Onko lapselle hankittu seuraavia puhelimen lisätarvikkeita?
n= 5-12v = 648 IP

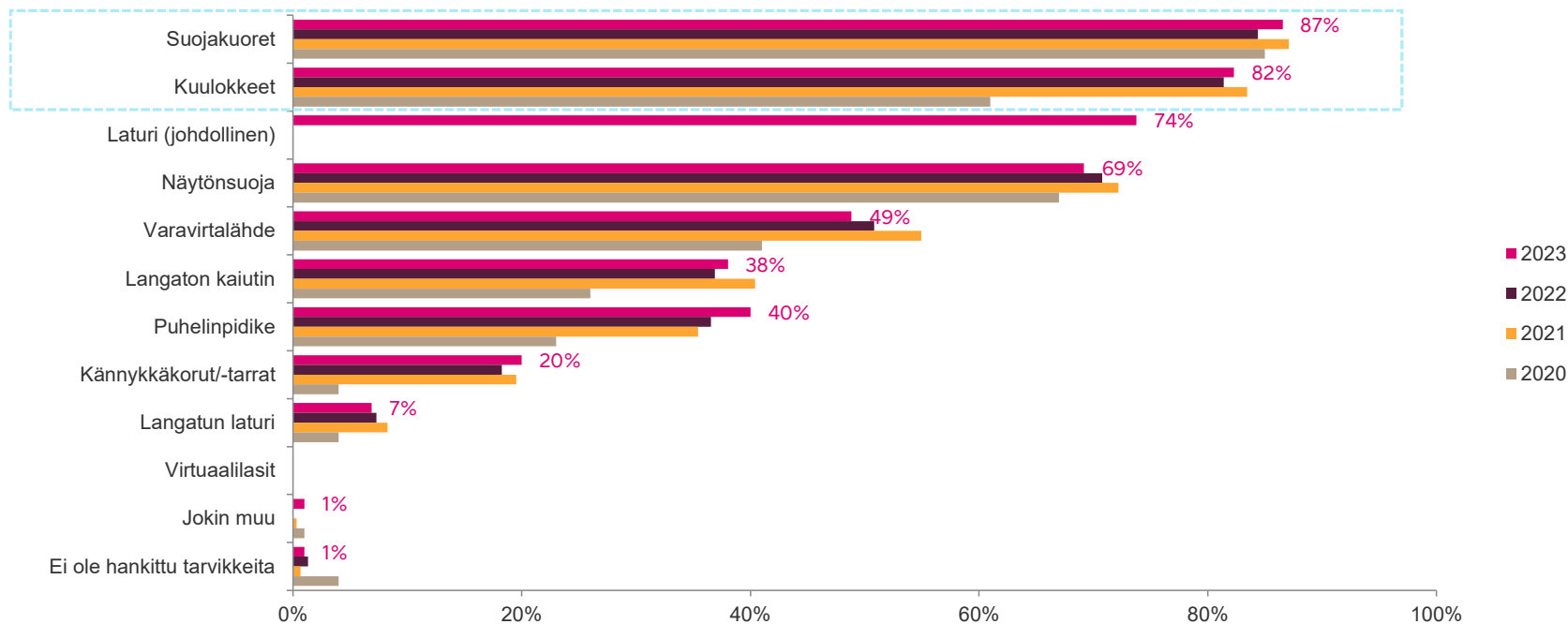
Laturi (johdollinen) väittämä lisätty vuonna 2023

Vanhemmassa ikäryhmässä suurta muutosta vuoteen 2022 ei ole tapahtunut, suojakuoria ja kuulokkeita on hankittu edelleen useimmiten.

Lisätarvikkeet

Puhelimeen hankitut lisätarvikkeet

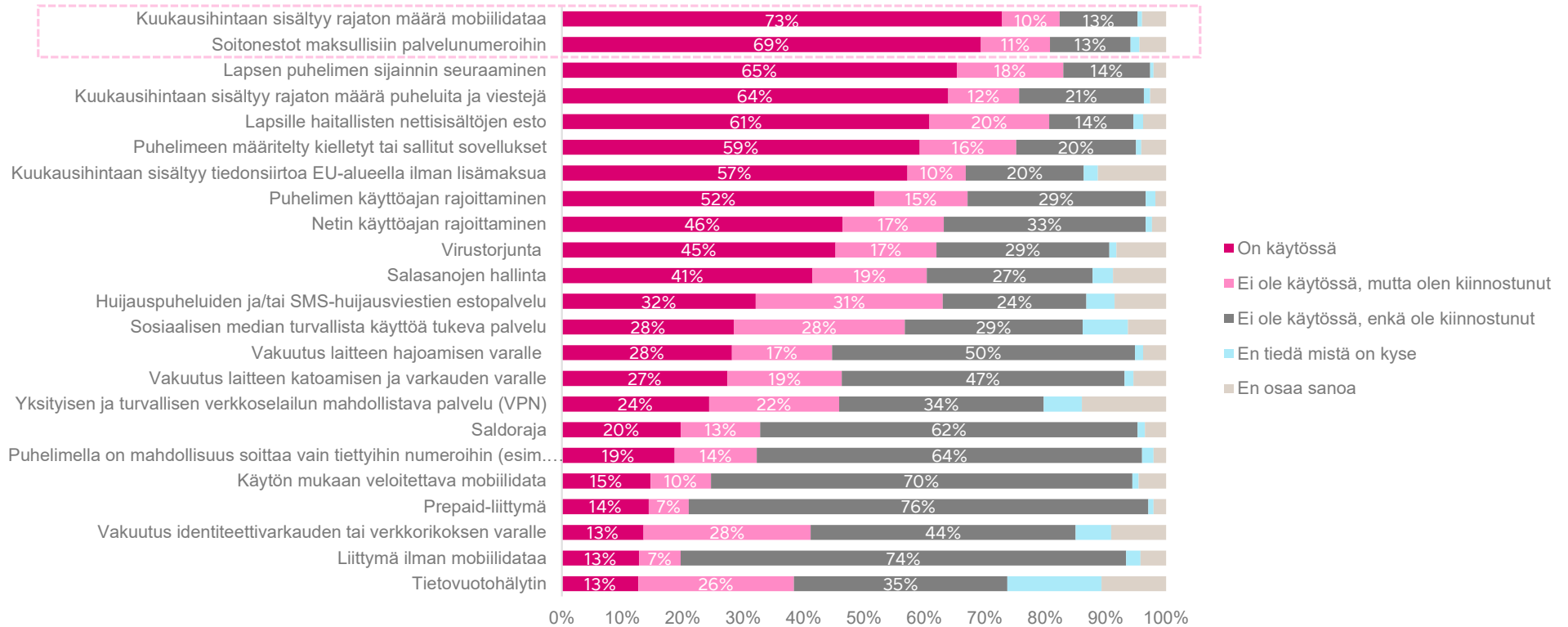

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Onko lapselle hankittu seuraavia puhelimen lisätarvikkeita?
n= 13-16v = 305 IP

Laturi (johdollinen) väittämä lisätty vuonna 2023

Rajaton määrä mobiilidataa ja soitonestot maksullisiin numeroihin ovat useimmin käytössä olevat ominaisuudet 5-12-vuotiailla lapsilla

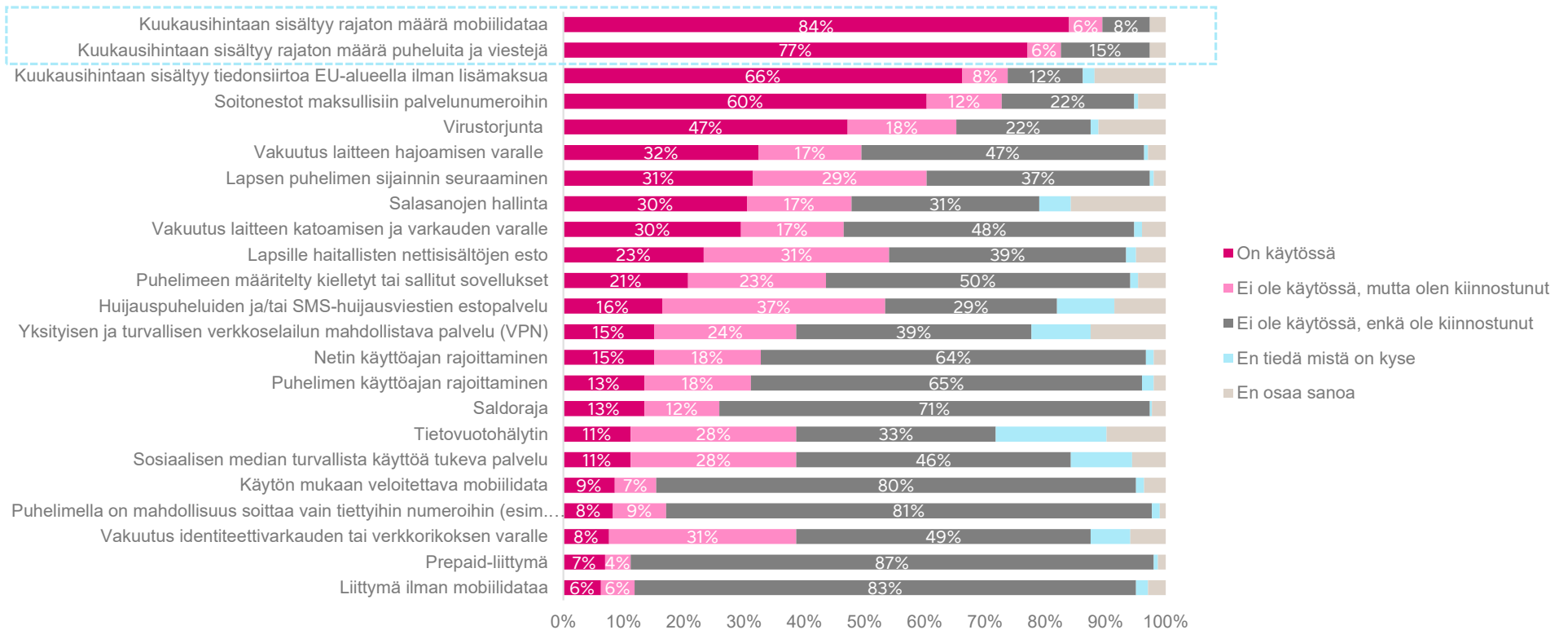
Käytössä olevat ominaisuudet

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
 n= 5-12v = 682 IP

Kuukausihintaan sisältyvä rajaton määrä mobiilidataa, puheluita ja viestejä ovat eniten käytössä olevat ominaisuudet 13-16-vuotiailla

Käytössä olevat ominaisuudet

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
 n= 13-16v = 3051P

Kiellettyjen tai sallittujen verkkosivujen määrittely puhelimeen on yleistynyt eniten vuodesta 2022 kun taas yksityisen ja turvallisen verkkoselailun mahdollistava palvelu on laskenut.

Käytössä olevat ominaisuudet

	2023 On käytössä	2022 On käytössä	2021 On käytössä	2020 On käytössä	2019 On käytössä
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä mobiilidataa	73%	69%	72%	71%	65%
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin	69%	68%	68%	68%	73%
Lapsen puhelimen sijainnin seuraaminen	65%	61%	55%	49%	45%
Kuukausihintaan sisältyy rajaton määrä puheluita ja viestejä	64%	56%	57%	44%	40%
Puhelimeen määritelty kielletyt tai sallitut sovellukset	59%	57%	52%	47%	41%
Puhelimeen määritelty kielletyt tai sallitut verkkosivut	59%	50%	42%	49%	40%
Kuukausihintaan sisältyy tiedonsiirtoa EU-alueella ilman lisämaksua	57%	49%	53%	42%	40%
Puhelimen käyttöajan rajoittaminen	52%	52%	45%	36%	34%
Lapsille haitallisten nettisisältöjen esto	46%	N/A	N/A	N/A	N/A
Netin käyttöajan rajoittaminen	46%	45%	39%	29%	31%
Virustorjunta	45%	50%	48%	50%	43%
Salasanojen hallinta	41%	N/A	N/A	N/A	N/A
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	32%	N/A	N/A	N/A	N/A
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu	28%	35%	29%	N/A	N/A
Vakuutus laitteen hajoamisen varalle	28%	33%	N/A	N/A	N/A
Vakuutus laitteen katoamisen ja varkauden varalle	27%	29%	N/A	N/A	N/A
Laitevakuutus	27%	33%	16%	20%	12%
Yksityisen ja turvallisen verkkoselailun mahdollistava palvelu (VPN)	24%	42%	35%	N/A	N/A
Saldoraja	20%	29%	22%	18%	18%
Mahdollisuus soittaa vain tiettyihin numeroihin	19%	25%	11%	7%	N/A
Käytön mukaan veloitettava mobiilidata	15%	21%	13%	20%	12%
Prepaid-liittymä	14%	20%	13%	11%	14%
Vakuutus identiteettivarkauden tai verkkorikoksen varalle	13%	N/A	N/A	N/A	N/A
Liittymä ilman mobiilidataa	13%	20%	12%	37%	8%
Tietovuotohälytyn	13%	N/A	N/A	N/A	N/A

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä.
Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 682 IP 2023, n= 693 IP 2022, n= 632 IP 2021, n=462 2020, n=595 2019

Lapsille haitallisten nettisisältöjen esto
välttämää muokattu vuonna 2023.
Aiemmin: Puhelimeen määritelty kielletyt
tai sallitut verkkosivut

Yksityisen ja turvallisen verkkoselailun
mahdollistava palvelu (VPN): VPN-
tarkennus lisätty vuonna 2023

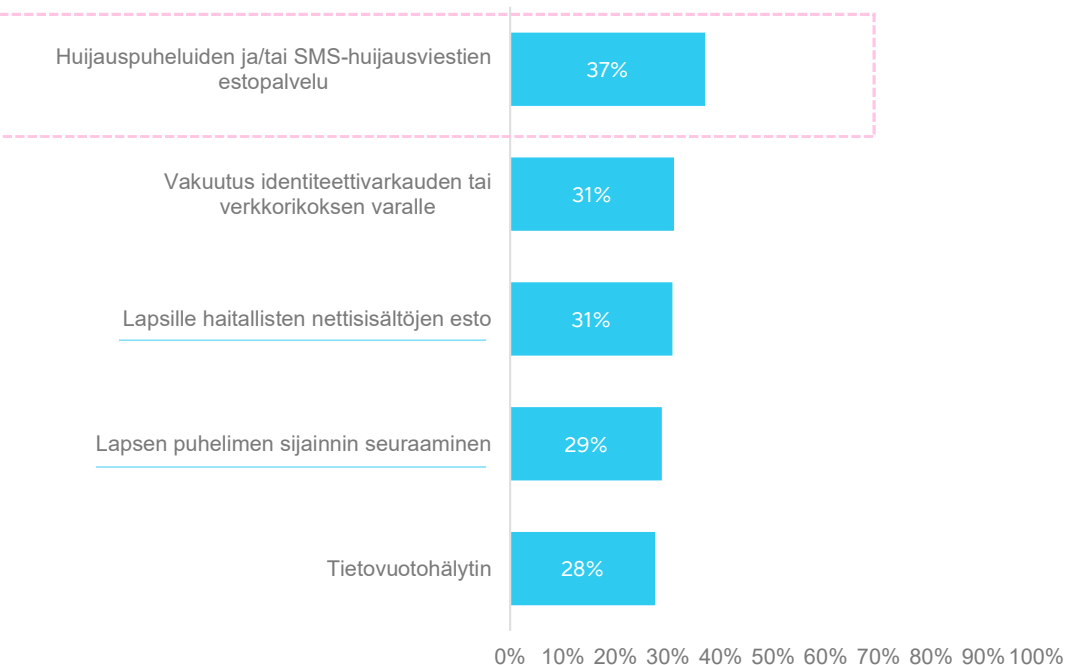
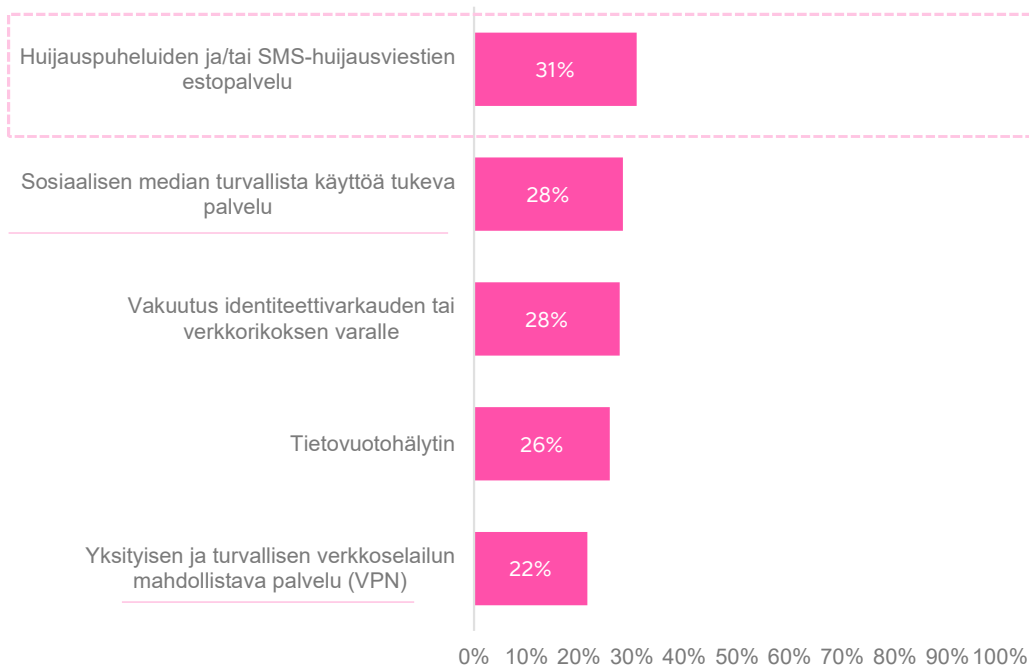
Sekä 5-12-vuotiailla että 13-16-vuotiailla kiinnostavin puhelimen ominaisuus, joka ei ole käytössä, on huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Kiinnostavimmat ominaisuudet, jotka ei käytössä – top 5

Kiinnostavimmat ominaisuudet, jotka ei käytössä – top 5

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut? Ei ole käytössä, mutta olen kiinnostunut.
 n= 5-12v = 682 IP
 n= 13-16v = 305IP

Sensitivity: Internal

Tarvikkeet ja ominaisuudet - Yhteenveto

Puhelimen lisätarvikkeet

- 5-12-vuotiaiden lasten yleisimmin hankittu lisätarvike on **suojakuori**. Kuulokkeiden osuus on kuitenkin kasvanut vuodesta 2022.
- 13+ vuotiaiden lasten ja nuorten ikäryhmässä suojakuoria ja **kuulokkeita on hankittu edelleen useimmiten**.

Puhelimen/liittymän ominaisuudet

- **Rajaton määrä mobiilidataa, soitonesto maksullisiin numeroihin** sekä lapsen puhelimen **sijainnin seuranta** ovat edelleen yleisimmät 5-12-vuotiailla lapsilla käytössä olevat ominaisuudet.
- 13-16-vuotiaiden kohdalla kolmen kärkeen nousee edelleen **rajattoman mobiilidatan** lisäksi **kuukausihintaan sisältyvät rajaton määrä puheluita ja viestejä ja tiedonsiirto EU-alueella ilman lisämaksua**.
- Sekä 5-12-vuotiailla että 13-16-vuotiailla kiinnostavin puhelimen ominaisuus, joka ei ole käytössä, on **huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu**.

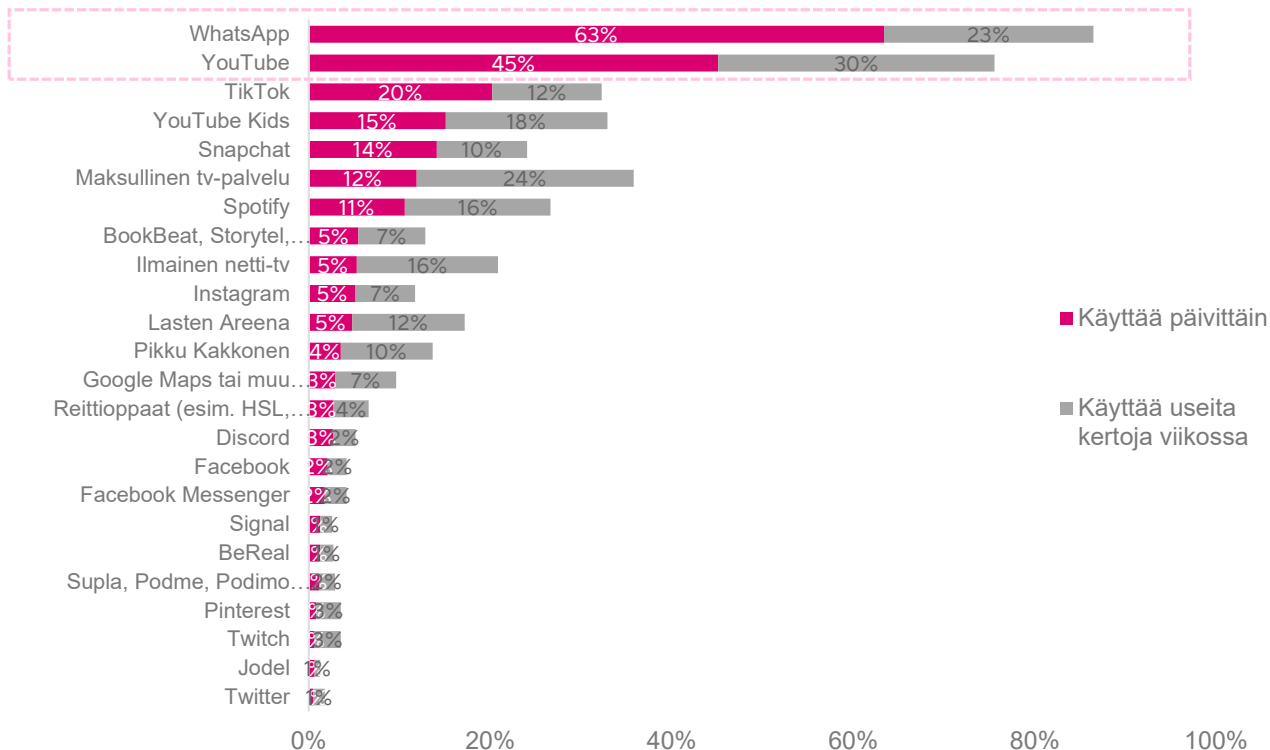
Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Pelaaminen
- Yhteenveto

5-12-vuotiaiden joukossa WhatsAppia ja YouTubea käytetään sovelluksista useimmin. Vuoteen 2022 verrattuna WhatsAppin päivittäinen käyttö on lisääntynyt eniten, kun taas Pikku Kakkosen ja ilmaisen netti-tv:n käyttö on vähentynyt eniten.

Käytössä olevat sovellukset (taulukossa vertailuksi viime vuoden 2022 luvut)

	2022 Käyttää päivittäin	2022 Käyttää useita kertoja viikossa
WhatsApp	58%	21%
YouTube	48%	28%
TikTok	26%	14%
YouTube Kids	16%	23%
Snapchat	16%	12%
Maksullinen tv-palvelu	18%	25%
Spotify	11%	17%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	n/a	n/a
Ilmainen netti-tv	14%	16%
Instagram	10%	10%
Lasten Areena	10%	16%
Pikku Kakkonen	13%	10%
Google Maps tai muu karttapalvelu	n/a	n/a
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	n/a	n/a
Discord	6%	4%
Facebook	5%	4%
Facebook Messenger	4%	6%
Signal	n/a	n/a
BeReal	n/a	n/a
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	n/a	n/a
Pinterest	2%	5%
Twitch	4%	5%
Jodel	3%	3%
Twitter	3%	5%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?
n= 5-12v = 623 IP

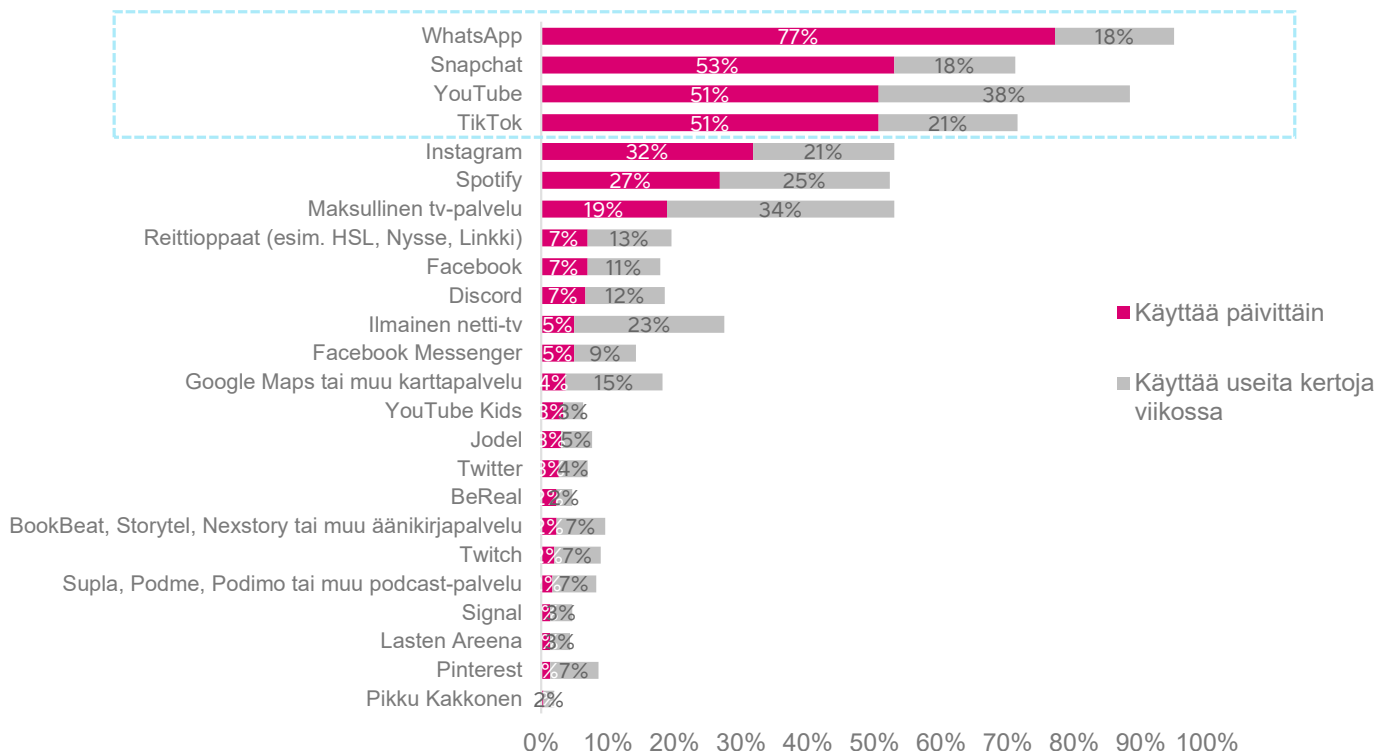
Ilmainen netti-tv kysytyy muodossa Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv (huom: (MTV) Katsomo-tarkennus lisätty vuonna 2023)
Maksullinen tv-palvelu kysytyy muodossa Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, C More, Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu, Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu, Google Maps tai muu karttapalvelu, Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki), BeReal ja Signal lisätty 2023

WhatsAppia, Snapchatia, YouTubea ja TikTokia käytetään useimmin 13-16-vuotiaiden keskuudessa. Maksullisen tv-palvelun ja ilmaisen netti-tv:n päivittäinen käyttö on vähentynyt eniten vuodesta 2022.

Käytössä olevat sovellukset

	2022 Käyttää päivittäin	2022 Käyttää useita kertoja viikossa
WhatsApp	74%	20%
Snapchat	51%	19%
YouTube	54%	30%
TikTok	49%	18%
Instagram	37%	21%
Spotify	31%	21%
Maksullinen tv-palvelu	30%	25%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	n/a	n/a
Facebook	10%	10%
Discord	11%	8%
Ilmainen netti-tv	16%	17%
Facebook Messenger	8%	9%
Google Maps tai muu karttapalvelu	n/a	n/a
YouTube Kids	8%	4%
Jodel	2%	4%
Twitter	4%	6%
BeReal	n/a	n/a
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	n/a	n/a
Twitch	4%	7%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	n/a	n/a
Signal	n/a	n/a
Lasten Areena	7%	5%
Pinterest	3%	11%
Pikku Kakkonen	6%	3%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 13-16v = 302 IP

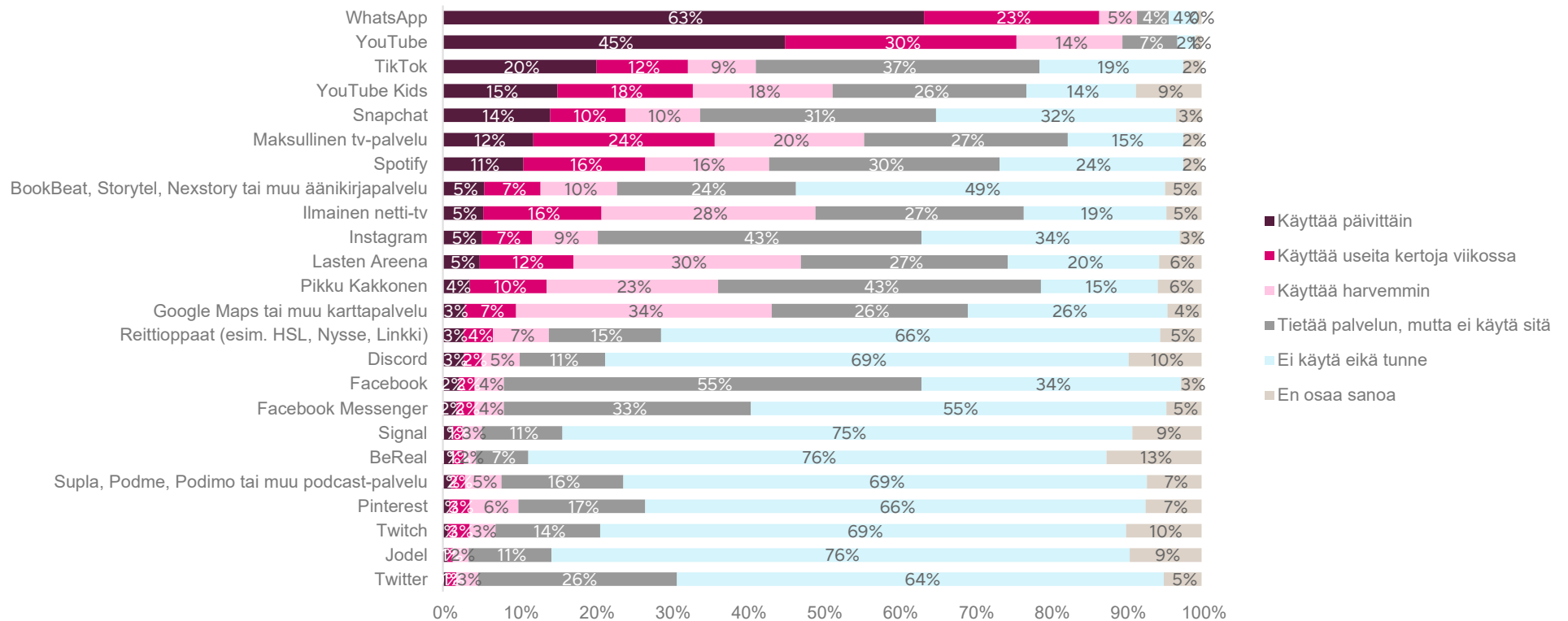
Ilmainen netti-tv kysytty muodossa Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv (huom: (MTV) Katsomo-tarkennus lisätty vuonna 2023)

Maksullinen tv-palvelu kysytty muodossa Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, C More, Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

Käytössä olevat sovellukset – 5-12-vuotiaat

Käytössä olevat sovellukset

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 5-12v = 623 IP

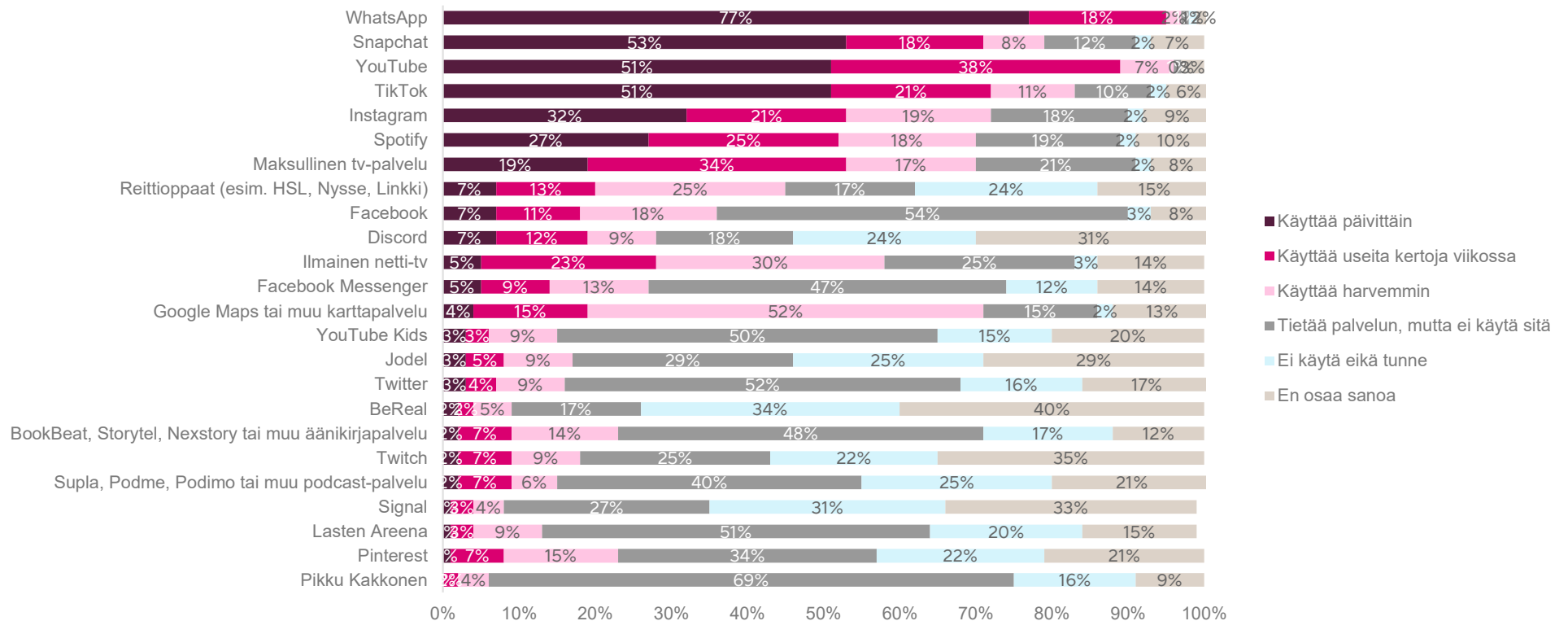
Ilmainen netti-tv kysytty muodossa Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv (huom: (MTV) Katsomo-tarkennus lisätty vuonna 2023)

Maksullinen tv-palvelu kysytty muodossa Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, C More, Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

Käytössä olevat sovellukset – 13-16-vuotiaat

Käytössä olevat sovellukset

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 13-16v = 302 IP

Ilmainen netti-tv kysytty muodossa Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv (huom: (MTV) Katsomo-tarkennus lisätty vuonna 2023)

Maksullinen tv-palvelu kysytty muodossa Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, C More, Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

Vanhemmissa ikäryhmissä käytetään nuorempia enemmän WhatsAppia, Snapchatia, TikTokia, Instagramia ja Spotifyta. Nuoremmat käyttävät enemmän YouTube Kidsiä, Lasten Areenaa ja Pikku Kakkosta

Ikäryhmät – käyttää sovellusta vähintään useita kertoja viikossa

Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

	5-7 vuotta	8-9 vuotta	10-11 vuotta	12-13 vuotta	14-16 vuotta
YouTube	60%	69%	85%	88%	88%
WhatsApp	59%	87%	94%	98%	94%
YouTube Kids	51%	38%	25%	14%	5%
Maksullinen tv-palvelu	35%	36%	36%	44%	54%
Pikku Kakkonen	34%	15%	8%	2%	2%
Lasten Areena	31%	19%	14%	4%	5%
Ilmainen netti-tv	26%	15%	22%	26%	27%
Spotify	18%	22%	28%	46%	54%
BookBeat, Storvtel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	16%	15%	11%	9%	10%
TikTok	12%	19%	45%	64%	70%
Google Maps tai muu karttapalvelu	8%	6%	12%	14%	20%
Facebook Messenger	6%	2%	5%	7%	17%
BeReal	5%	0%	2%	6%	5%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	5%	1%	3%	5%	9%
Snapchat	5%	13%	33%	59%	72%
Instagram	5%	2%	16%	37%	57%
Facebook	5%	2%	4%	9%	22%
Signal	4%	2%	2%	3%	5%
Pinterest	3%	2%	4%	4%	11%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	2%	5%	8%	12%	23%
Discord	2%	2%	6%	12%	21%
Twitch	2%	2%	3%	7%	11%
Twitter	2%	0%	2%	4%	8%
Jodel	1%	0%	2%	4%	8%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan? Käyttää päivittäin tai useita kertoja viikossa.

5-7v n=102 IP, 8-9v n=202 IP, 10-11v n=233 IP, 12-13v n=180 IP, 14-16v n=208 IP

Ilmainen netti-tv kysytty muodossa Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv (huom: (MTV) [Katsomo](#)-tarkennus lisätty vuonna 2023)

Maksullinen tv-palvelu kysytty muodossa Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, C More, Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

5-12-vuotiaiden kohdalla WhatsAppin käyttö on kasvanut eniten. Muiden sovellusten käytössä nähdään laskua vuoteen 2022 verrattuna.

Trendi - sovellukset

5-12-vuotiaat	2023	2022	2021	2020	Käytön muutos 2022 vs 2023
	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	
WhatsApp	87%	79%	80%	68%	8%
YouTube	76%	76%	76%	68%	0%
Maksullinen tv-palvelu	36%	43%	35%	24%	-7%
YouTube Kids	33%	40%	29%	25%	-7%
TikTok	32%	40%	34%	25%	-8%
Spotify	27%	28%	22%	18%	-1%
Snapchat	24%	28%	20%	17%	-4%
Ilmainen netti-tv	21%	31%	21%	N/A	-10%
Lasten Areena	17%	26%	22%	18%	-9%
Pikku Kakkonen	14%	22%	14%	15%	-8%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	13%	n/a	n/a	n/a	n/a
Instagram	12%	20%	15%	Kuvat 12%, Stories 6%	-8%
Google Maps tai muu karttapalvelu	10%	n/a	n/a	n/a	n/a
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	7%	n/a	n/a	n/a	n/a
Discord	5%	10%	6%	N/A	-5%
Facebook Messenger	4%	10%	5%	2%	-6%
Facebook	4%	9%	6%	3%	-5%
Twitch	4%	9%	3%	2%	-5%
Pinterest	4%	7%	3%	3%	-3%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	3%	n/a	n/a	n/a	n/a
BeReal	3%	n/a	n/a	n/a	n/a
Signal	3%	n/a	n/a	n/a	n/a
Twitter	2%	8%	1%	2%	-6%
Jodel	1%	6%	2%	1%	-5%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

2023: n= 5-12-vuotiaat =623 IP

Ilmainen netti-tv kysytty muodossa Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv (huom: (MTV) Katsomo-tarkennus lisätty vuonna 2023)

Maksullinen tv-palvelu kysytty muodossa Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, C More, Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

13-16-vuotiailla suurinta kasvua nähdään TikTokin käytössä. Useamman sovelluksen kohdalla käyttö on laskenut viime vuodesta.

Trendi - sovellukset

13-16-vuotiaat	2023	2022	2021	2020	Käytön muutos 2022 vs 2023
	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	
WhatsApp	95%	94%	91%	89%	1%
YouTube	88%	84%	89%	87%	4%
TikTok	72%	67%	62%	36%	5%
Snapchat	71%	70%	65%	66%	1%
Instagram	53%	57%	54%	Kuvat 58%, Stories 36%	-4%
Maksullinen tv-palvelu	53%	56%	46%	39%	-3%
Spotify	52%	52%	52%	50%	0%
Ilmainen netti-tv	27%	33%	24%	N/A	-6%
Reittiopaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	20%	n/a	n/a	n/a	n/a
Discord	19%	20%	18%	N/A	-1%
Google Maps tai muu karttapalvelu	18%	n/a	n/a	n/a	n/a
Facebook	18%	20%	18%	17%	-2%
Facebook Messenger	14%	17%	14%	8%	-3%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	10%	n/a	n/a	n/a	n/a
Twitch	9%	11%	7%	3%	-2%
Pinterest	9%	15%	10%	6%	-6%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	8%	n/a	n/a	n/a	n/a
Jodel	8%	7%	3%	2%	1%
Twitter	7%	10%	10%	9%	-3%
YouTube Kids	6%	13%	7%	6%	-7%
Signal	5%	n/a	n/a	n/a	n/a
BeReal	5%	n/a	n/a	n/a	n/a
Lasten Areena	4%	12%	4%	1%	-8%
Pikku Kakkonen	2%	9%	3%	1%	-7%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

2023: n= 13-16-vuotiaat =302 IP

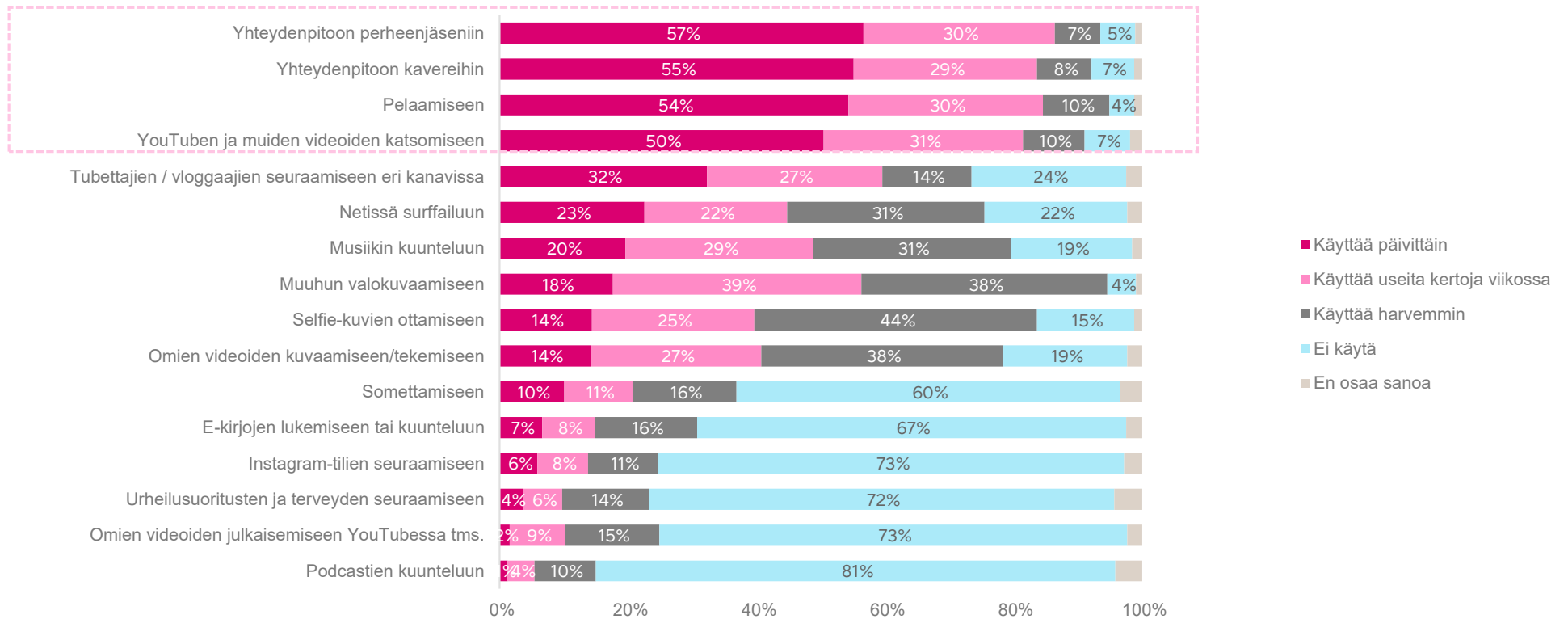
Ilmainen netti-tv kysytty muodossa Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv (huom: (MTV) Katsomo-tarkennus lisätty vuonna 2023)

Maksullinen tv-palvelu kysytty muodossa Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, C More, Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

5-12-vuotiaat pitävät puhelimella yhteyttä perheenjäseniin ja kavereihin. Myös pelaaminen ja videoiden katsominen on yleistä.

Käyttökohteet

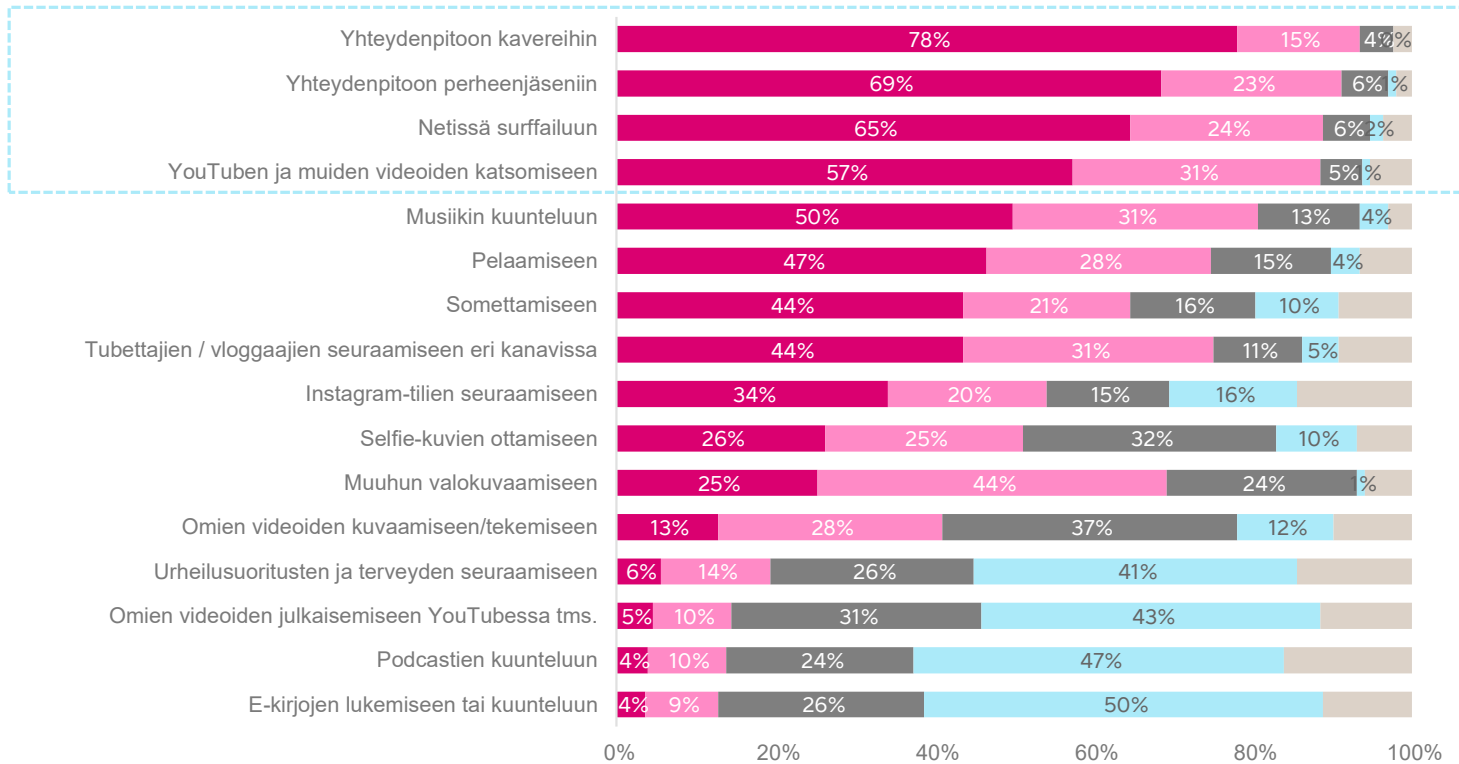

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 5-12v = 648 IP

Sensitivity: Internal

Yhteydenpito kavereihin ja perheenjäseniin ovat yleisimmät puhelimen käyttökohteet myös 13-16-vuotiaiden ryhmässä. Vanhemmassa ikäryhmässä korostuu lisäksi netissä surffaaminen.

Käyttökohteet

Puhelimen käyttö monipuolistuu iän myötä: 13-16-vuotiaiden päivittäinen käyttö on nuorempia suurempaa kaikissa käyttökohteissa.

- Käyttää päivittäin
- Käyttää useita kertoja viikossa
- Käyttää harvemmin
- Ei käytä
- En osaa sanoa

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 13-16v = 305 IP

Vanhemmat lapset pitävät yhteyttä perheeseen ja kavereihin, seuraavat tubettajia ja Instagram-tilejä, kuuntelevat musiikkia, surffaavat netissä ja somettavat useammin kuin nuoremmat. 5-7-vuotiaiden keskuudessa puhelimen käyttö alikorostuu kaikissa toiminnoissa.

Käyttökohteet ikäryhmittäin – käyttää vähintään viikoittain

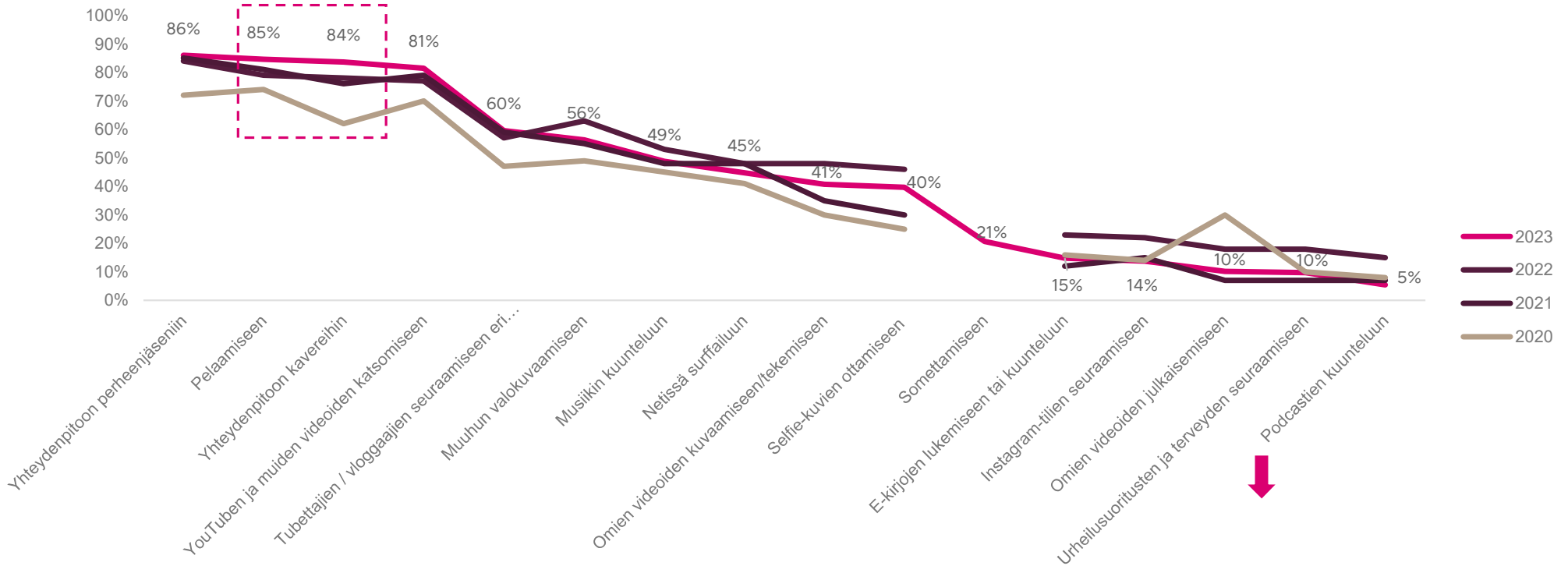
Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

	5-7 vuotta	8-9 vuotta	10-11 vuotta	12-13 vuotta	14-16 vuotta
Pelaamiseen	74%	84%	88%	83%	74%
YouTuben ja muiden videoiden katsomiseen	68%	78%	89%	87%	89%
Yhteydenpitoon perheenjäseniin	60%	91%	92%	93%	90%
Yhteydenpitoon kavereihin	53%	86%	91%	94%	94%
Muuhun valokuvaamiseen	41%	55%	65%	65%	68%
Tubettajien / vloggaajien seuraamiseen eri kanavissa	40%	50%	73%	76%	73%
Musiikin kuunteluun	39%	43%	55%	67%	84%
Selfie-kuvien ottamiseen	32%	42%	42%	42%	53%
Omien videoiden kuvaamiseen/tekemiseen	30%	42%	48%	40%	38%
Netissä surffailuun	23%	31%	58%	77%	92%
E-kirjojen lukemiseen tai kuunteluun	20%	16%	11%	12%	14%
Urheilusuoritusten ja terveyden seuraamiseen	11%	6%	12%	15%	20%
Somettamiseen	11%	8%	31%	46%	69%
Omien videoiden julkaisemiseen YouTubessa tms.	9%	7%	13%	14%	13%
Instagram-tilien seuraamiseen	5%	6%	20%	38%	57%
Podcastien kuunteluun	5%	4%	5%	9%	16%

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
5-7v n=111 IP, 8-9v n=213 IP, 10-11v n=238 IP, 12-13v n=182 IP, 14-16v n=209 IP

5-12-vuotiaiden puhelimen käytössä kasvua on tapahtunut mm. pelaamisessa ja yhteydenpidossa kavereihin. Podcastien kuuntelussa nähdään suurinta laskua vuoteen 2022 verrattuna.

Trendi - käyttökohteet

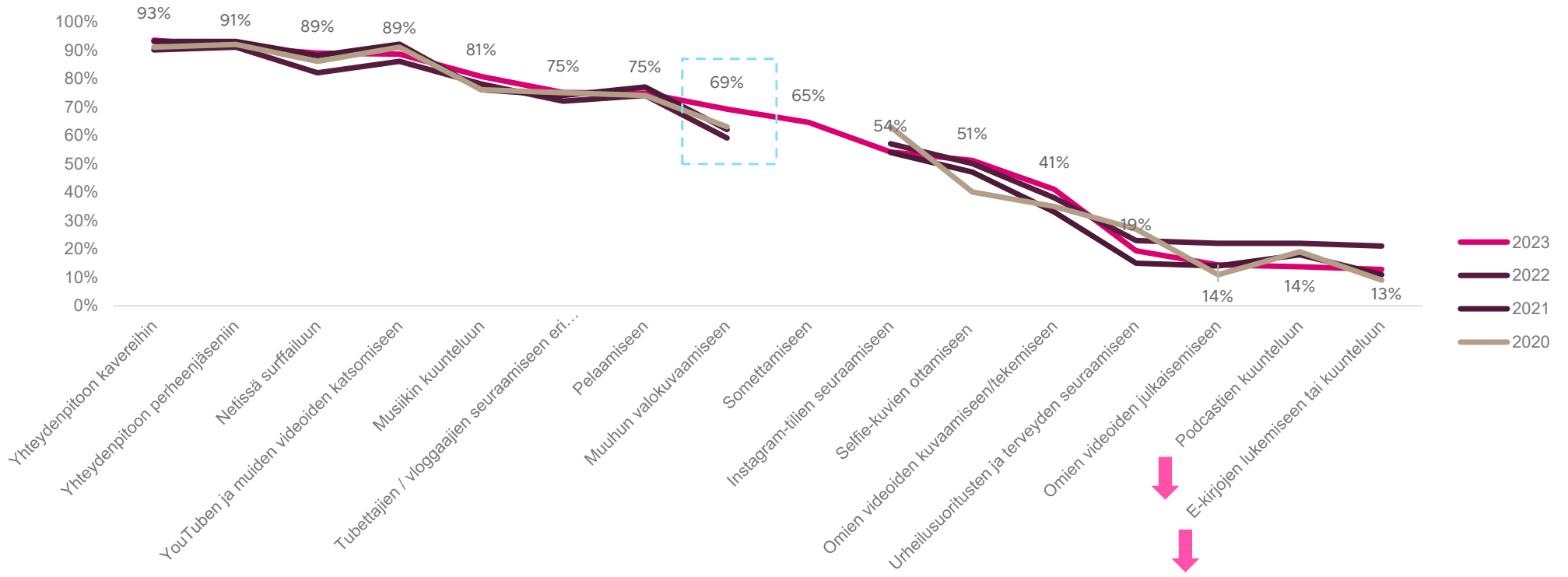
Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 5-12v = 648 IP

Somettamiseen
lisätty 2023

Sensitivity: Internal

13-16-vuotiaiden keskuudessa muu valokuvaaminen on kasvanut vuodesta 2022, kun taas omien videoiden julkaisu, podcastien kuuntelu ja e-kirjojen käyttö on laskenut.

Trendi - käyttökohteet

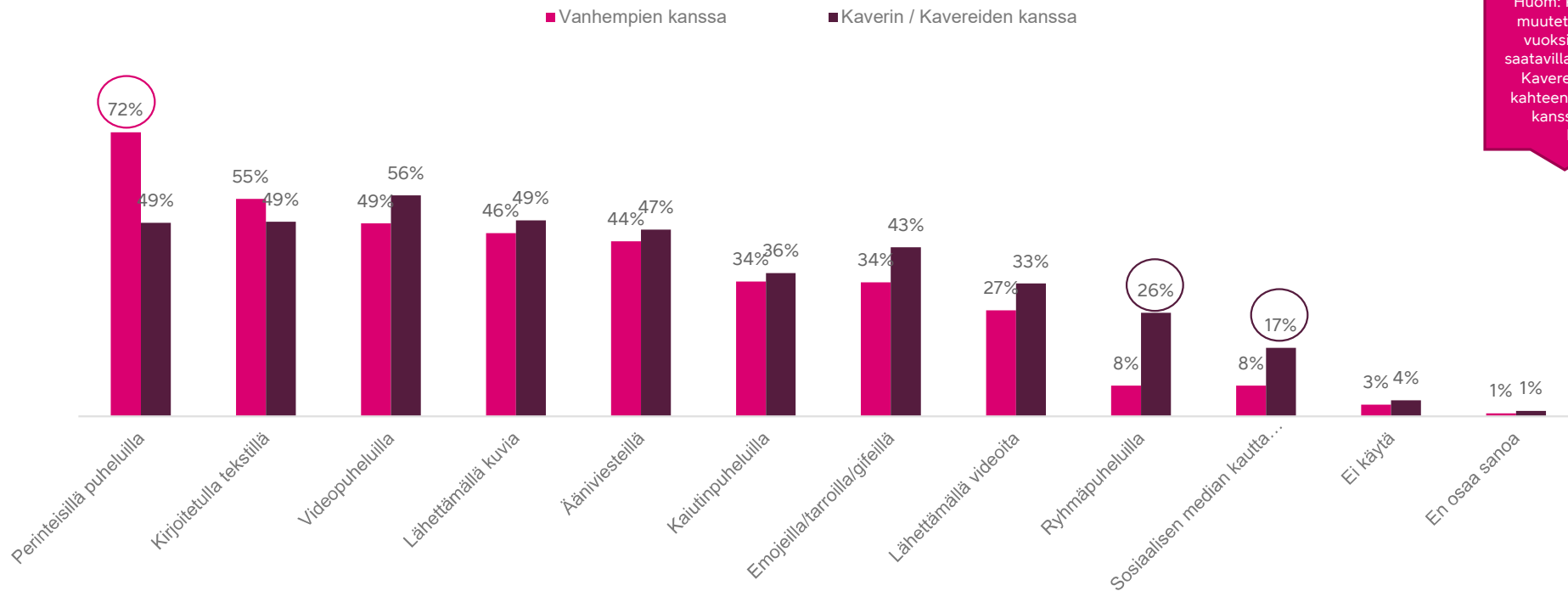

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
 n= 13-16v = 305 IP

Sensitivity: Internal

5-12-vuotiaiden lasten keskuudessa yhteydenpito vanhempiin tapahtuu yleisimmin perinteisillä puheluilla. Kavereiden kanssa yleisimmät yhteydenpidon muodot ovat videopuhelut, kuva- ja ääniviestit.

Yhteydenpidon muodot

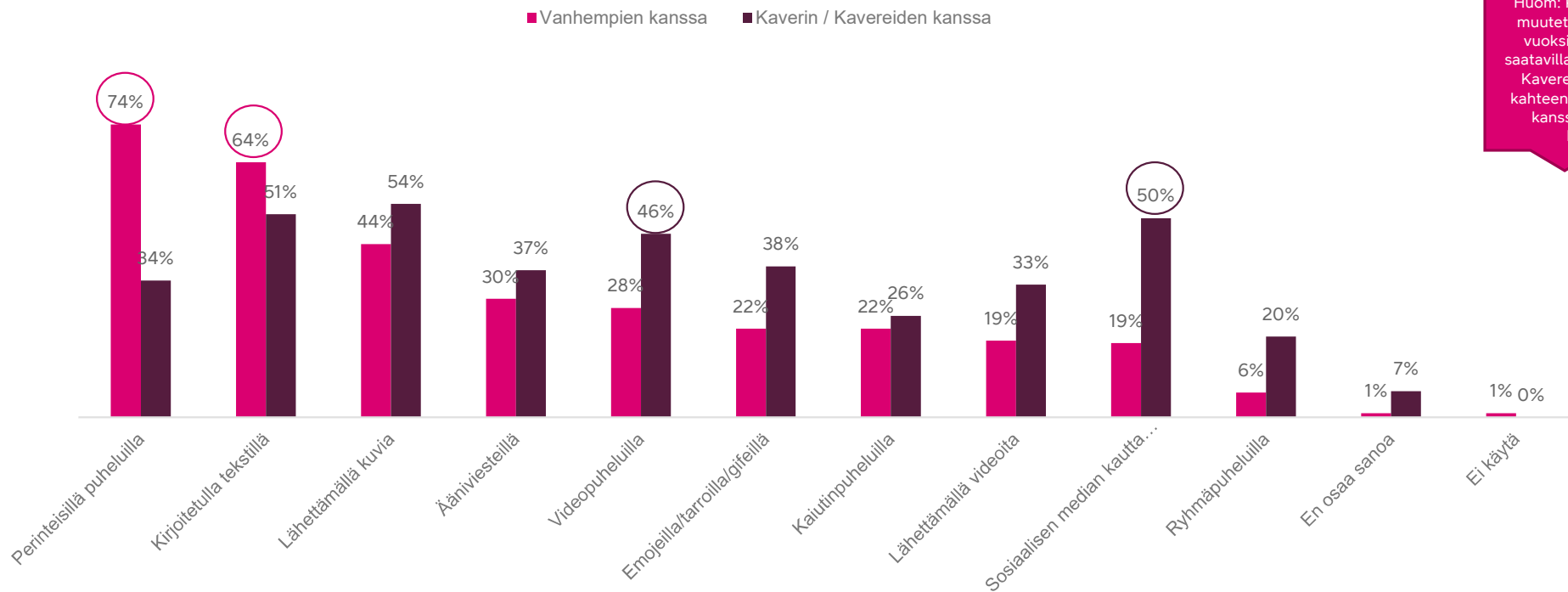

Huom: Kysymyksen asetantaa muutettu vuonna 2023, jonka vuoksi trendivertailua ei ole saatavilla (aikaisemmin Kaverin / Kavereiden kanssa oli jaettu kahteen: Ryhmässä kavereiden kanssa ja Kahden kesken kaverin kanssa)

Millä tavoin lapsesi pitää yhteyttä muihin puhelimellaan?
n= 5-12v = 648 IP

13-16-vuotiailla perinteiset puhelut ja kirjoitettu teksti ovat selvästi yleisempiä vanhempien kanssa kommunikoidessa, kun taas kavereiden välisessä yhteydenpidossa korostuu vahvimmin sosiaalinen media, kuvien lähettäminen ja videopuhelut.

Yhteydenpidon muodot

Huom: Kysymyksen asetantaa muutettu vuonna 2023, jonka vuoksi trendivertailua ei ole saatavilla (aikaisemmin Kaverin / Kavereiden kanssa oli jaettu kahteen: Ryhmässä kavereiden kanssa ja Kahden kesken kaverin kanssa)

Millä tavoin lapsesi pitää yhteyttä muihin puhelimellaan?
n= 13-16v = 305 IP

Sovellukset ja käyttökohteet - Yhteenvedo

Sovellukset

- **WhatsApp** on selvästi käytetyin sovellus niin 5-12-vuotiaiden kuin 13-16-vuotiaiden keskuudessa.
- Nuoremmilla toiseksi käytetyin sovellus on **Youtube**, kun taas vanhempien lasten joukossa korostuvat **Youtuben** lisäksi myös **Snapchat** ja **TikTok**.
- **Päivittäisen käytön** kasvua nähdään 5-12-vuotiaiden ryhmässä WhatsAppin kohdalla, kun taas Pikku Kakkosen ja ilmaisen netti-tv:n käyttö on vähentynyt eniten.
- 13-16-vuotiaiden joukossa maksullisen tv-palvelun ja ilmaisen netti-tv:n **päivittäinen käyttö** on vähentynyt eniten vuodesta 2022.

Käyttökohteet

- Puhelinta käytetään kaikissa ikäryhmissä **yhteydenpitoon** perheenjäsenten ja kavereiden kanssa sekä **YouTuben ja muiden nettivideoiden** katseluun.
- Puhelimen käyttö **monipuolistuu iän myötä**: vanhemmat lapset/nuoret muun muassa pitävät yhteyttä kavereihin, surffaavat netissä, somettavat, kuuntelevat musiikkia ja seuraavat tubettajia ja Instagram-tilejä useammin kuin nuoremmat lapset. Nuoremmilla käyttökohteiden kärkeen nousee pelaaminen ja videoiden katsominen.

Yhteydenpidon muodot

- **Perinteiset puhelut** ovat edelleen suosituin yhteydenpidon muoto vanhempiin 5-12-vuotiaiden lasten keskuudessa. Kavereiden kanssa kommunikoidessa kärkeen nousee **videopuhelut**.
- 13-16-vuotiaat soittavat perinteisiä puheluja vanhempiensa kanssa, mutta **tekstitse viestintä** korostuu verrattuna nuorempiin lapsiin. Kommunikointi **Sosiaalisen median kautta** sekä **kuvaviestit** ovat kärjessä kavereiden välisessä viestinnässä.

Agenda

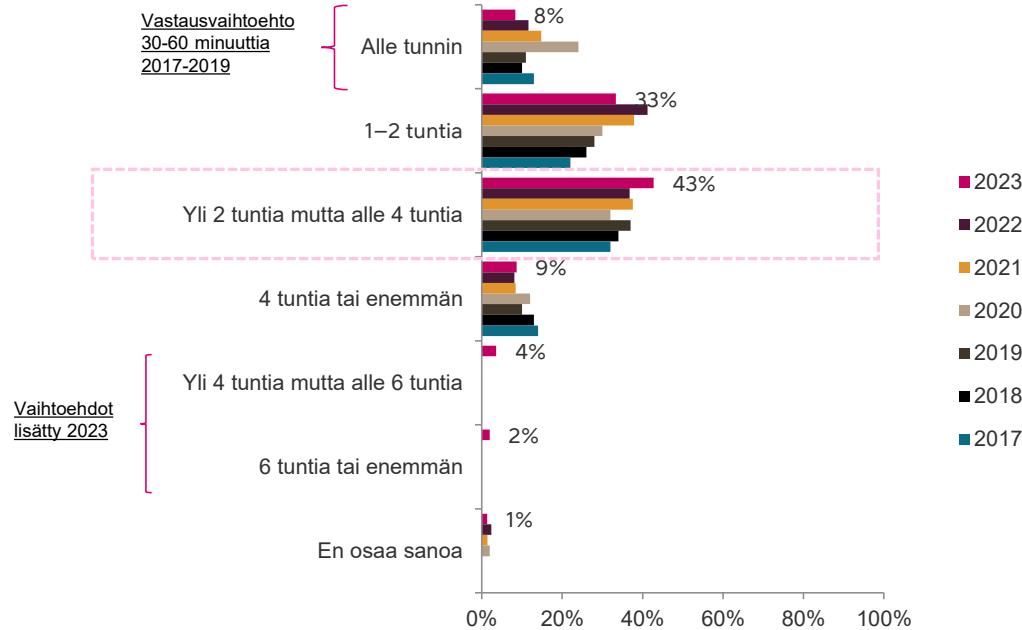
- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Pelaaminen
- Yhteenveto

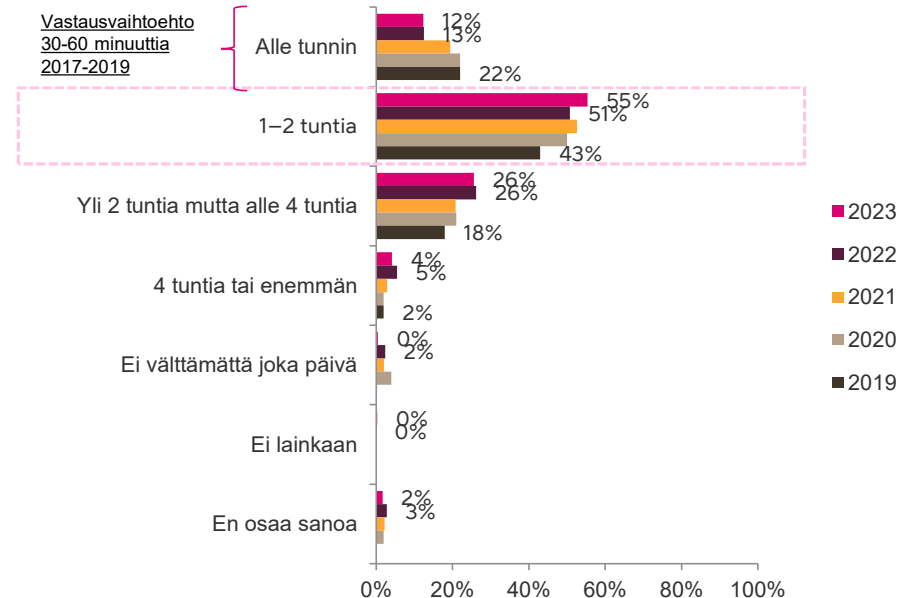
Lähemmäs puolet 5-12-vuotiaista lapsista käyttää puhelinta 2-4 tuntia päivässä, kolmannes 1-2 tuntia. Vanhempien mielestä 1-2 tuntia olisi sopiva aika puhelimen käyttöön.

Lapsen puhelimen käyttö

Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta arkipäivänä

Kuinka paljon lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta arkipäivänä

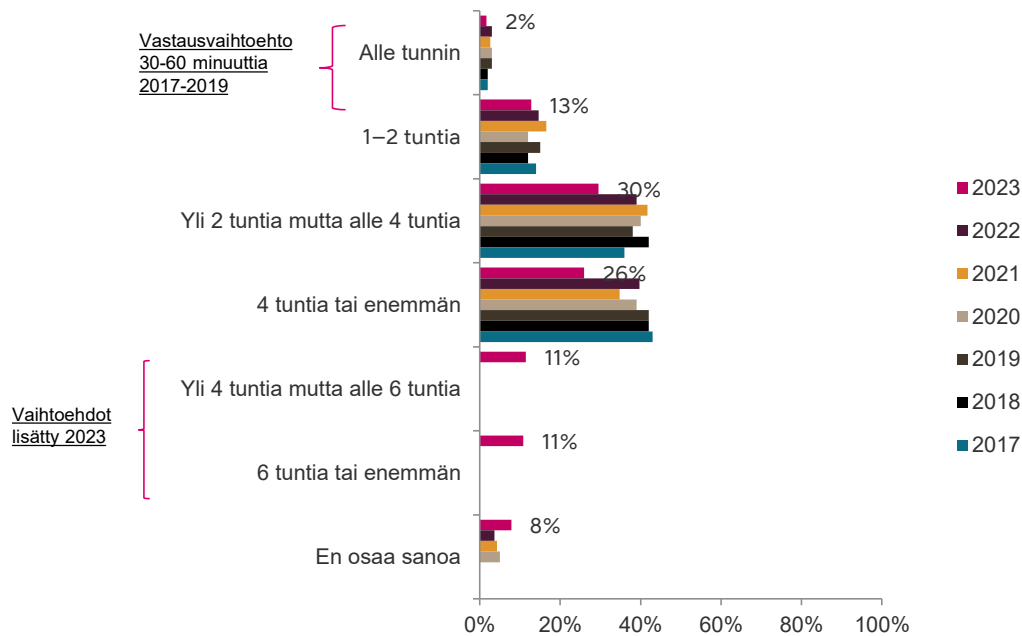
Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Ajattele normaalia arkipäivää, kun lapsesi käyttää puhelinta. Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta? Ajattele jälleen normaalia arkipäivää. Kuinka paljon lapsen olisi mielestäsi sopivaa käyttää puhelinta? Huom! Mukana lomakkeella myös vaihtoehdot "Ei lainkaan" ja "Ei välttämättä joka päivä", joissa 2% vastauksista. Nämä jätetty pois graafista vertailun selkeyden takia. n= 5-12v = 648 IP

Sensitivity: Internal

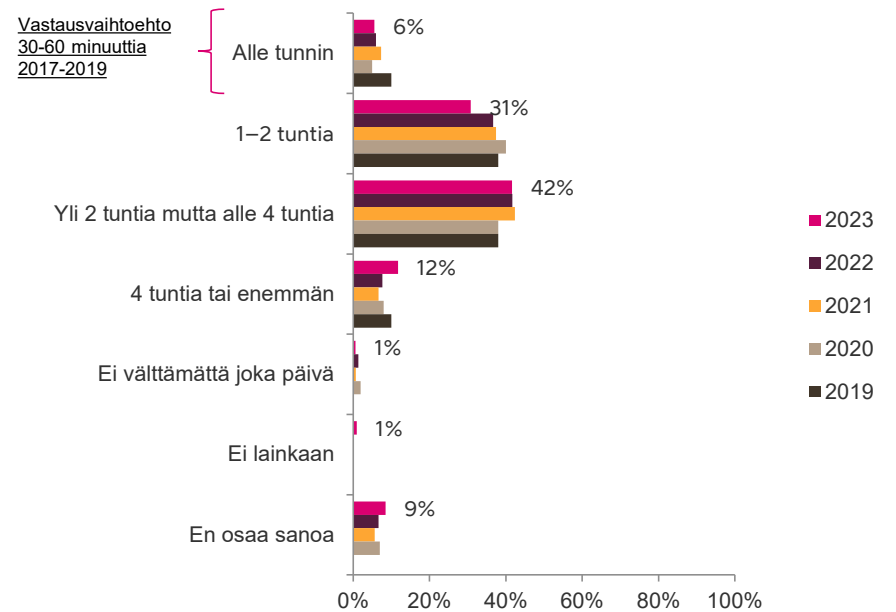
Vanhempien mielestä 13-16-vuotiaan lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta alle neljä tuntia päivässä. Silti lähes puolet käyttää puhelinta arkipäivisin 4 tuntia tai enemmän.

Lapsen puhelimen käyttö

Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta arkipäivänä

Kuinka paljon lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta arkipäivänä

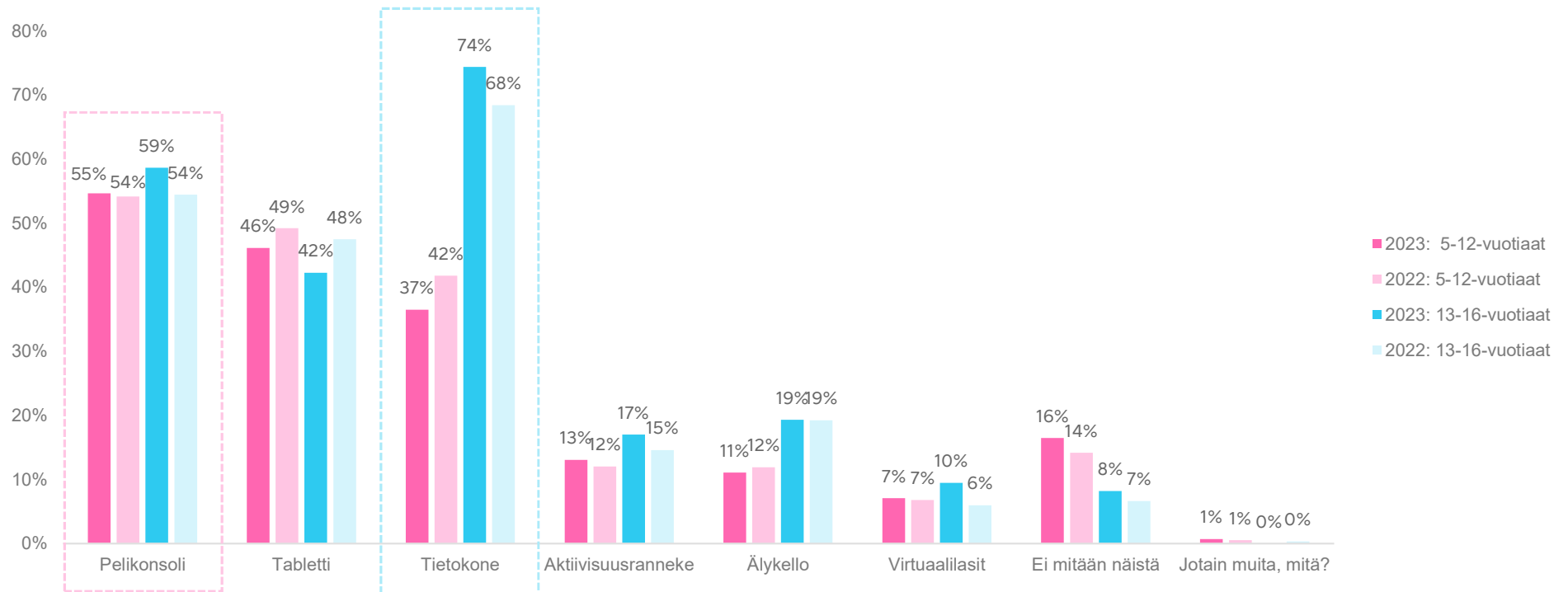

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Ajattele normaalia arkipäivää, kun lapsesi käyttää puhelinta. Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta? Ajattele jälleen normaalia arkipäivää. Kuinka paljon lapsen olisi mielestäsi sopivaa käyttää puhelinta? Huom! Mukana lomakkeella myös vaihtoehdot "Ei lainkaan" ja "Ei välttämättä joka päivä", joissa 1% vastauksista. Nämä jätetty pois graafista vertailun selkeyden takia. n= 13-16v = 305 IP

Sensitivity: Internal

Pelikonsoli on nuorempien lasten yleisin laite puhelimen lisäksi, vanhempien lasten keskuudessa puolestaan tietokone.

Käytössä puhelimen lisäksi

Onko lapsella tällä hetkellä omassa käytössään puhelimen lisäksi muita digitaalisia laitteita?
 n= 5-12v = 704 IP
 n= 13-16v = 305 IP

Sensitivity: Internal

Lähes puolet 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmista on täysin samaa mieltä siitä, että heillä on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä. Liki yhtä suuri osuus pitää puhelinta tärkeänä sosiaalisen kanssakäymisen välineenä.

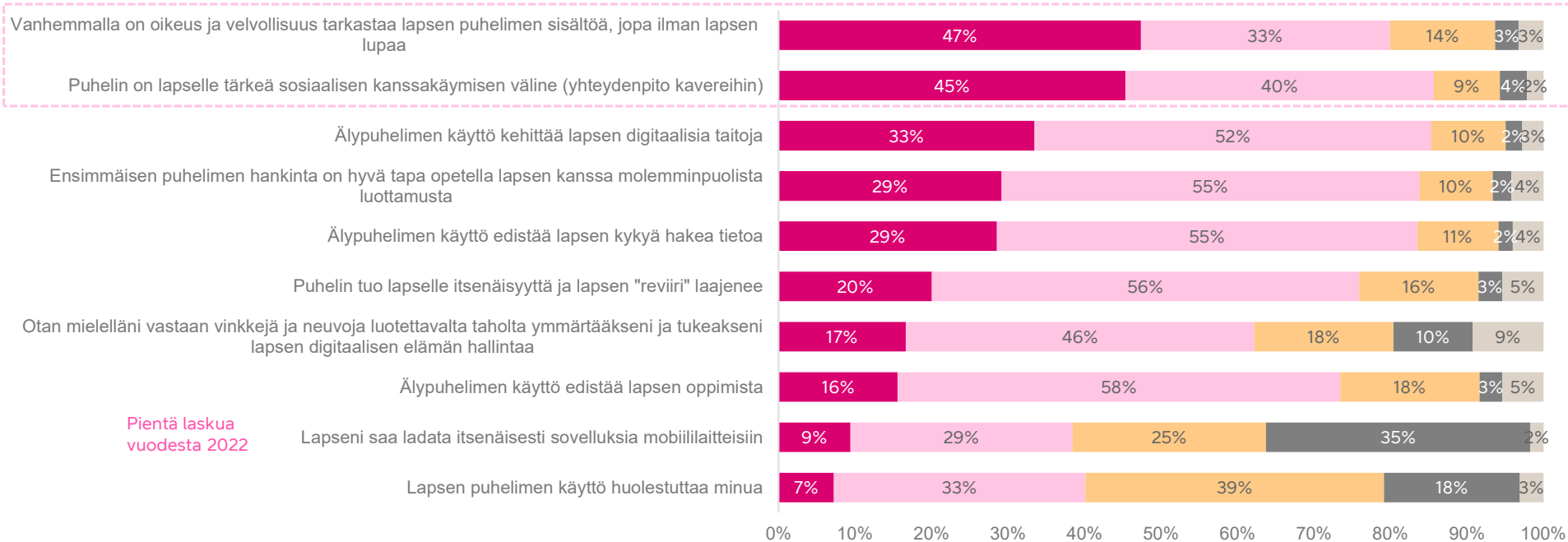
5-12-vuotiaat

Käyttöön liittyvät väittämät

Enimmäkseen tulokset samalla tasolla kuin 2022

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

Pientä kasvua vuodesta 2022

Pientä laskua vuodesta 2022

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 648 IP

Käyttöön liittyvien väittämien tulokset ovat pysyneet pääosin samoina vuoteen 2022 verrattuna. Pientä kasvua nähdään väittämässä *puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline*, kun taas laskua on tapahtunut eniten väittämässä *lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin*.

Käyttöön liittyvät väittämät – Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

	5-12-vuotiaat 2023	5-12-vuotiaat 2022	5-12-vuotiaat 2021
	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä
Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline (yhteydenpito kavereihin)	86%	82%	84%
Älypuhelimien käyttö kehittää lapsen digitaalisia taitoja	85%	83%	88%
Ensimmäisen puhelimen hankinta on hyvä tapa opetella lapsen kanssa molemminpuolista luottamusta	84%	81%	85%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen kykyä hakea tietoa	83%	80%	85%
Vanhemmalla on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä, jopa ilman lapsen lupaa	80%	77%	80%
Puhelin tuo lapselle itsenäisyyttä ja lapsen "reviiri" laajenee	76%	76%	78%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen oppimista	73%	74%	74%
Otan mielelläni vastaan vinkkejä ja neuvoja luotettavalta taholta ymmärtääkseni ja tukeakseni lapsen digitaalisen elämän hallintaa	62%	62%	65%
Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua	40%	43%	36%
Lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin	38%	42%	34%

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 648 IP

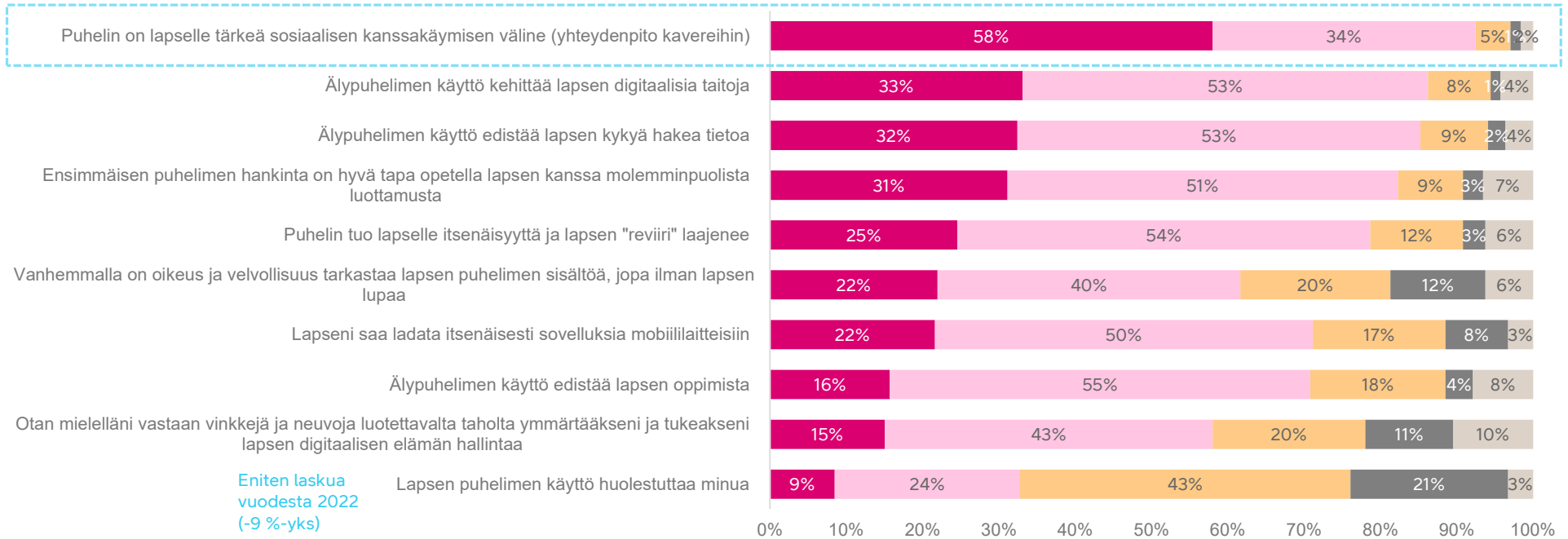
Sensitivity: Internal

13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista 58% on täysin samaa mieltä siitä, puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline. Melko harva on huolissaan lapsen puhelimen käytöstä.

Enimmäkseen tulokset samalla tasolla kuin 2022

Käyttöön liittyvät väittämät

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

Eniten laskua vuodesta 2022 (-9 %-yks)

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä. n= 13-16v = 305 IP

Myös 13-16-vuotiaiden keskuudessa käyttöön liittyvien väittämien tulokset ovat pysyneet melko samoina vuoteen 2022 verrattuna. Eniten laskua nähdään väittämässä *lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua (-9% -yks.)*.

Käyttöön liittyvät väittämät - Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

	13-16-vuotiaat 2023	13-16-vuotiaat 2022	13-16-vuotiaat 2021
	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä
Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline (yhteydenpito kavereihin)	92%	89%	93%
Älypuhelimien käyttö kehittää lapsen digitaalisia taitoja	86%	86%	87%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen kykyä hakea tietoa	85%	83%	85%
Ensimmäisen puhelimen hankinta on hyvä tapa opetella lapsen kanssa molemminpuolista luottamusta	82%	82%	84%
Puhelin tuo lapselle itsenäisyyttä ja lapsen "reviiri" laajenee	79%	81%	82%
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen oppimista	71%	72%	75%
Lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin	71%	73%	71%
Vanhemmalla on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä, jopa ilman lapsen lupaa	62%	62%	65%
Otan mielelläni vastaan vinkkejä ja neuvoja luotettavalta taholta ymmärtääkseni ja tukeakseni lapsen digitaalisen elämän hallintaa	58%	59%	64%
Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua	33%	42%	35%

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 13-16v = 305 IP

Sensitivity: Internal

Vanhemmat kaipaavat vinkkejä ja neuvoja moniin teemoihin liittyen. Vanhempien lasten kohdalla korostuvat erityisesti puhelimen käytön rajoittaminen ja valvonta, kun taas nuoremmissa ryhmässä teemat vaihtelevat esimerkiksi turvallisuuden, rajoittamisen, riskien ja käytön suhteen.

Vinkit ja neuvot, joita vanhempi kaipaa

62%**5-12-vuotiaat**

- **Turvallisuuteen** liittyviä vinkkejä selkokielellä ja tarkoilla ohjeilla
- Sitten kun ikää tulee lisää ja rajoja aletaan koettelemaan **miten pidän sopivat rajat**
- Puhelimen käyttöä **rajoittavat sovellukset/softat**, joita lapsi ei osaa kiertää
- Nimenomaan vaaroista joihin on Suomessa törmätty
- Miten saisi lapselle selvitettyä riskit julkaisuista niin että ymmärtää
- Miten saada innostumaan jostakin muusta, kuin puhelimesta ja Youtubesta
- Materiaalia jonka avulla **selittää ikätasoisesti netin vaaroista ja vastuullisesta netin käytöstä**

58%**13-16-vuotiaat**

- Vinkkejä siihen, **miten puhelimen käyttöä voisi rajoittaa** terveelliselle tasolle
- **Sopivia käyttöaikoja** per päivä/viikko sekä käytön rajoittamiskeinoja
- Selkeitä tietoja miten yhdessä käydä läpi mitä kaikkea voi tulla somessa tai muuten nettiä selatessa vastaan
- Ohjelmallinen **seuranta** operaattorin toimesta, lapsen asentamien sovellusten sekä keskusteluiden osalta
- Nuorilla on erilaiset uhat kuin pienemmillä lapsilla. **Vinkkejä myös aikuisikää lähestyville nuorille**, jotka hallitsevat kuitenkin älylaitteet paremmin kuin vanhempansa.
- Miten rajoittaa puhelimella olemisen aikaa ilman riitaa

Millaisia vinkkejä tai neuvoja kaipaisit lapsen digitaalisen elämän hallinnan tueksi? Ne, jotka ovat täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän "Otan mielelläni vastaan vinkkejä ja neuvoja luotettavalta taholta ymmärtääkseni ja tukeakseni lapsen digitaalisen elämän hallintaa" kanssa

5-12-vuotiaat n=403 IP

13-16-vuotiaat n=177 IP

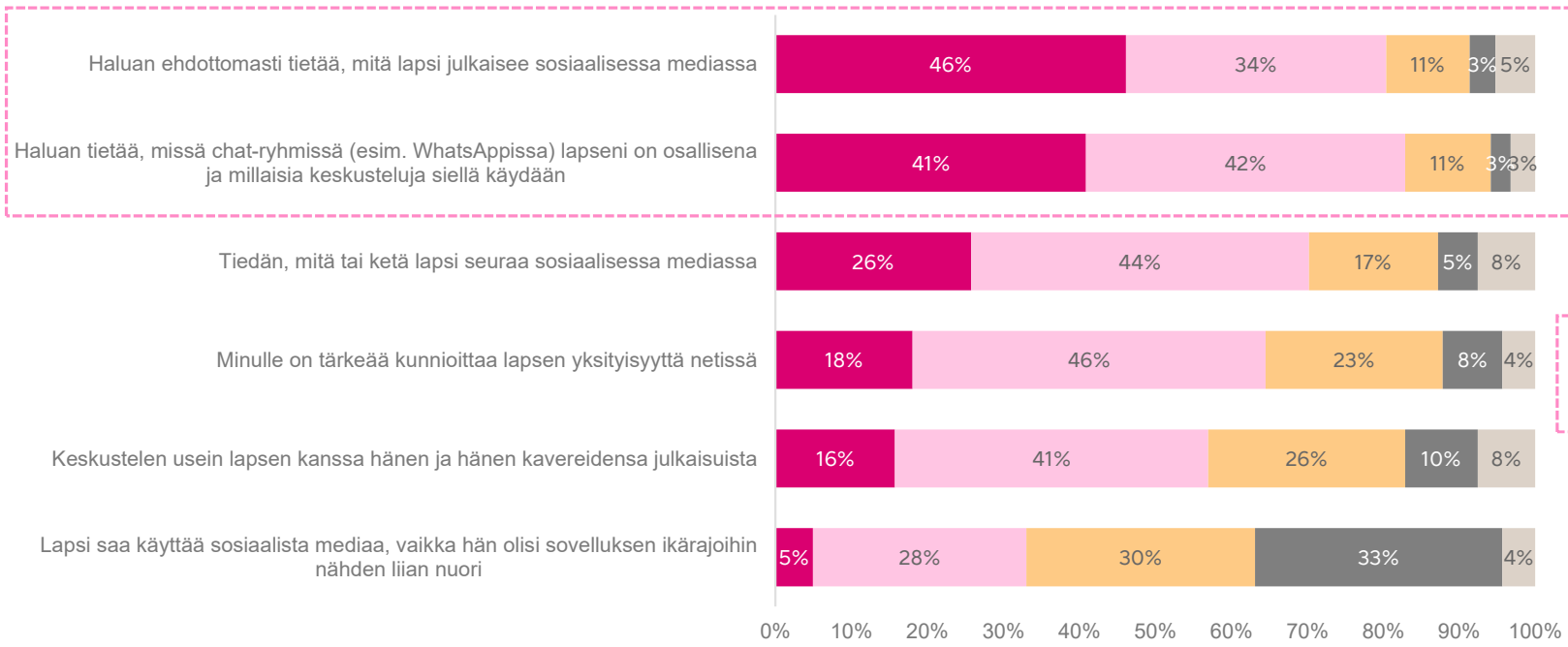
Suurin osa vanhemmista haluaa tietää, mitä 5-12-vuotias lapsi julkaisee sosiaalisessa mediassa ja missä chat-ryhmissä lapsi on osallisena. Aiempaa useampi kokee, että lapsen yksityisyyttä netissä on tärkeä kunnioittaa.

5-12-vuotiaat

Väittämät – puhelimen käytön valvominen sosiaalisessa mediassa

	2023	2022	2021
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	80%	81%	80%
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	83%	n/a	n/a
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	70%	71%	68%
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	65%	59%	49%
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	57%	59%	50%
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	33%	38%	25%

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

Oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä?
n= 5-12v = 648 IP

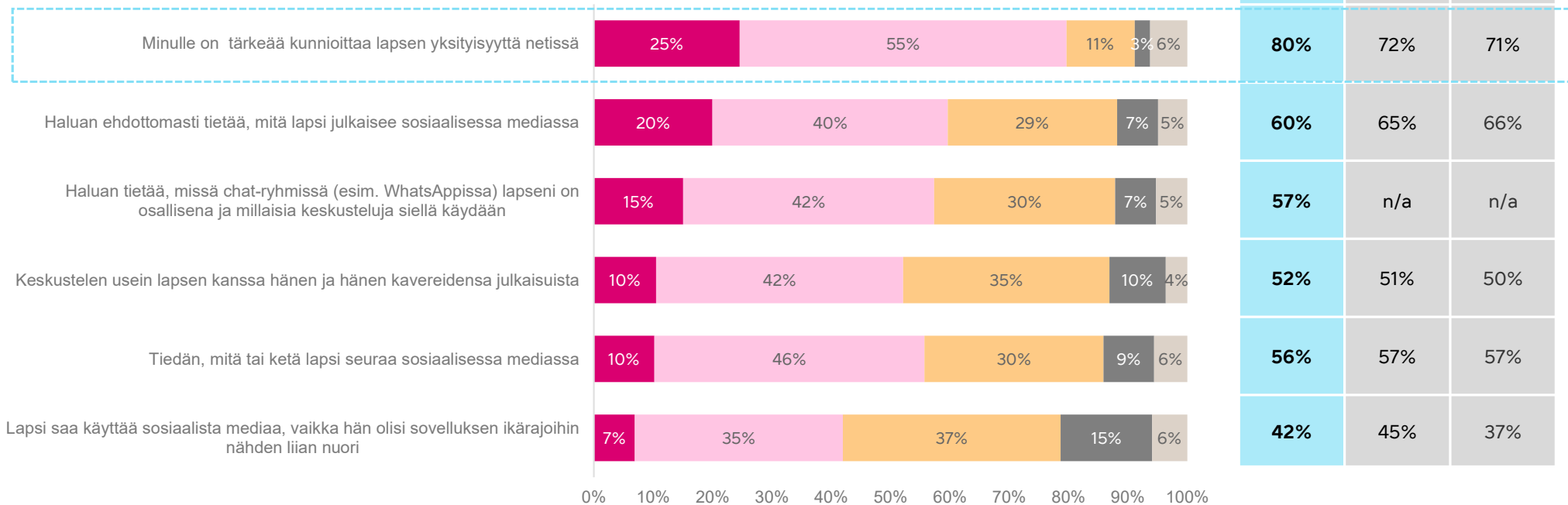
Minulle on tärkeää kunnioittaa lapsen yksityisyyttä netissä väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Minulle on erittäin tärkeää kunnioittaa lapsen yksityisyyttä sosiaalisessa mediassa

Sensitivity: Internal

80% 13-16-vuotiaiden vanhemmista kertoo, että heille on tärkeää kunnioittaa lapsen yksityisyyttä netissä. Osuus on kasvanut vuodesta 2022.

Väittämät - puhelimen käytön valvominen sosiaalisessa mediassa

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

Oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä?
n= 13-16v = 305 IP

Sensitivity: Internal

Minulle on tärkeää kunnioittaa lapsen yksityisyyttä netissä väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Minulle on erittäin tärkeää kunnioittaa lapsen yksityisyyttä sosiaalisessa mediassa

Yleisimmin lapsen kanssa on sovittu, että puhelimesta pidetään hyvää huolta, siihen vastataan perheenjäsenen soittaessa ja sen tulee olla lapsella mukana pois kotoa ollessa.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Puhelimen käyttöön liittyvät pelisäännöt

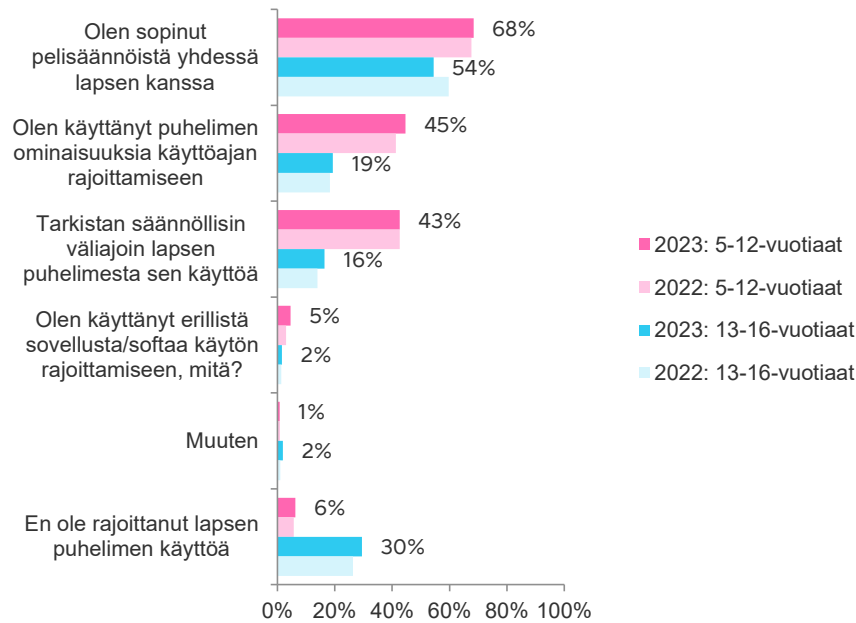
Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

	2023	2023	2022	2022	2021	2021
	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat
Puhelimesta pidetään huolta ei pudoteta, ei jätetä lojumaan	75%	74%	63%	64%	75%	77%
Puhelimeen vastataan, kun perheenjäsen soittaa	70%	69%	59%	63%	71%	75%
Puhelimen täytyy olla mukana ja lapsen tavoitettavissa, jos on poissa kotoa	65%	70%	57%	63%	64%	68%
Henkilötietoja ei anneta tuntemattomille eikä ladata verkkoon	62%	66%	53%	63%	64%	72%
Puhelinta ei saa käyttää tietyissä paikoissa tai tilanteissa (esim. elokuvissa tai perheen kanssa syödessä)	60%	50%	52%	42%	59%	54%
Sovittu millaisia sovelluksia puhelimeen saa ladata	59%	36%	51%	31%	56%	36%
Sovittu, millaisia kuvia itsestään, perheenjäsenistä tai kavereista saa julkaista	58%	50%	47%	46%	55%	58%
Ei julkaista sopimattomia kuvia/videoita sosiaaliseen mediaan	56%	61%	46%	55%	56%	68%
Ilmoitellaan viesteillä, missä ollaan tai mennään, jos ei olla sovittuun aikaan paikalla	56%	68%	48%	57%	52%	67%
Rajoitettu aika puhelimella pelaamiseen esim. tietty määrä tunteja päivässä	56%	26%	49%	22%	54%	24%
Puhelinta ei saa käyttää kävellessä tai muuten liikenteessä oltaessa pyörä, mopo, skeittilauta tms.	55%	49%	49%	40%	57%	47%
Toisen henkilön kuvan jakamiseen kysytään lupa	53%	55%	47%	47%	53%	57%
Asiallinen ja kohtelias kielenkäyttö tekstatessa tai pikaviestipalveluita käyttäessä.	51%	46%	44%	39%	49%	47%
On sovittu raja tai kielto maksullisen sisällön lataamiselle	48%	42%	43%	41%	44%	43%
Puhelinta ei saa käyttää sängyssä ennen nukahtamista	46%	23%	40%	23%	51%	22%
Ei saa soittaa tai viestitellä jatkuvasti / outoon aikaan	45%	31%	37%	25%	45%	35%
Linkkejä tai sähköpostin liitetiedostoja ei saa avata, jos ei ole varma niiden sisällöstä	40%	49%	n/a	n/a	n/a	n/a
Ei sovittuja pelisääntöjä	1%	4%	1%	3%	2%	1%
Jokin muu, mikä?	0%	0%	0%	1%	0%	0%

5-12-vuotiaiden puhelimen käyttöaika rajoitetaan selvästi useammin kuin vanhempien lasten. Nuorempien lasten osalta myös puhelimen käyttöä tarkastetaan säännöllisesti.

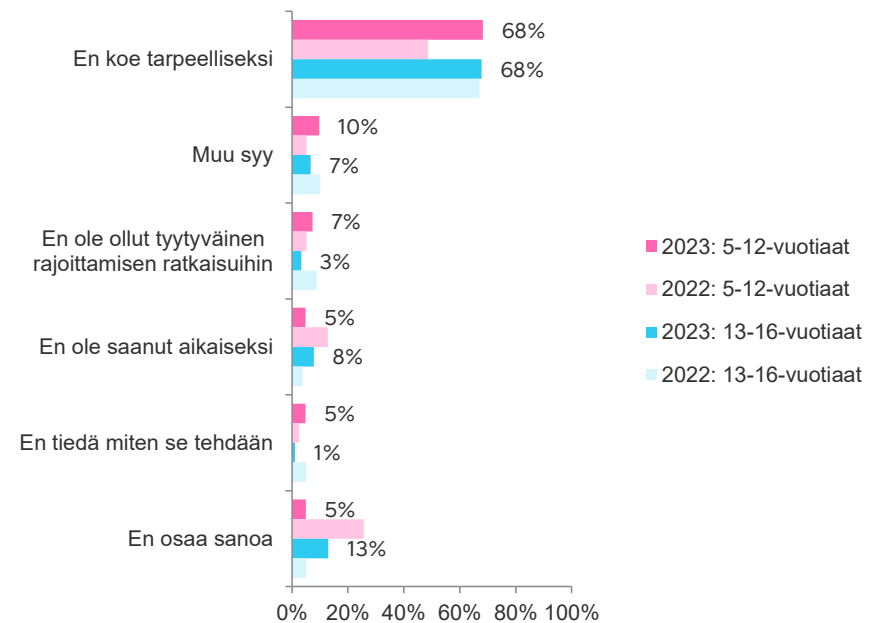
Lapsen puhelimen käytön rajoittaminen

Onko puhelimen käyttöä rajoitettu

Miksi käyttöä ei ole rajoitettu

Huom! Pieni vastaajamäärä 5-12-vuotiaiden ryhmässä

Oletko pyrkinyt rajoittamaan lapsen puhelimen käyttöä? n= 5-12v = 648 IP, n= 13-16v = 305 IP
Miksi et ole rajoittanut lapsesi puhelimen käyttöä? n= 5-12v = 41 IP, n= 13-16v = 90 IP **Huom! Pieni vastaajamäärä.**

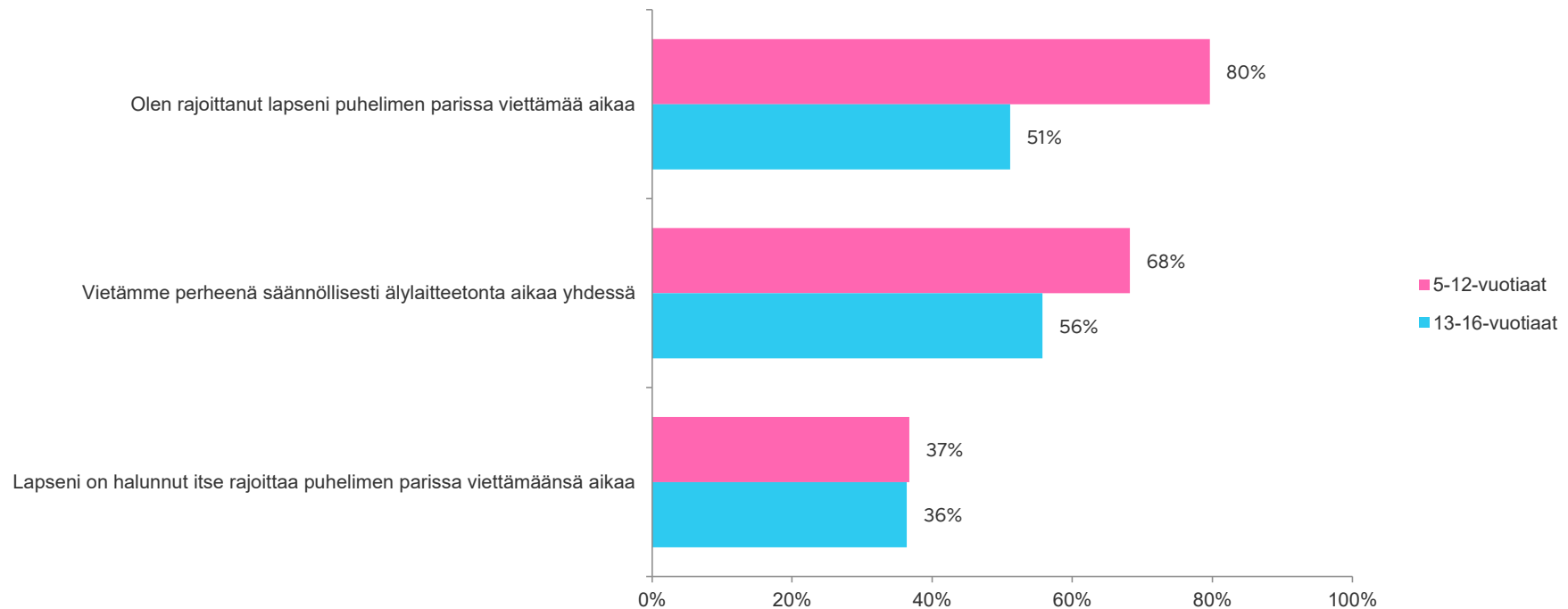
80% vanhemmista kertoo rajoittaneensa 5-12-vuotiaiden puhelimen parissa viettämää aikaa, kun taas vanhempien lasten kohdalla vain puolet vanhemmista rajoittaa puhelimen käyttöaika.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Rajoittamiseen liittyvät väittämät: Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

Uudet väittämät,
lisätty vuonna
2023

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.

n= 5-12v = 648 IP

n= 13-16v = 305 IP

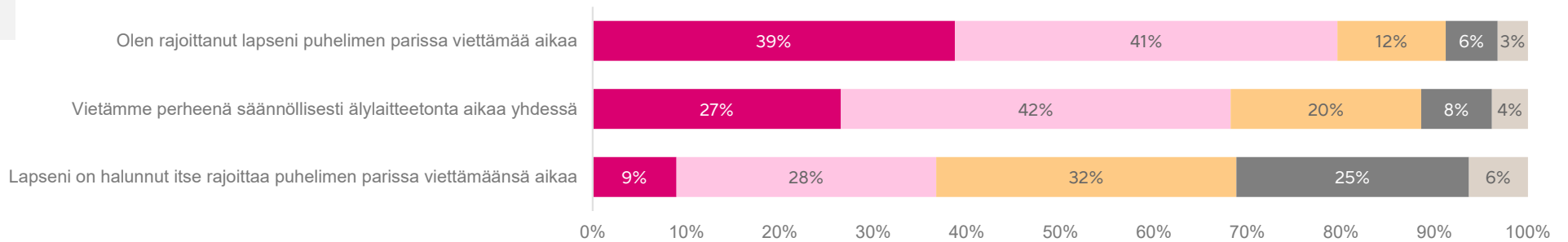
Sensitivity: Internal

Nuorempien lasten kanssa vietetään myös useammin älylaitteetonta aikaa kuin vanhempien lasten kanssa

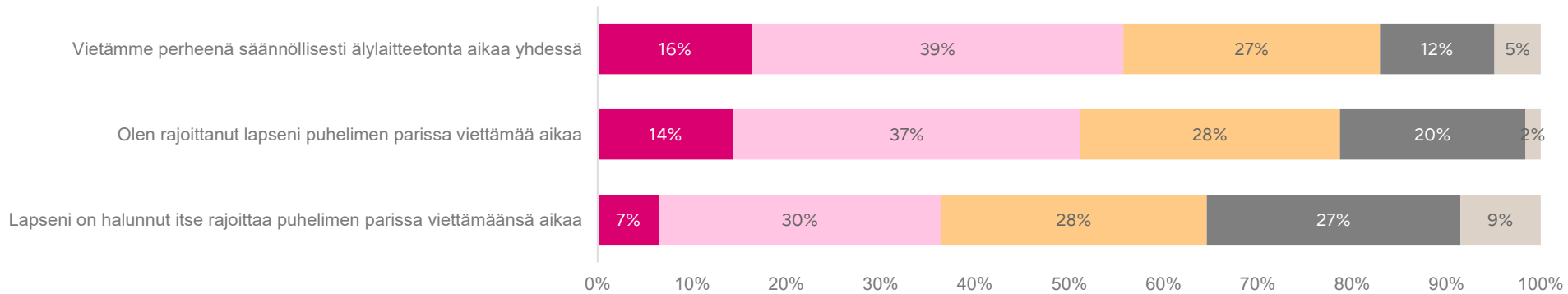
Rajoittamiseen liittyvät väittämät 5-12-vuotiaat

Uudet väittämät, lisätty vuonna 2023

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

Rajoittamiseen liittyvät väittämät 13-16-vuotiaat

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
 n= 5-12v = 648 IP
 n= 13-16v = 305IP

Sensitivity: Internal

Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen – Yhteenveto

Puhelimen käyttöaika ja muut laitteet

- Puhelimen päivittäinen käyttöaika vaihtelee yleisimmin **yhden ja neljän tunnin** välillä 5-12-vuotiaiden lasten keskuudessa. Suurin osa vanhemmista kuitenkin kokee sopivan käytön olevan **maksimissaan kaksi tuntia** päivässä tässä ikäryhmässä.
- 13-16-vuotiaiden lasten vanhempien mielestä sopiva käyttöaika olisi **alle neljä tuntia päivässä**. Silti lähes 50% tämänikäisistä lapsista käyttää puhelinta **4 tuntia tai enemmän** arkipäivän aikana.
- Puhelimen lisäksi lapsilla on käytössään myös muita laitteita: nuoremmilla lapsilla tyypillisimmin pelikonsoli ja vanhemmilla lapsilla tietokone.

Käyttöön liittyvät väittämät

- Suurin osa sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista pitää puhelinta **tärkeänä sosiaalisen kanssakäymisen välineenä**.
- Nuorempien lasten vanhemmat kokevat useammin, että heillä on **oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä** verrattuna 13-16-vuotiaiden lasten vanhempiin. Nuorempien lasten vanhemmat haluavat myös useammin tietää **mitä lapsi julkaisee, missä chat-ryhmissä ollaan osallisena ja mitä keskusteluja siellä käydään**.
- Vain pieni osuus vanhemmista kertoo olevansa huolissaan lapsen puhelimen käytöstä.

Pelisäännöt ja puhelimen käytön rajoittaminen

- Kaikissa ikäryhmissä yleisimmin sovitut pelisäännöt ovat **puhelimesta huolehtiminen ja puhelimeen vastaaminen perheenjäsenen soittaessa**.
- Yleisimmin **pelisäännöistä sovitaan** lapsen kanssa, mutta nuorempien lasten vanhemmat **tarkistavat myös lastensa puhelimia, ja/tai rajoittavat lapsen puhelimen käyttöaika**.
- Puhelimen käyttöä rajoitetaan 5-12-vuotiaiden lasten ikäryhmässä **useammin ja useammilla tavoilla** kuin vanhempien lasten kohdalla. Nuorempien lasten kanssa vietetään myös useammin **älylaitteetonta aikaa** kuin vanhempien lasten kanssa.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Pelaaminen
- Yhteenveto

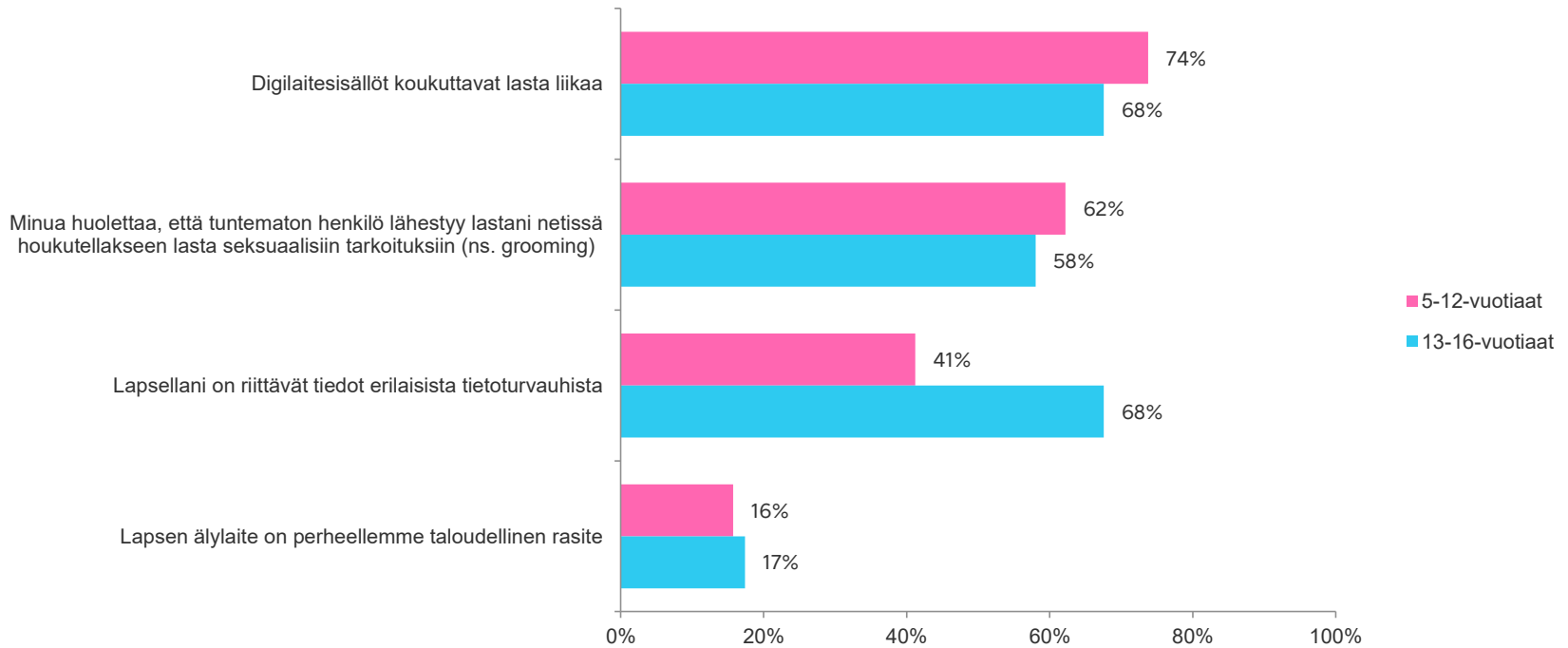

Suurin osa vanhemmista kokee, että digilaitesisällöt kourkuttavat lasta liikaa. 13-16 vuotiaille koetaan olevan paremmat tiedot erilaisista tietoturvahista verrattuna nuorempiin lapsiin.

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

Uudet väittämät, lisätty vuonna 2023 pl. grooming.

Ns. grooming trendi
2022: 63%
2021: 65%

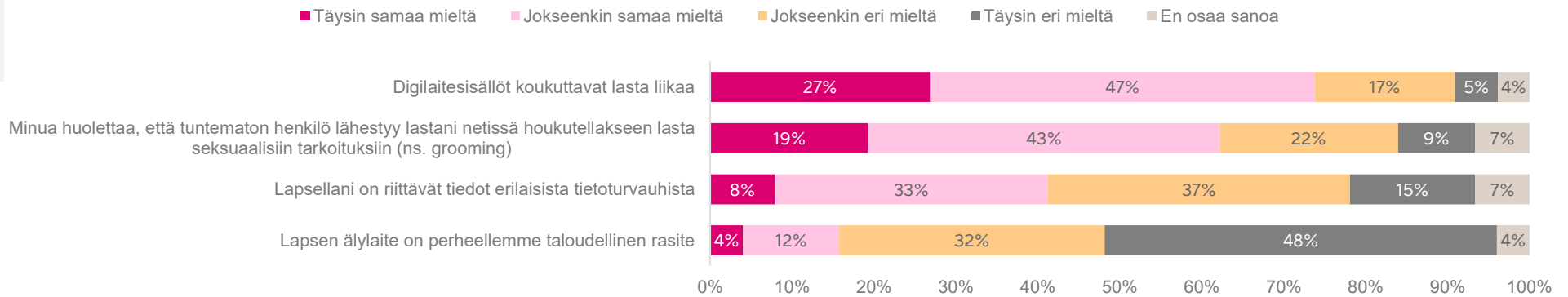

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 648 IP
n= 13-16v = 305 IP

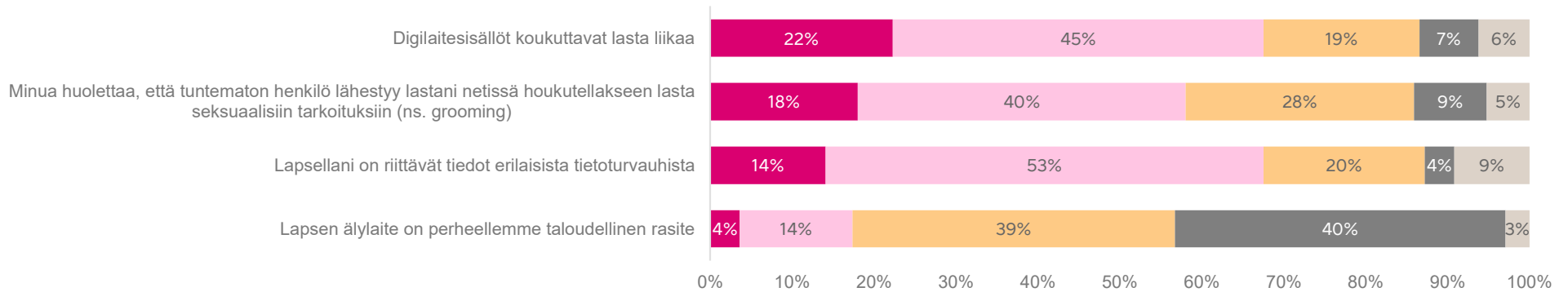
Vajaa viidesosa perheistä kokee älylaitteen olevan perheelle taloudellinen rasite

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: 5-12-vuotiaat

Uudet väittämät, lisätty vuonna 2023 pl. grooming.

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: 13-16-vuotiaat

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
 n= 5-12v = 648 IP
 n= 13-16v = 305 IP

Sensitivity: Internal

Huomioi pyöristykset laskiessa yhteen täysin samaa mieltä + jokseenkin samaa mieltä tuloksia. Edellisellä sivulla yhteenlasketut prosenttiosuudet ko. tuloksista jokaisen väittämän osalta.

Puhelimen käytön suurimpina riskinä koetaan 5-12-vuotiaiden lasten kohdalla puhelimen katoaminen ja haitalliset sivustot. Useimmiten kohdatut riskit ovat puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuuluva aika ja se, ettei lasta saa puhelimella kiinni.

Riskit

	Koen riskinä	Olen kohdannut lapsen puhelimen käytössä	En koe riskinä enkä ole kohdannut	Koen riskinä 2022
Puhelin katoaa	64%	13%	25%	58%
Lapselle haitalliset sivustot (esim. seksi, väkivalta, päihteet) tai kontaktit	64%	8%	30%	61%
Lasta huijataan netissä	62%	5%	33%	57%
Puhelin rikkoutuu	62%	28%	16%	57%
Puhelin varastetaan	60%	5%	35%	53%
Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä	60%	9%	33%	52%
Valvomaton netin käyttö	58%	9%	34%	55%
Lapsi lataa sovelluksen, liitteen tai linkin, jonka kautta laitteeseen tulee virus tai muu haittaohjelma	56%	7%	38%	n/a
Lapsesta levitetään arkaluontoista materiaalia netissä	56%	4%	41%	n/a
Puhelimen käyttöön kuluu liikaa aikaa	55%	30%	23%	54%
Lapsi joutuu vaaratilanteeseen liikenteessä	53%	6%	41%	55%
Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat)	52%	14%	37%	49%
Lapsi joutuu verkkorikoksen uhriksi	50%	5%	46%	n/a
Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle	49%	7%	45%	52%
Vapaa-aika yksipuolistuu	47%	18%	39%	46%
Lasta ei saa usein puhelimella kiinni	40%	31%	35%	36%
Lapsi aiheuttaa omalla kännykän käytöllään muille harmia	39%	10%	53%	39%
Vaikuttaa kielteisesti oppimiseen	37%	13%	52%	38%
Yllätyksenä tulevat liian suuret laskut	25%	7%	69%	30%

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Mitkä seuraavista koet riskinä ja/tai olet kohdannut lapsesi puhelimen käytössä?
n= 5-12v = 648 IP

Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Lasta kiusataan kännykän välityksellä

Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat) väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun/riittävään lepoon

Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Lapsi luovuttaa henkilötietoja tuntelemattomalle osapuolelle

Riskeiksi 13-16-vuotiaiden ryhmässä koetaan lapselle haitalliset sivustot, mutta myös esimerkiksi lapsen huijaaminen. Kohdatut riskit ovat vanhempien lasten kohdalla samat kuin nuorempien lasten kohdalla.

Riskit

	Koen riskinä	Olen kohdannut lapsen puhelimen käytössä	En koe riskinä enkä ole kohdannut	Koen riskinä 2022
Lasta huijataan netissä	64%	7%	31%	55%
Lapselle haitalliset sivustot (esim. seksi, väkivalta, päihteet) tai kontaktit	64%	8%	30%	55%
Puhelimen käyttöön kuluu liikaa aikaa	61%	28%	21%	52%
Lapsi lataa sovelluksen, liitteen tai linkin, jonka kautta laitteeseen tulee virus tai muu haittaohjelma	61%	9%	32%	n/a
Puhelin katoaa	61%	11%	30%	54%
Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat)	61%	21%	25%	52%
Lapsi joutuu verkkorikoksen uhriksi	60%	4%	38%	n/a
Puhelin varastetaan	60%	6%	36%	48%
Lapsi joutuu vaaratilanteeseen liikenteessä	59%	7%	36%	49%
Puhelin rikkoutuu	56%	37%	17%	57%
Valvomaton netin käyttö	56%	10%	36%	51%
Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä	56%	11%	36%	45%
Lapsesta levitetään arkaluontoista materiaalia netissä	55%	5%	41%	n/a
Vapaa-aika yksipuolistuu	47%	21%	39%	47%
Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle	46%	6%	50%	50%
Vaikuttaa kielteisesti oppimiseen	45%	16%	45%	43%
Lasta ei saa usein puhelimella kiinni	37%	31%	38%	32%
Lapsi aiheuttaa omalla kännykän käytöllään muille harmia	34%	7%	60%	26%
Yllätyksenä tulevat liian suuret laskut	23%	7%	72%	23%

Vuonna 2020 tutkimus on toteutettu eri palveluntarjoajalla, ja näin ollen vastaajat on poimittu eri paneelilähteistä. Mitkä seuraavista koet riskinä ja/tai olet kohdannut lapsesi puhelimen käytössä?
n= 13-16v = 305 IP

Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Lasta kiusataan kännykän välityksellä

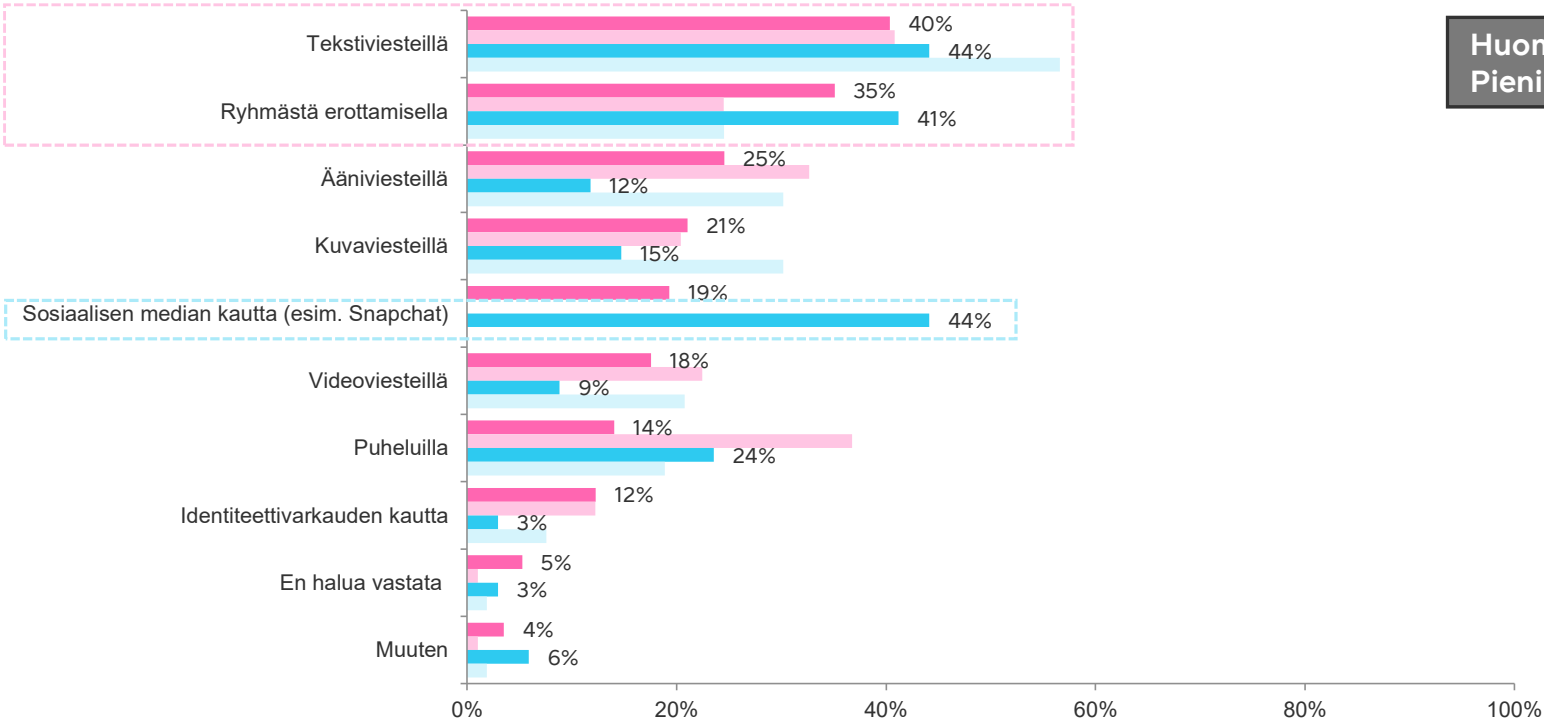
Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat) väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun/riittävään lepoon

Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle väittämää muokattu vuonna 2023. Aiemmin: Lapsi luovuttaa henkilötietoja tunteamattomalle osapuolelle

Noin 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut kiusaamista puhelimen välityksellä. Kiusaamista on tapahtunut useimmin tekstiviesteillä ja ryhmästä erottamisella. Vanhempien lasten keskuudessa korostuu sosiaalisen median kautta tapahtuva kiusaaminen.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Lapsen kiusaaminen – jos lasta on kiusattu, miten kiusaaminen on tapahtunut

Huom!
Pieni vastaajamäärä, tulokset indikatiivisia

■ 2023: 5-12-vuotiaat
■ 2022: 5-12-vuotiaat
■ 2023: 13-16-vuotiaat
■ 2022: 13-16-vuotiaat

Vastasit, että lastasi on kiusattu kännykän välityksellä. Miten kiusaaminen on tapahtunut?
n= 5-12v = 57 IP
n= 13-16v = 34 IP
Huom! Pieni vastaajamäärä.

Sensitivity: Internal

Käytön huolenaiheet ja turvaaminen - Yhteenveto

Käytön huolenaiheet

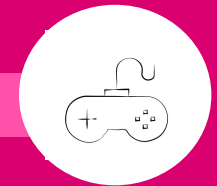
- Suurin osa vanhemmista kokee, että **digilaitesisällöt koukuttavat lasta liikaa**. Merkittävä osuus kokee myös huolta siitä, että tuntematon henkilö lähestyy lasta seksuaalisiin tarkoituksiin.
- **13-16 vuotiailla koetaan olevan paremmat tiedot** erilaisista tietoturvahista verrattuna nuorempiin lapsiin.
- **Noin viidesosa perheistä** kokee puhelimen olevan perheelle taloudellinen rasite.

Riskit

- Riskeinä pidetään **haitallisia sivustoja** sekä **puhelimen katoamista** 5-12-vuotiaiden lasten joukossa. 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat pelkäävät myös **lapsen joutuvan huijatuksi**. Suurimmaksi koetut riskit toteutuvat vain **harvoin**.
- Useimmiten kohdatut riskit ovat **puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika** ja se, **ettei lasta saa puhelimella kiinni**.
- Noin 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut **kiusaamista** puhelimen välityksellä.

Agenda

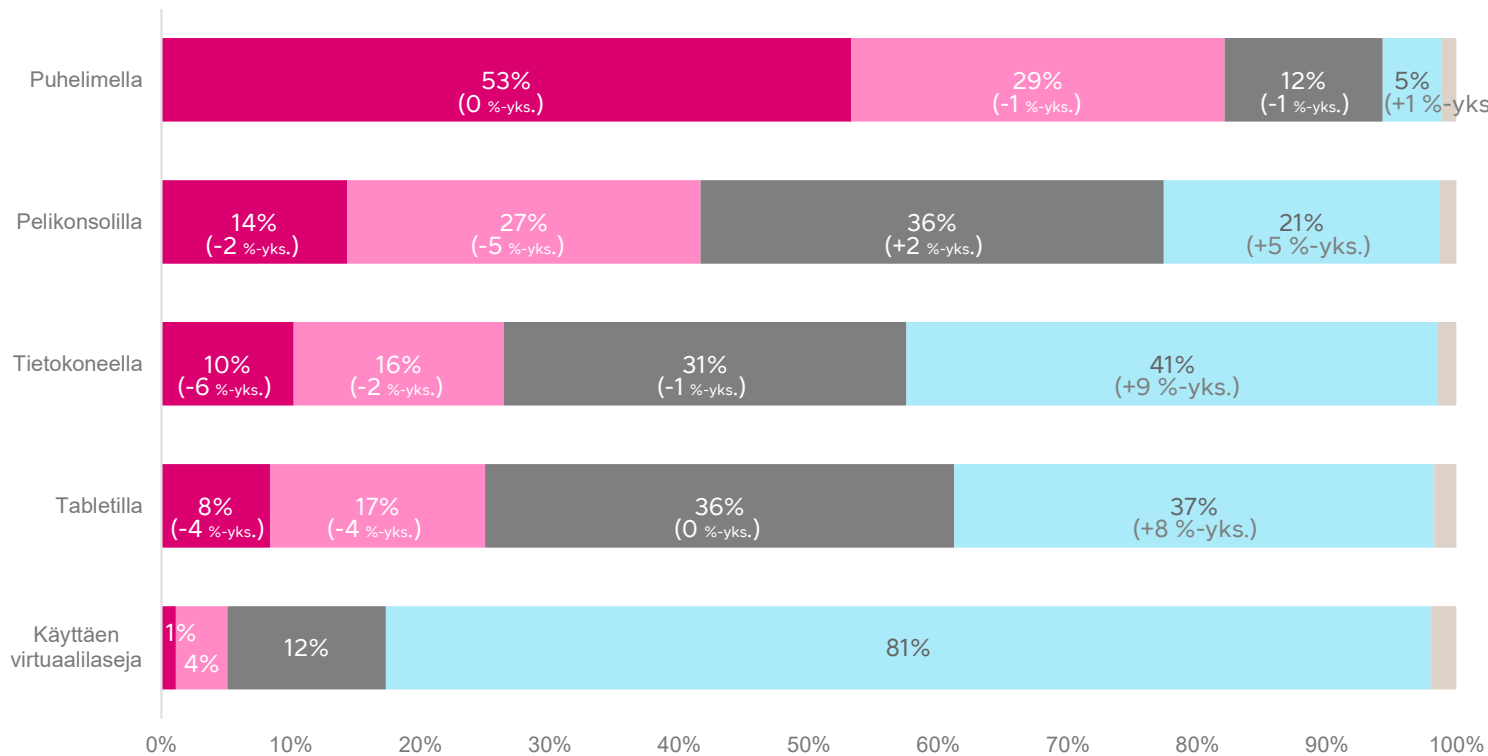
- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Pelaaminen
- Yhteenveto

Puhelimella pelaa päivittäin yli puolet 5-12-vuotiaista

Lapsen pelaaminen (suluissa muutos edellisvuoteen nähden)

Etenkin tietokoneella ja tabletilla pelaaminen on vähentynyt viime vuodesta

- Päivittäin
- Useita kertoja viikossa
- Harvemmin
- Ei pelaa
- En osaa sanoa

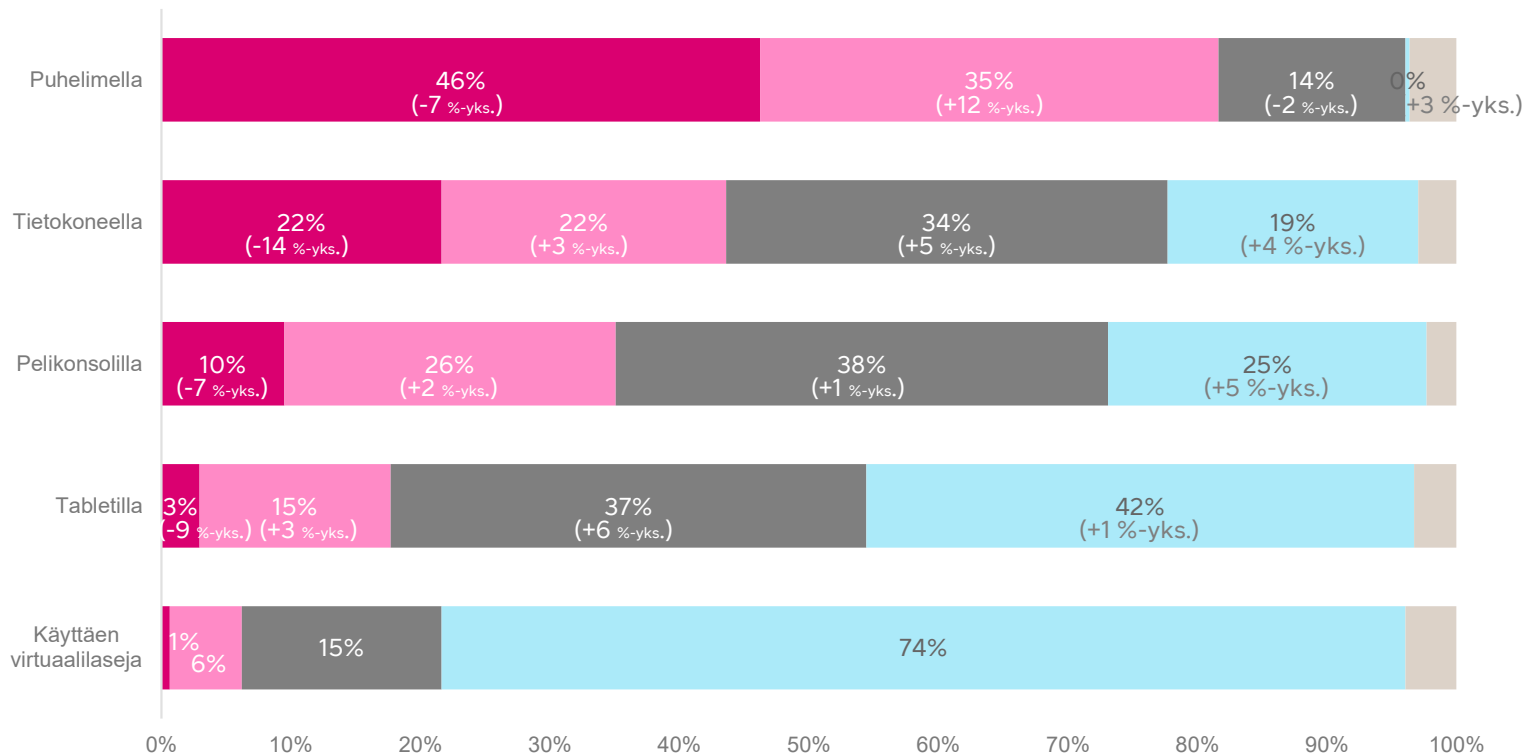
Kuinka usein lapsesi pelaa...?
n= 5-12v = 704 IP

Käyttäen virtuaalilaseja lisätty vuonna 2023

Vajaa puolet 13-16-vuotiaista pelaa päivittäin puhelimella ja noin kolmasosa tietokoneella

Lapsen pelaaminen

Päivittäinen pelaaminen on vähentynyt vuoden takaisesta kaikilla laitteilla

- Päivittäin
- Useita kertoja viikossa
- Harvemmin
- Ei pelaa
- En osaa sanoa

Kuinka usein lapsesi pelaa...?
n= 13-16v = 305 IP

Käyttäen virtuaalilaseja lisätty vuonna 2023

Eniten puhelimella pelaavat 10-11-vuotiaat lapset. Heidän keskuudessa korostuu vahvemmin myös tabletilla, pelikonsolilla ja tietokoneella pelaaminen.

Pelaaminen – ikäryhmät

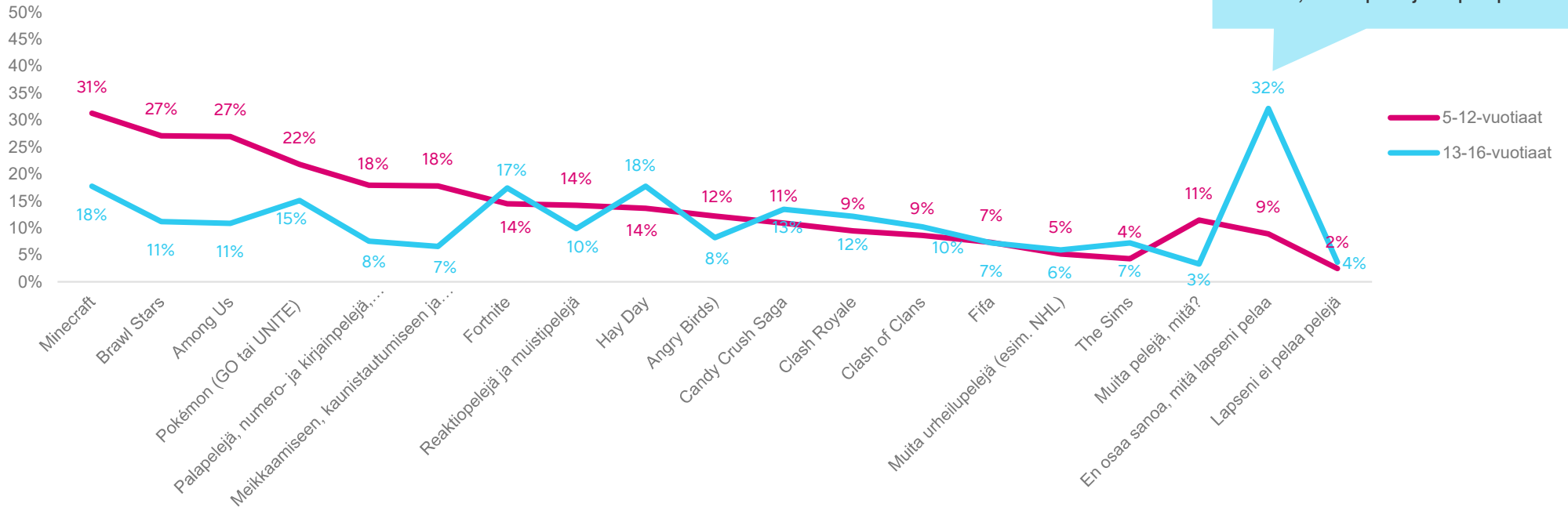
	Pelaa päivittäin				
	5-7v	8-9v	10-11v	12-13v	14-16v
Puhelimella	33%	54%	62%	55%	45%
Tabletilla	8%	6%	10%	6%	2%
Pelikonsolilla	7%	15%	19%	13%	9%
Tietokoneella	5%	5%	15%	19%	23%
Käyttäen virtuaalilaseja	3%	1%	1%	1%	0%

Kuinka usein lapsesi pelaa...? Päivittäin
 5-7v n=153 IP, 8-9v n=226 IP, 10-11v n=239 IP, 12-13v n=182 IP, 14-16v n=209 IP

5-12-vuotiaiden keskuudessa pelatuimmat pelit ovat Minecraft, Brawl Stars ja Among Us. Vanhempien lasten keskuudessa puolestaan Minecraft, Hay Day ja Fortnite.

Lapsen pelaamat pelit

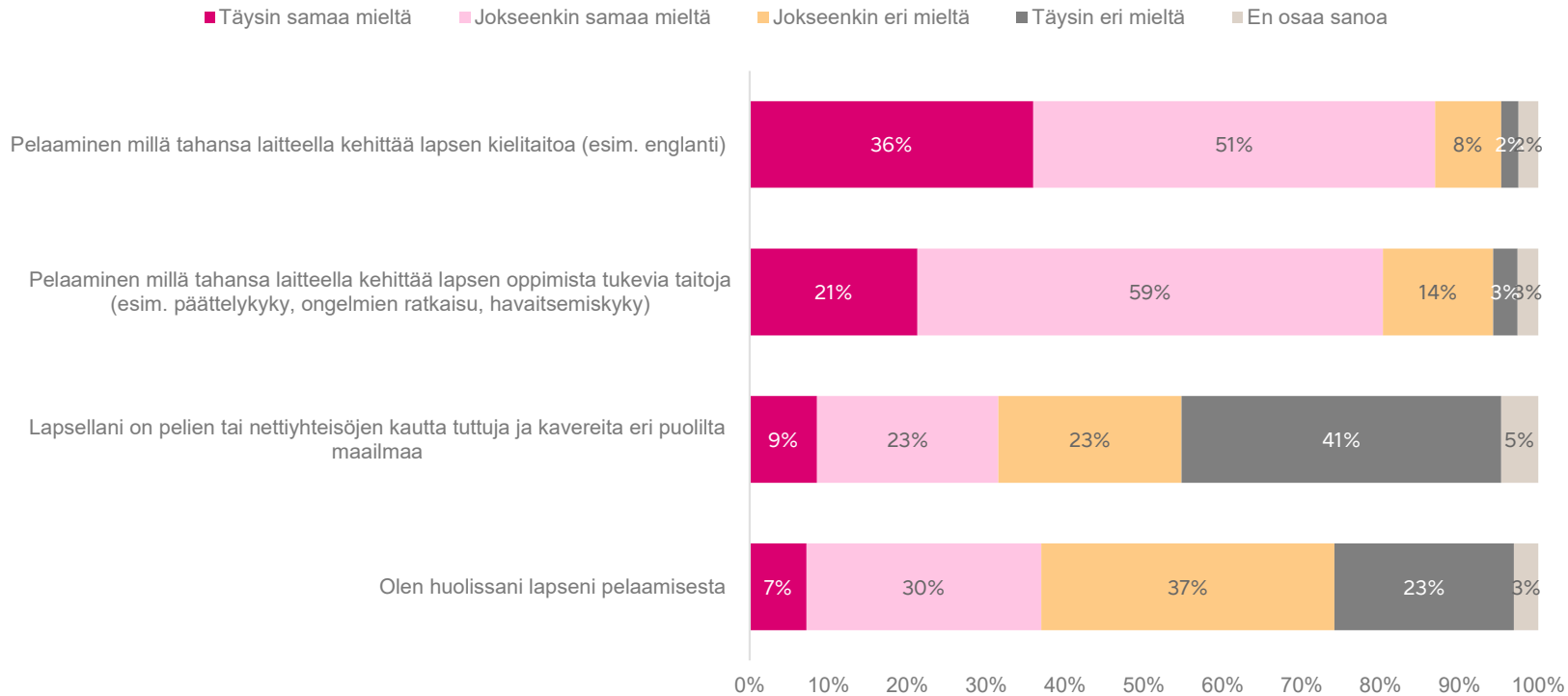
Kolmasosa 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista ei osaa sanoa, mitä pelejä lapsi pelaa.

Mitä pelejä lapsesi pelaa puhelimella?
n= 5-12v = 698 IP
n= 13-16v = 305 IP

Pelaamisen nähdään kehittävän 5-12-vuotiaiden lasten kielitaitoa ja lapsen oppimista tukevia taitoja. 37% on huolissaan lapsensa pelaamisesta.

Lapsen pelaaminen

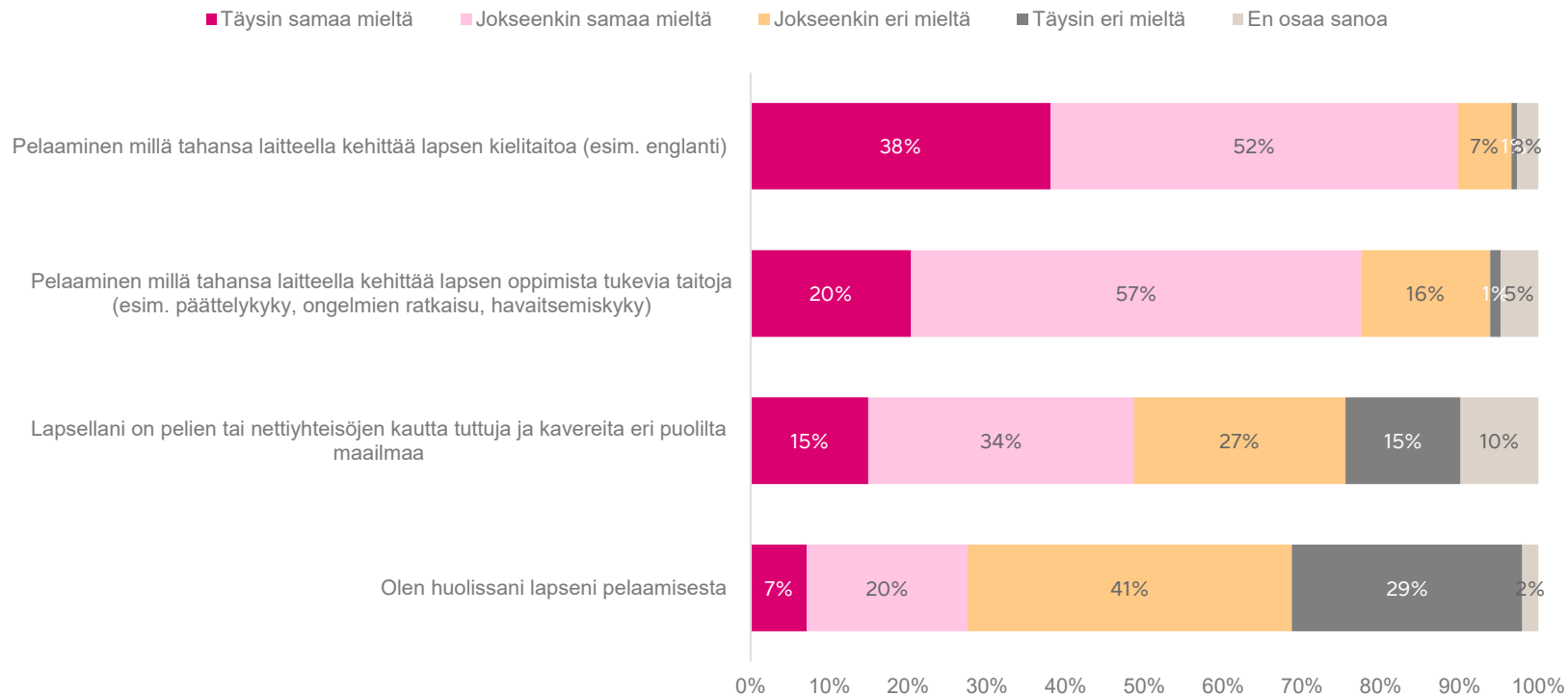

	2023	2022	2021
Täysin & Jokseenkin samaa mieltä	87%	83%	88%
Täysin & Jokseenkin eri mieltä	32%	38%	30%
Olen huolissani lapseni pelaamisesta	37%	39%	36%

Kuinka samaa mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?
n= 5-12v = 681 IP

Pelaamisen nähdään kehittävän myös 13-16-vuotiaiden lasten kielitaitoa ja lapsen oppimista tukevia taitoja. Nuorempiin verrattuna hieman pienempi osuus vanhemmista, 28% on huolissaan lapsensa pelaamisesta.

Lapsen pelaaminen

	2023	2022	2021
Täysin & Jokseenkin samaa mieltä	90%	Täysin & Jokseenkin samaa mieltä	Täysin & Jokseenkin samaa mieltä
	90%	89%	89%
Täysin & Jokseenkin eri mieltä	78%	n/a	n/a
	49%	55%	59%
En osaa sanoa	28%	40%	32%

Kuinka samaa mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?
n= 13-16v = 294 IP

Sensitivity: Internal

Pelaaminen - Yhteenveto

Pelaamiseen käytetyt laitteet

- Lapset ja nuoret käyttävät pelaamiseen **useimmiten puhelinta. Päivittäin puhelimella pelaa** 53% 5-12-vuotiaista lapsista ja 46% 13-16-vuotiaista lapsista. Vanhempien lasten keskuudessa päivittäinen puhelimella pelaaminen on laskenut edellisestä vuodesta.
- Lapsen iän karttumisen myötä **tietokoneella pelaamisen osuus kasvaa** ohi pelikonsolin, kun taas tabletilla pelaaminen vähenee.

Suosituimmat pelit

- **Minecraft, Brawl Stars ja Among Us** ovat suosituimmat pelit 5-12-vuotiaiden lasten keskuudessa.
- 13-16-vuotiaiden lasten suosituimpien pelien kärjen muodostavat **Minecraft, Hay Day ja Fortnite**.
- Noin kymmenennes 5-12-vuotiaan vanhemmista ei tiedä, mitä pelejä heidän lapsensa pelaa. 13 vuotta täyttäneiden lasten kohdalla osuus nousee 32%:iin.

Suhtautuminen pelaamiseen

- Sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat näkevät pelaamisen **kehittävän lasten kielitaitoa**. Pelaamisen nähdään myös **kehittävän lapsen oppimista tukevia taitoja**.
- Yli 13-vuotiaiden lasten vanhemmat nostavat vahvemmin esiin myös pelaamisen **yhteisöt ja verkostot** ympäri maailman.
- 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmat ovat enemmän huolissaan lastensa pelaamisesta verrattuna vanhempiin lapsiin.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Tarvikkeet ja ominaisuudet
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Pelaaminen
- Yhteenveto

Trendimuutoksia vuodesta 2022

5-12-vuotiailla lapsilla on henkilökohtaisessa käytössään vähemmän digilaitteita kuin edellisenä vuonna

- Ennen ensimmäisen puhelimen hankintaa lapsilla on harvemmin tabletteja (2023 19%, 2022 27%) ja pelikonsoleita (2023 13%, 2022 22%) kuin aiemmin.
- Lapsilla on myös vähemmän tabletteja (puhelimien lisäksi) omassa käytössään kaikissa ikäryhmissä (5-12-vuotiaat: 2023 46%, 2022 49%. 13-16-vuotiaat: 2023 42%, 2022 48%).

Apple iPhone suosio kasvussa 13-16-vuotiailla

- Vanhemmilla lapsilla Apple iPhone (2023 40%, 2022 35%) on ollut yhä useammin viimeisimmän puhelimen merkki

Kuulokkeiden osuus lisätarvikkeena kasvussa 5-12-vuotiailla

- Suojakuoret ovat edelleen yleisin lisätarvike (2023 77%, 2022 76%), mutta nuoremmilla lapsilla kuulokkeiden osuus on kasvanut merkittävästi (2023 67%, 2022 59%).

WhatsApp käyttö yleistyy nuoremmilla lapsilla, TikTokin käyttö vanhemmilla lapsilla

- WhatsAppia käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin yhä useampi 5-12-vuotias (2023 87%, 2022 79%). WhatsApp on myös 13-16-vuotiaiden useimmiten käyttämä sovellus, mutta TikTokin (2023 72%, 67% 2022) käyttö on kasvussa.

Podcastien kuuntelussa ja e-kirjojen lukemissa nähdään laskua kaikkien lasten keskuudessa

- 5-12-vuotiaat: Podcastien kuuntelu (2023 5%, 2022 15%) E-kirjojen lukeminen tai kuuntelu (2023 15%, 2022 23%)
- 13-16-vuotiaat: Podcastien kuuntelu (2023 14%, 2022 22%) E-kirjojen lukeminen tai kuuntelu (2023 13%, 2022 21%)

13-16-vuotiaiden vanhemmat aiempaa vähemmän huolissaan lapsen puhelimen käytöstä, lapsen yksityisyyttä kunnioitetaan aiempaa vahvemmin kaikissa ikäryhmissä

- Vanhempien lasten vanhemmat ovat nyt aikaisempaa vähemmän huolissaan lapsen puhelimen käytöstä (2023 33%, 2022 42%).
- Lasten yksityisyyden kunnioittamista pidetään entistä tärkeämpänä sekä 5-12-vuotiaiden (2023 65%, 2022 59%) että 13-16-vuotiaiden keskuudessa (2023 80%, 2022 72%)

Koululaistutkimus 2023: Yhteenveto

Puhelimen hankinta ja omistaminen

- Ensimmäinen puhelin saadaan yhä nuorempana; yleensä 6-7-vuotiaana.
- Ensimmäinen puhelin hankitaan nyt aavistuksen verran useammin käytettynä kuin uutena.
- Samsung on 5-12-vuotiailla yleisin merkki; iPhone puolestaan 13-16-vuotiailla.
- Kellopuhelinten osuus on edelleen pieni, mutta sekä harkinnassa että ostossa nähdään kasvua edellisiin vuosiin verrattuna.

Tarvikkeet ja ominaisuudet

- Suojakuorten lisäksi lisätarvikkeiden hankinnassa korostuu kuulokkeet, näytönsuojat ja johdollinen laturi. 5-12-vuotiaiden keskuudessa kuulokkeiden osuus on kasvanut.
- 5-12-vuotiaille hankitaan rajatonta dataa, soitonestojä ja puhelimen seurantamahdollisuus; 13-16-vuotiaille rajatonta dataa, puheluita ja viestejä sekä lisämaksutonta EU-tiedonsiirtoa.
- Kaikissa ikäryhmissä kiinnostavin puhelimen ominaisuus, joka ei ole käytössä, on huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu.

Sovellukset ja käyttökohteet

- Lasten ja nuorten käyttämät yleisimmät sovellukset ovat WhatsApp ja YouTube.
- 13-16-vuotiaiden käytössä nousevat myös TikTok sekä Snapchat.
- Kaikissa ikäryhmissä useiden sovellusten käytössä nähdään laskevaa trendiä edelliseen vuoteen verrattuna.
- Yhteydenpito ja videoiden katselu ovat yleisimmät puhelimen käyttökohteet. Nuoremmilla korostuu myös pelaaminen ja vanhemmilla netissä surffaaminen.

Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen

- Vanhemmat pitävät sopivana puhelimen käyttöaikana 5-12-vuotiaiden kohdalla enintään kahta tuntia ja 13-16-vuotiaiden kohdalla enintään neljää tuntia. Nuoremmalla ryhmällä käyttöaika pysyy jokseenkin rajoissaan, mutta vanhemmalla käyttö ylittyy selvästi.
- Nuorempien puhelinaikaa rajoitetaan useammin kuin 13-16-vuotiaiden. 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmille on tärkeämpää kunnioittaa lasten yksityisyyttä netissä. He ovat myös aiempaa vähemmän huolissaan lapsen puhelimen käytöstä.

Käytön huolenaiheet ja turvaaminen

- Kaikissa ikäryhmissä suurin osa vanhemmista kokee, että digilaitesisällöt koukuttavat lasta liikaa.
- 13-16 vuotiailla koetaan olevan paremmat tiedot erilaisista tietoturvaohjeista kuin nuoremmilla.
- Suurimmaksi koetut riskit ovat laitteen katoaminen ja haitalliset sivustot. Useimmiten kohdatut riskit ovat kuitenkin puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika ja se, ettei lasta saa puhelimella kiinni.
- Noin 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut kiusaamista puhelimen välityksellä.

Pelaaminen

- Noin puolet 5-16-vuotiaista lapsista pelaa puhelimella päivittäin. 13-16-vuotiaiden keskuudessa päivittäinen pelaaminen on vähentynyt vuoden takaisesta kaikilla laitteilla.
- Alle 13-vuotiaiden suosikkipelejä ovat Minecraft, Brawl Stars ja Among Us; yli 13-vuotiaiden kärkeä Minecraft, HayDay sekä Fortnite.
- Lasten vanhemmat mieltävät peleihin liittyvän sekä hyviä puolia että huolta. Nuorempien lasten vanhemmat ovat hieman enemmän huolissaan lasten pelaamisesta.